

66)

GR Z-1(1.66)

Perilēpsis koinopoiēsis tu B. D. 72/1966 peri h'orologi'on kai
analytik'on programmat'on taxē on tin'on scholei'on Deuterobathmiu (Mesēs)
Ekpaideuseōz / Basileion tēs Hellados, Hypurgeion Ethnikēs Paideias &
Thrēskeumat'on. - [Athenai] : Hypurgeion Ethnikēs Paideias kai
Thrēskeumat'on, 1966. - 82 S.

Einheitssacht.: Lehrplan <Hellas> / Allgemein / 1966

Deutsche Titelfassung: Zusammenfassung des Königlichen Dekrets Nr. 72/1966
über Lehr- und Studienplan für einige Klassen der Gymnasien

Inventar-Nr.: 38269

Inventar-Nr.: 38270

Georg-Eckert-Institut BS78

1 233 753 6

3 ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

4 Κοινοποίησης τοῦ Β. Δ. 72)1966 «περὶ ὠρολογίων καὶ ἀναλυτικῶν προγραμμάτων τάξεων τινῶν σχολείων Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως».

2 ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΤΜΗΜΑ Α'. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

Σᾶς κοινοποιούμεν κατωτέρω τὸ Β. Δ. 72)66 «περὶ ὠρολογίων καὶ ἀναλυτικῶν προγραμμάτων τάξεων τινῶν σχολείων Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 16)26.1.66 ΦΕΚ—Τ. Α', ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὁποίου ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους 1965—66, συμφῶνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 132460)12.10.65 ἐγκύκλιόν μας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰανουαρίου 1966

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Κ. ΚΩΤΟΥΛΑΣ

Ἀκριδὲς ἀντίγραφον
Ὁ Διευθυντὴς
Γ. ΚΕΛΕΜΕΝΗΣ

Georg-Eckert-Institut
für internationale Schulbuchforschung
Braunschweig

SB — Bibliothek — 38269

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 72)1966

Περὶ ὠρολογίων καὶ ἀναλυτικῶν προγραμμάτων τάξεων
τινῶν σχολείων Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδευτικῆς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: α) τὴν παράγρ. 6 τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ
Ν. Δ. 3971)1959, β) τὴν παράγρ. 4 τοῦ ἄρθρου 8 καὶ τὴν
παράγρ. 7 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. Δ. 4379)1964, γ) γνώμη
τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου περιλαμβανομένην εἰς τὴν
ὑπ' ἀριθ. 55)1965 πράξιν αὐτοῦ καὶ δ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1118)
1965 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ
Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων
Ἑπουργοῦ ἀπεφασίσασμεν καὶ διατάσσομεν:

Τὸ ὠρολόγιον καὶ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τάξεων τινῶν
τῶν σχολείων τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδευτικῆς
καθορίζεται ὡς εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Ἡμερήσιον Γυμνάσιον

Ἄρθρον 1.

Ὁρολόγιον Πρόγραμμα Α' καὶ Β' τάξεως

Μαθήματα:

Ὁραὶ ἐβδομ. διδ)λίαις

	Τάξεις	
	Α'	Β'
1. Θρησκευτικά	2	2
2. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία	5	4
3. Νέα Ἑλληνικά (Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία)	5	5
4. Εἴνη Γλῶσσα (Γαλλικὴ—Ἀγγλικὴ)	3	3
5. Ἱστορία	3	3
6. Μαθηματικά	5	5
7. Φυσικὰ Ἐπιστήμαι	4	4
8. Γεωγραφία	2	2
9. Ὑγιεινὴ	—	1
10. Καλλιτεχνικὸν Σχέδιον	2	2

11. Μουσική	2	2
12. Γυμναστική και Ἐθνικοὶ χοροὶ	3	3
	—	—
Σύνολον	36	36
13. Στοιχεῖα Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, Νοση- λευτικῆς καὶ Παιδοκομίας (διὰ τὰς μα- θητρίας)	2	2
	—	—
Σύνολον	38	38

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὰς Α' καὶ Β' τάξεις τῶν ἡμερησίων Γυμνασίων καθορίζεται ὡς εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα.

Ἄρθρον 3.

Θρησκευτικά.

1. Σκοπός :

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν — τῆς Χριστιανικῆς Ἀληθείας — εἶναι ἡ κατὰ τὰ δόγματα καὶ τὰ διδάγματα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μόρφωσις τῶν μαθητῶν εἰς «ἀρτίους τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπους πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρητισμένους» (Β' Τιμ. γ' 17).

2. Διδακτέα Ὑλη :

ΤΑΞΙΣ Α'

Α' τετράμηνον. Ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ὁ Θεὸς καὶ ἡ Δημιουργία.

- 1) Ὁ κόσμος (ὄρατος καὶ ἀόρατος), δημιουργήμα τοῦ Θεοῦ.
- 2) Ἡ δημιουργία τῶν ἀγγέλων.
- 3) Ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου.
- 4) Πτώσις τῶν Πρωτοπλάστων.
- 5) Κατακλυσμός.
- 6) Ὁ Πύργος τῆς Βαβέλ καὶ τὸ βαδύτερον νόημά της.
- 7) Γενικώτερα συμπεράσματα.

Ὁ Θεὸς καὶ οἱ Πατριάρχαι.

- 1) Κλησις τοῦ Ἀβραάμ, φίλου τοῦ Θεοῦ.
- 2) Οἱ λοιποὶ Πατριάρχαι ἐν γένει.
- 3) Ἰσαάκ, Ἰακώβ, Ἰωσήφ (εἰδικώτερον).

Ὁ Θεὸς καὶ ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ.

- 1) Οἱ Ἰσραηλῖται εἰς τὴν Αἴγυπτον.
- 2) Ὁ Μωϋσῆς καὶ τὰ γεγονότα τῆς Αἰγύπτου.
- 3) Ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ καὶ ὁ Δεκάλογος.
- 4) Ὁ Δεκάλογος καὶ τὰ κοινωνικά προβλήματα.
- 5) Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, αἱ θυσίαι καὶ αἱ ἐορταὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν.
- 6) Περιπλάνησις τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἀραβίας.
- 7) Ἐγκατάστασις εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας («Γῆ Χαναάν»).

Ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας.

1) Ὁλοκλήρωσις τῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. 2) Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ἡ κατάκτησις τῆς Χαναάν. 3) Οἱ κυριώτεροι Κριταί. 4) Ἡ Ρουθ καὶ ἡ ἀμοιβὴ τῆς εὐσεβείας. 5) Ἰδιαιτέρα ἀνάδειξις τοῦ πνευματικοῦ νοήματος τῶν ἱστορικῶν τούτων γεγονότων.

Οἱ κυριώτεροι Βασιλεῖς τοῦ Θεοῦ.

1) Ὁ Δαβὶδ, Βασιλεὺς, Προφήτης καὶ Ψαλμωδός. 2) Ὁ σφοδρὸς Σολομῶν. 3) Ἡ διαίρεσις τοῦ Βασιλείου (Βασιλεῖον Ἰσραὴλ—Βασίλειον Ἰούδα).

Οἱ Προφῆται τοῦ Θεοῦ.

1) Οἱ Προφῆται καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἐν γένει. 2) Ὁ προφήτης Ἰερεμίας. 3) Ὁ προφήτης Ἡσαίας. 4) Ἡλίας ὁ Θεοσβίτης (τρεῖς ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι).

Ἡ Βαβυλώνιος αἰχμαλωσία καὶ τὰ μετ' αὐτήν.

1) Ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν. 2) Ἐπάνοδος ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας. 3) Ἡ Ἑλληνικὴ κυριαρχία καὶ ἡ ἐποχὴ τῶν Μακκαβαίων. 4) Ἡ Παλαιστίνη ὑπὸ τοῦς Ῥωμαίους. 5) Ἡ πνευματικὴ, ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ κατάστασις τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῶν εἰδωλολατρῶν εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἐλευσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 6) Ἡ προσδοκία τοῦ Λυτρωτοῦ καὶ αἱ περὶ Αὐτοῦ σχετικαὶ προφητεῖαι.

Β' τετράμηνον. Ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Τὰ περὶ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

1) Ἡ δέησις, ἡ ὁποία εἰσακούεται (Ζαχαρίας καὶ Ἐλισάβετ). 2) Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου («Χαῖρε κεχαριτωμένη...»). 3) Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. 4) Ἡ γέννησις τοῦ Κυρίου («Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε...»). 5) Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου (Ἡ συνάντησις μετ' «τὸν Χριστὸν Κυρίου» — «φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν»). Ἰδιαιτέρα ὑπογράμμισις τῆς παγκοσμιότητος τοῦ περὶ σωτηρίας χριστιανικοῦ κηρύγματος. 6) Ἡ προσκύνησις τῶν Μάγων («Μάγοι μετὰ ἀστέρος ὁδοιποροῦσι...»). 7) Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ Ναῶ («οὐκ ἤδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς μου δεῖ εἶναι με;»). Ἡ πρώτη μεσσιανικὴ ἀποκάλυψις τοῦ Κυρίου).

Ἡ δημοσία ἐμφάνισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

1) Τὸ κήρυγμα καὶ ἡ δράσις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. 2) Ἡ Βάπτισις τοῦ Κυρίου («Χριστὸς ἐφάνη ἐν Ἰορδάνῃ»). 3) Κλήσις καὶ ἀποστολὴ τῶν Μαθητῶν («ἀκλούθει μοι...»). 4) Τὸ ἐν Κανᾷ θαῦμα.

Ἡ δράσις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

1) Ὁ Ἰησοῦς καὶ τὰ θαῦματα Αὐτοῦ. 2) Ὁ Κύριος συγχωρεῖ τὴν ἁμαρτίαν («θάρσει τέκνον» Λουκ. ζ' 36—50). 3) Ἡ συγκύπτουσα γυνὴ καὶ ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαεῖρου. 4) Ἡ ἀποκεφάλισις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

Ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ Σαμαρείαν.

1) Ἡ ἐκδιώξις τῶν ἐμπόρων ἐκ τοῦ Ναοῦ («Μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου»). 2) Διάλογος μετὰ τὸν Ἰησοῦ καὶ Νικοδήμου (ἀό γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος). Ἰδιαιτέρα ὑπογράμμισις τῆς ἀναγκαιότητος τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως («ἐὰν μὴ τις γεννηθῆ ἄνωθεν... οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ»). 3) Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρείτις (τὸ «ὔδωρ τὸ ζῶν»). 4) Ὁ παράλυτος τῆς Βηθσεδᾶ («ἴδε ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανεν»).

Ἡ ἐπιστροφή τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

1) Ἡ Θεραπεία τοῦ υἱοῦ τοῦ αὐλικοῦ (Ἰωάν. δ' 43—54). Αἱ βαθμίδες τῆς πίστεως. 2) Ἡ ὁμολογία τοῦ Πέτρου («Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος»). 3) Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Κυρίου (καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν).

Ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

1) Ὁ Ἰησοῦς καὶ τὰ «παιδιά» («ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με...»).

2) Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου («ἐγὼ εἰμι ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ»).

3) Ἡ εἴσοδος τοῦ Κυρίου εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα (Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου»).

Τὰ Πάθη τοῦ Κυρίου.

1) Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος («Λάβετε φάγετε... Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες... εἰς ἄφρασιν ἁμαρτιῶν»). 2) Ἡ σύλληψις τοῦ προσευχομένου Κυρίου εἰς τὸν κήπον τῆς Γεθσημανῆ («καὶ παραδοθήσεται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ»). 3) Ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ. 4) Ἡ Σταύρωσις τοῦ Κυρίου («Σήμερον κρεμάται ἐπὶ ξύλου»). 5) Ἀποκαθήλωσις καὶ ἐνταφιασμός τοῦ Κυρίου («Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου Σε νεκρόν...» «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ...»). Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου («Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν...»). 7) Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου («Ἀνελήθη ἐν δόξῃ... χαροποιήσας τοὺς μαθητάς...»).

ΤΑΞΙΣ Β'.

Α'. Τετράμηνον: Ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης ἡ διδασκαλία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τὸ κοσμοσωτήριον τοῦ Κυρίου ἔργον καὶ ἡ θεία διδασκαλία.

1) Τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου («τὸ ἔργον, ὃ δέδωκάς μοι... ἐτελείωσα»). 2) Τὸ κήρυγμα τῆς «Βασιλείας» («Μετανοεῖται ἡ γῆ γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»). 3) Οὐσία τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν («ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν»).

Αἱ Παραβολαὶ τοῦ Κυρίου.

1) Ἡ ἔννοια τῆς «παραβολῆς» εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου («ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ»). 2) Ὁ κεκρυμμένος θησαυρὸς—ὁ πολῦτιμος μαργαρίτης—ὁ κόκκος τοῦ σιναπίου. 3) Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως («ἐξῆλθεν ὁ

σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπῆρον αὐτοῦ»). 4) Αἱ παραβολαὶ τῶν ζιζανίων καὶ τῆς σαγήνης («ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ»). 5) Τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον—Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου (ανεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε καὶ ἀπολωλὸς ἦν καὶ εὐρέθη). 6) Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου (ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται...»). 7) Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου («ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπιγίει»). 8) Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου («ὁ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν»). 9) Ὁ καλὸς Σαμαρεῖτης (Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ). 10) Τὸ βαθύτερον νόημα τῶν παραβολῶν.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλία τοῦ Κυρίου.

1) Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλία καὶ ἡ ἐν γένει διδασκαλία τοῦ Κυρίου. 2) Ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 3) Αἱ προϋποθέσεις εἰσόδου εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 4) Ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν καὶ ὁ «κόσμος». 5) Τὸ πλήρωμα τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν. 6) Ἡ ἀξία τῆς ψυχῆς. 7) Τὸ «ναὶ—ναὶ» καὶ τὸ «οὐ—οὐ». 8) Ὁ πολῦτιμος θησαυρὸς. 9) Ἡ προσωπικὴ συνάντησις μετ' τὸν Κύριον. 10) Ἐγὼ εἰμι ἡ Ὁδὸς καὶ ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωή. 11) Θερισμὸς καὶ συγκομιδὴ. 12) Ἡ «στενὴ πύλη» καὶ ἡ «πλατεῖα» καὶ «εὐρύχωρος» ὁδός. 13) Ἡ Κρίσις: «οὐδέποτε ἔγνω ὑμᾶς». 14) Ἡ «ἐπὶ τὴν πέτραν» οἰκία καὶ ἡ «ἐπὶ τὴν ἄμμον» οἰκία. 15) Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, τὸ μοναδικὸν «Φῶς τοῦ Κόσμου» («Χωρὶς Ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν»).

Β'. Τετράμηνον. Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία.

Οἱ Ἀπόστολοι.

1) Ἡ Πεντηκοστὴ. Κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἰδρυσις τῆς Ἐκκλησίας. 2) Ἡ πρώτη Χριστιανικὴ Κοινότης. 3) Ἡ προσωπικότης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ἰδιαιτέρως νὰ τονισθῇ ἡ ἀναγκαιότης τῆς «Πνευματικῆς ἀναγεννήσεως» διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου: «ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» «οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ». Νὰ γίνῃ σαφὴς διάκρισις μεταξὺ «κατ' ὄνομα» Χριστιανῶν καὶ «συνειδητῶν» Χριστιανῶν ἐξ ἀφορμῆς τῆς περὶ «ἐπιστροφῆς» τοῦ Ἀποστόλου Παύλου διηγήσεως. 4) Αἱ περιουσίαι τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. 5) Τὸ μέγα ἱεραποστολικὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἔργον. 6) Ὁ Πέτρος, ὁ μαθητὴς τῆς «ὁμολογίας». 7) Ὁ Ἰωάννης, ὁ «ἡγαπημένος» μαθητής.

Ἡ Ἐκκλησία τῶν Μαρτύρων.

1) Ἡ διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ. 2) Οἱ διωγμοί. 3) Οἱ Μάρτυρες. Περιγραφή μαρτυρολογίων. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μαρτυρολογίων. 4) Τὸ βαθύτερον νόημα τοῦ «Μαρτύριου», ἡ «μαρτυρία» τῆς πίστεως. 5) Ὁ θρίαμβος τῆς πίστεως.

Ὁ χρυσοῦς αἰὼν τῆς ἐκκλησίας.

- 1) Αἱ αἰρέσεις, ὁ ἐσωτερικὸς ἐχθρὸς τῆς ἐκκλησίας.
- 2) Αἱ κυριώτεραι αἰρέσεις.
- 3) Αἱ ἑπτὰ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι.
- 4) Οἱ Θεολογικοὶ Φάροι τῆς Ἀλεξανδρείας (Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, Ὀριγένης, Μέγας Ἀθανάσιος).
- 5) Οἱ Καππαδόκαι (Μέγας Βασίλειος καὶ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός).
- 6) Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, «τῶν ἀρετῶν τὸ θησαύρισμα».
- 7) Οἱ Μοναχοί, οἱ «οὐρανοπολίται».
- 8) Ἡ θεία Λατρεία.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως.

- 1) Ἡ διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τοὺς Σλάβους.
- 2) Σχίσμα καὶ αἷτια αὐτοῦ.
- 3) Οἱ Βυζαντινοὶ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς.
- 4) Χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ὀρθοδόξου καὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας.
- 5) Λούθηρος καὶ ἡ Θρησκευτικὴ Διαμαρτύρησις τοῦ 16ου αἰῶνος.
- 6) Ἡ Ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία.

Ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τῆς ἀλώσεως ἕως σήμερον.

- 1) Αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ Τουρκοκρατίας.
- 2) Τὰ ὀρθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς.
- 3) Ἡ σημασία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.
- 4) Ἡ σύγχρονος οἰκουμενικὴ κίνησις πρὸς ἑνώσιν τῶν Ἐκκλησιῶν.
- 5) Ὁ «Διάλογος» μεταξὺ Ὀρθοδόξου καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας.
- 6) Ὀρθόδοξος καὶ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία.

Ἄρθρον 4.

Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία.

1. Σκοπός :

Πρώτη γνωριμία τῶν μαθητῶν μὲ τοὺς Κλασσικοὺς συγγραφεῖς τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος μὲ σκοπὸν νὰ μυηθοῦν, καθ' ὃ μέτρον ἐπιτρέπει ἡ ἡλικία καὶ ἡ προπαιδεία των, εἰς τὰς ὑψηλὰς ἀξίας, τὰς ὁποίας ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν κόσμον ἡ Ἀρχαία Ἑλλάς, λίκνον τοῦ Δυτικοῦ πολιτισμοῦ.

Τὸ μάθημα ἐπιδιώκει νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς τὸν πόθον νὰ μελετήσουν μόνον τοὺς Ἀρχαίους Κλασσικοὺς ἐν πλάτει (ὄχι μόνον κατὰ τὰς ὥρας τῆς διδασκαλίας ἢ τῆς κατ' οἶκον παρηγγελμένης ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς) καὶ νὰ μορφώσουν τὸ πνεῦμα των μὲ τὴν ἀναστροφήν πρὸς τὰ ἀθάνατα ἔργα των.

Μὲ τὴν διδασκαλίαν εἰς τὸ Γυμνάσιον οἱ Κλασσικοὶ πρέπει νὰ γίνων διὰ τὸν Ἕλληνα μαθητὴν ὄχι συγγραφεῖς ἐνὸς μακρουῦ καὶ διὰ παντὸς ἐσθεσμένου παρελθόντος, τοὺς ὁποίους ἀναγιγνώσκωμεν ἀπὸ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν ἢ ἱστορικὴν περιέργειαν ἀλλὰ πηγὴ ἀληθινῆς ζωῆς, πάντοτε παρόντες ὁδηγοὶ πνευματικοί.

Παραλλήλως ὅμως πρὸς ταῦτα δι' εἰδικῶν ἐν τῇ τελευταίᾳ γυμναστικῇ τάξει γραμματικῶν καὶ φραστικῶν ἀσκήσεων μετ' ἐφαρμογῶν ἐκ συλλογῆς καταλλήλων κειμένων θὰ δίδεται ἢ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἀποφοιτῶντας τοῦ Γυμνασίου νὰ

γνωρίζουν στοιχειωδῶς καὶ τὴν μορφήν καὶ τοὺς νόμους τοῦ ἀρχαίου Ἀττικῆς λόγου.

2. Διδασκαλία ὕλη:

Τ Α Ξ Ι Σ Α'.

Κείμενα: (ὄροι 5).

A. Κατὰ τὰ δύο πρῶτα δέμηνα ἤτοι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Ἰανουαρίου, θὰ διδασχθούη:

1. Ὅμηρου Ὀδύσσεια (ὄροι 3). Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὰ ὁμηρικὰ ἔπη καὶ περιληπτικὴν ἔκθεσιν τοῦ ὅλου περιεχομένου τῆς Ὀδυσσεΐας, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατὰ προτίμησιν τῶν ραψωδιῶν α, ε, ζ καὶ ι, τῶν ἐνδιαμέσων παρεχομένων ὑπὸ μορφήν συντόμων γλαφυρῶν περιλήψεων καὶ μὴ ἀποκλειομένης τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας καὶ ὠρισμένων ἐξαιρετικῶν ἐξ αὐτῶν σκηνῶν, αἱ ὁποῖαι συμπληροῦν ἢ καὶ προσθέτουσιν νέα εἰς τὰ ἤδη διδασχθέντα οὐσιαστικὰ στοιχεῖα.

2. Ἡροδότου Ἱστορίαι (ὄροι 2). Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦ πατρὸς τῆς Ἱστορίας καὶ περιληπτικὴν ἔκθεσιν τοῦ περιεχομένου τῆς ὅλης συγγραφῆς του, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἠθολογημένων περικοπῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπαρτίζουν μικροτέρας ἢ καὶ μεγαλυτέρας ἐνότητας καὶ αἱ ὁποῖαι συννενοῦνται, ὅπου δεῖ, δι' ἐνδιαμέσων συντομωτάτων γλαφυρῶν περιλήψεων.

B'. Κατὰ τὰ δύο τελευταῖα δέμηνα, ἤτοι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους, θὰ διδασχθούη:

1. Ὅμηρου Ὀδύσσεια (ὄροι 3). Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατὰ προτίμησιν τῶν ραψωδιῶν κ, λ, μ, ν καὶ, εἰ δυνατόν, π καὶ ψ, τῶν ἐνδιαμέσων ἢ καὶ ὑπολοίπων παρεχομένων ὑπὸ μορφήν συντομωτάτων γλαφυρῶν περιλήψεων καὶ μὴ ἀποκλειομένης καὶ πάλιν τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας καὶ ὠρισμένων ἐξαιρετικῶν ἐξ αὐτῶν σκηνῶν αἱ ὁποῖαι συμπληροῦν ἢ καὶ προσθέτουσιν νέα εἰς τὰ ἤδη διδασχθέντα οὐσιαστικὰ στοιχεῖα.

2. Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις (ὄροι 2). Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦ συγγραφέως γενικῶς καὶ εἰδικῶς εἰς τὸ διδασχθόμενον καὶ περιληπτικὴν ἔκθεσιν τοῦ ὅλου περιεχομένου αὐτοῦ, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καθόδου τῶν Μυρίων καὶ πέραν μέρους (B, 2, 13) καὶ δὴ τῶν μερῶν ἐπεινῶν τὰ ὁποῖα ὑπογραμμίζουν τὰς σταθεράς διὰ μέσου τῶν αἰῶνων ἐλληθηνικὰς ἀρετάς, ὡς ἡ γεναιότης, ἡ φιλοπατρία, ἡ πρωτοβουλία, ἡ ἐφευρετικότης κ. ἄ.

Ἡ διδασκαλία τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας γίνεται ἐκ δοκιμῶν νεοελληνικῶν μεταφράσεων τῶν ἀρχαίων κειμένων.

Μετὰ τὴν εὐκρινῆ καὶ ζωηρὰν ἀνάγνωσιν αὐτοτελῶν πάντοτε περικοπῶν καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ νοήματος, πρέπει νὰ ἐπακολουθῇ λεπτομερὴς ἀνάλυσις τοῦ περιεχομένου πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐπισημανθοῦν καὶ νὰ ἀναδειχθοῦν τὰ μορφωτικὰ στοιχεῖα καὶ μᾶζι μὲ τὴν ἀφομοίωσιν οἱ μαθηταὶ νὰ συγκινηθοῦν ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ διδασκόμενου ἔργου καὶ νὰ ἐκτιμήσουν τὴν πολλαπλὴν ἀξίαν αὐτοῦ.

Εἰδικώτερον πρέπει νὰ ἀναδεικνύωνται καὶ νὰ ἐρμηνεύονται:

α) Τὰ πραγματολογικὰ στοιχεῖα (γεωγραφικαὶ λεπτομέρειαι, μορφαι καὶ περιστατικὰ μυθικά, ἱστορικὰ γεγονότα, ἔθιμα καὶ ἥθη τῆς κοινωνίας τῆς ἐποχῆς, ὁ δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς βίος τῶν ἀνδρῶπων τῆς, ἐπαγγελματικαὶ ἀσχολίαι των, μορφή τῆς οἰκονομίας, τέχνη τοῦ πολέμου, ἐπικοινωνία καὶ ταξίδια κλπ.).

β) Τὰ μορφολογικὰ στοιχεῖα (ἀρχιτεκτονικὴ τῆς συγγραφῆς, ποιητικὸν κάλλος, ἀρετὴ τοῦ ὕφους, δυνάμεις ἀφηγηματικῆς, δραματικῆς ἔντασις, σκιαγραφία χαρακτήρων, γραφικότης, λυρισμός, κλπ.).

γ) Τὰ ἰδεολογικὰ στοιχεῖα (Θρησκευτικαί, ἠθικαί, πολιτικαὶ ἰδέαι ἀντικατοπτρίζονται ὑψηλὸν πολιτισμὸν καὶ τύπον ἀνθρώπου μεγίστης ἱστορικῆς σημασίας). Ἀνάγνωσις εἰς τὴν τάξιν μεγαλοφώνως χαρακτηριστικῶν φράσεων ἢ περικοπῶν ἐκ τοῦ πρωτοτύπου πεζοῦ κειμένου, διὰ νὰ ἀκούουν οἱ μαθηταὶ τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ νὰ ἐδίξωνται εἰς αὐτήν.

ΤΑ ΕΙΣ Β'

Κείμενα (ὄροι 4).

Α. Κατὰ τὰ δύο πρῶτα δίμηνα, ἤτοι ἀπὸ τῆς ἐνάρεξως τοῦ σχολικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Ἰανουαρίου, θὰ διδασχθοῦν:

1) Ὅμηρου Ἰλιάς (ὄροι 2). Μετὰ περιληπτικὴν ἐκθεσιν τοῦ ὅλου περιεχομένου τῆς Ἰλιάδος ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατὰ προτίμησιν τῶν ραψωδιῶν Α, Γ ἢ Ε, Ζ, Ι καὶ Π, τῶν ἐνδιαμέσων παρεχομένων ὑπὸ μορφήν συντόμων γλαφυρῶν περιλήψεων καὶ μὴ ἀποκλειομένης τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας καὶ ὠρισμένων ἐξαιρετικῶν ἐξ αὐτῶν σκηνῶν, αἱ ὁποῖαι συμπληροῦν ἢ καὶ προσθέτουν νέα εἰς τὰ ἤδη διδασχθέντα οὐσιαστικὰ στοιχεῖα.

2) Πλουτάρχου, Θεμιστοκλέους καὶ Περικλέους βίοι (ὄροι 2). Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦ συγγραφέως γενικῶς, καὶ εἰδικῶς εἰς τοὺς Παραλλήλους βίους, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῶν ἀναφερομένων ἀνωτέρω δύο βίων τῶν ἀνδρῶν οἱ ὁποῖοι καὶ κατ' ἐξοχὴν ὑπῆρξαν οἱ δημιουργοὶ τοῦ «χρυσοῦ αἰῶνος».

Β. Κατὰ τὰ δύο τελευταῖα δίμηνα, ἤτοι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους, θὰ διδασχθοῦν:

1) Ὅμηρου Ἰλιάς (ὄροι 2). Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατὰ προτίμησιν τῶν ραψωδιῶν Σ, Φ, Χ, Ψ καὶ Ω, τῶν προ-

ηγουμένων και ἐνδιαμέσων παρεχομένων ὑπὸ μορφήν συντομω-
τάτων γλαφυρῶν περιλήψεων και μὴ ἀποκλειομένης και πάλιν
τῆς ἀναγνώσεως και ἐρμηνείας και ὠρισμένων ἐξαιρετικῶν
ἐξ αὐτῶν σκηρῶν, αἱ ὁποῖαι συμπληροῦν ἢ και προσθέτου νέα
εἰς τὰ ἤδη διδαχθέντα οὐσιαστικά στοιχεῖα.

2. Δημοσθένους Α' και Γ' Φιλιππικὸς (ᾠραι 2) μόνον
κατὰ τὸ Γ' δῆμηρον, ἤτοι Φεβρουάριον και Μάρτιον. Μετὰ
σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ὅλον ἔργον τοῦ συγγραφέως γενι-
κῶς, και εἰδικῶς εἰς τὸ ἀφορῶν τοὺς Μακεδόνας και τὸν
Φίλιππον, ἀνάγνωσις και ἐρμηνεία τῶν ἀναφερομένων ἀνω-
τέρω δύο λόγων και δὴ τῶν σημείων ἐκείνων εἰς τὰ ὁποῖα
ὁ ρήτωρ καταφαίνεται θαυμαστῆς και πρόμαχος τῆς ἀνεξαρ-
τησίας και τῆς αἴγλης τῶν Ἀθηνῶν.

3. Ἴσοκράτους Πανηγυρικὸς και Φίλιππος (ᾠραι 2) μό-
νον κατὰ τὸ Δ' δῆμηρον, ἤτοι ἀπὸ Ἀπριλίου μέχρι τέλους τοῦ
σχολικοῦ ἔτους. Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ὅλον ἔργον
τοῦ συγγραφέως γενικῶς, και εἰδικῶς εἰς τοὺς διδαχθησο-
μένους λόγους, ἀνάγνωσις και ἐρμηνεία μικροτέρων ἢ και
μεγαλυτέρων ἐνοτήτων αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται κατ' ἐξοχὴν εἰς
τὴν ἰδέαν τοῦ Πανελληνίου, και ἐν μέρει εἰς τὰ κύρια στοι-
χεῖα και τὴν οὐσίαν τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον διδασκαλίας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνι-
κῆς Γραμματείας ἰσχύουν τὰ ἐν τῇ Α' τάξει ἀναγραφόμενα.

Ἄρθρον 5.

Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα και Γραμματεία.

1. Σκοπός :

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος εἶναι οἱ μαθηταί: α) νὰ κατακτή-
σουν τὴν Νέαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν και νὰ ἐμβαδύνουν εἰς
αὐτὴν διὰ τῆς συστηματικῆς (γραμματικῆς και συντακτικῆς)
μελέτης τῶν νόμων τῆς, εἰς βαθμὸν ὥστε, ἐὰν συνεχίσουν
τὰς σπουδὰς των εἰς ἀνωτέρας τάξεις, νὰ δύνανται, κάτοχοι
πλέον τοῦ συγχρόνου ἐθνικοῦ γλωσσικοῦ ὄργανου, νὰ διδαχθοῦν
τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν και νὰ μελετήσουν τοὺς ἀρχαίους
κλασσικοὺς συγγραφεῖς ἐκ τοῦ πρωτοτύπου. β) νὰ γίνουν ἰκα-
νοὶ νὰ χειρίζονται ὀρθῶς και ἀνέτως τὴν Νέαν Ἑλληνικὴν
γλῶσσαν και εἰς τὰς δύο μορφὰς τῆς, τὴν Δημοτικὴν και τὴν
Καθαρεύουσαν και γ) νὰ γνωρίσουν και νὰ ἀγαπήσουν τὴν
Νέαν Ἑλληνικὴν λογοτεχνίαν διδασκόμενοι νὰ μελετοῦν τὰ
δόκιμα ἔργα τῆς και νὰ ὠφελοῦνται ἐξ αὐτῶν.

2. Διδακτέα ὕλη :

ΤΑΞΙΣ Α'.

1. Γλωσσικὴ διδασκαλία (ᾠραι 2).

Α) Γραμματικὴ: Ἀνακεφαλαίωσις, ἐμπέδωσις και συμπλή-
ρωσις τῆς εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως
διδαχθείσης Γραμματικῆς τῆς Δημοτικῆς γλώσσης ἐκ τοῦ
φθογγολογικοῦ, τοῦ ἔτυμολογικοῦ και τοῦ τυπικοῦ αὐτῆς μέ-
ρους.

Εἰδικῶς διὰ τῆς ἐν τῇ τάξει ταύτῃ γραμματικῆς διδασκαλίας ἐπιδιώκεται:

α) Ὁ ἀκριβὴς καθορισμὸς καὶ ἡ ἐκμάθησις τοῦ ἤδη καθιερωμένου καὶ ὀρθοῦ τύπου τῆς Κοινῆς Δημοτικῆς γλώσσης, ὡς αὕτη ἔχει διαμορφωθῆ κυρίως ὑπὸ τῆς πανελληνίου δημώδους καὶ ἐν μέρει τῆς προσωπικῆς γραμματείας καὶ διὰ τῆς θαλίμου λογοτεχνίας, πρὸς ἀποφυγὴν γλωσσικῆς συγχύσεως.

β) Ἡ πληρεστέρα ἐξοικείωσις πρὸς τοὺς γραμματικούς ὄρους καὶ τὰς ἐννοίας, καὶ ἡ γνῶσις τῶν νόμων καὶ τῶν βασικῶν κανόνων οἱ ὅποιοι διέπουν τὴν Δημοτικὴν πρὸς συνειδητὴν κατανόησιν τοῦ Νεοελληνικοῦ λόγου.

γ) Ἡ ἀνάπτυξις καὶ, εἰ δυνατόν, ὀλοκλήρωσις τῆς ὀρθογραφικῆς ἱκανότητος τῶν μαθητῶν διὰ τῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀλλὰ καὶ συστηματικῆς συγχρόνως διδασκαλίας τῶν θεμελιωδেষτων ὀρθογραφικῶν κανόνων.

Β) Συντακτικόν: Ἐξ ἀρχῆς τοῦ σχολικοῦ ἔτους πρακτικὴ καὶ ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου συστηματικὴ μὲν, ἀλλ' ὅπως περιληπτικὴ διδασκαλίᾳ τοῦ Συντακτικοῦ, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν πληρεστέραν κατανόησιν τῆς ὅλης δομῆς τοῦ Νεοελληνικοῦ λόγου. Συγκεκριμένως θὰ διδασχθῶν τὰ κάτωθι:

Προτάσεις, ὄροι καὶ εἶδη αὐτῶν. Οἱ συνηθέστεροι προσδιορισμοί.

Περίοδοι. Ἀντωνυμιαί, ἄρθρα, προθέσεις, ἐπιρρήματα, ἐπιφωνήματα καὶ ἐπιφωνηματικαὶ ἐκφράσεις.

Ῥῆμα (σύνταξις, χρόνοι, ἐγκλίσεις, ὀνομαστικοὶ τύποι). Σύνθετος λόγος, σύνθεσις τῶν προτάσεων καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἢ κατὰ παράταξιν καὶ ἐσωτερικὴ ἢ καθ' ὑπόταξιν σύνταξις. Πλάγιος λόγος. Τὰ συνηθέστερα σχήματα λόγου.

Σημειωτέον ὅτι ἡ διδασκαλίᾳ τόσον τῆς Γραμματικῆς ὅσον καὶ τοῦ Συντακτικοῦ θὰ πλαισιούται συνεχῶς ὑπὸ ὑποδειγματικῶν κειμένων καὶ θὰ ἐμπεδοῦται δι' ἀφθόνων συστηματικῶν προφορικῶν καὶ γραπτῶν ἀσκήσεων πρὸς τοῦτο παρεσκευασμένων, διορθουμένων ἐπιμελῶς τῶν ἐκάστοτε γινομένων σφαλμάτων.

Γ) Λεξιλογικαὶ ἀσκήσεις: Συστηματικὴ προφορικὴ καὶ γραπτὴ λεξιλογικὴ ἐξάσκησις δι' ἰδιαίτερον καταλλήλων καὶ εἰδικῶν ἀσκήσεων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐκάστοτε διδασκομένων κειμένων (Συνώνυμα καὶ Ἀντίθετα, Κυριολεξίαι καὶ Μεταφοραί, Περιφράσεις, Παραμοιώσεις, Ὀρισμοί, Παραοιμιακαὶ ἐκφράσεις κ.τ.δ.).

2. Κείμενα ἐκ τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας (Ὅροι 2).

Κείμενα ὅσον τὸ δυνατόν ἄρτια καὶ γνήσια, ὄχι ἀποσπάσματα ἢ διασκευαί, ὑποδειγματικὰ διὰ τὴν γλωσσικὴν ἐνότητα καὶ τὸ ὕφος των, καὶ ἐξυπηρετοῦντα ὅλους τοὺς σκοποὺς τοῦ μαθήματος. Ἐκ συλλογῆς ἢ ὅποια θὰ περιλαβάνη:

α) Πεζογραφήματα ἀναφερόμενα εἰς λαογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους (παραμύθια, θρύλους, παροιμίας καὶ

παραδόσεις του λαού), εἰς ταξιδιωτικὰς ἐντυπώσεις, ἀνακοινώσεις κλπ. καθὼς καὶ ἀπλᾶ σύντομα διηγήματα.

β) Ποιήματα εὐληπτα, λυρικά καὶ ἐπικά (ἢ ἐπικολυρικά).

Παραλλήλως πρὸς τὰς συλλογὰς δὲν ἀποκλείεται καὶ ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα αὐτοτελῶν ἔργων ἀναλόγων πάντοτε πρὸς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀντιληπτικὴν ἰκανότητα τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως.

Μετὰ τὴν ζωηρὰν καὶ ἐκφραστικὴν ἀνάγνωσιν ἀνάλυσις καὶ ἐπεξεργασία τοῦ περιεχομένου κατὰ τὰ πραγματικά, τὰ μορφολογικά καὶ τὰ ἰδεολογικά στοιχεῖα του (Βλ. πρόγραμμα διδασκαλίας Ἀρχαίων κειμένων ἀνωτέρω).

Θὰ παρέχονται ἐπίσης, κατὰ περίπτωσιν, σύντομοι καὶ οὐσιαστικαὶ πληροφορίες περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τῶν διδασκόμενων συγγραφέων, ὡς καὶ γενικαὶ τινες γνώσεις περὶ τῶν βασικῶν εἰδῶν τοῦ πεζοῦ καὶ τοῦ ποιητικοῦ λόγου.

Ἐκ τῆς Μετρικῆς θὰ διδασχθοῦν τὰ ἐξῆς στοιχεῖα: Τόπος, στίχος, στροφή, ὁμοιοκαταληξία καὶ εἶδη αὐτῆς, μέτρον, ἰαμβικοί καὶ τροχαϊκοὶ στίχοι καὶ ἰδιαίτερος ὁ ἰαμβικὸς δεκαπεντασύλλαβος, τομή, χατμωδία, συνίζησις καὶ παρήχησις.

3. Ἐκθέσεις ἰδεῶν (ὥρα 1).

Καθοδήγησις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν τρόπον τοῦ ἐκφράζεσθαι μὲ σαφήνειαν, ἀκρίβειαν καὶ καλαισθησίαν.

Προφορικαὶ καὶ γραπτὰ κυρίως βιωματικά ἐκθέσεις, ἐλεύθεραι καὶ κατὰ παραγγελίαν, εἰς ταχτάς ἡμέρας καὶ ἐκ περιστάσεως, τόσον εἰς τὸ σχολεῖον ὅσον καὶ κατ' οἶκον. Ἡμερολόγια (τάξεως, ἀτομικά).

Χρησιμοποίησις πάσης προσφερομένης εὐκαιρίας διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς προφορικὴν ἢ γραπτὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐπεξεργασίαν διαφόρων θεμάτων ἐκ τῆς σχολικῆς, τῆς οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς (λ.χ. ὁ ἀστικός, ὁ ἀγροτικός, ὁ ναυτικός καὶ ἐν γένει ἐπαγγελματικὸς βίος). Παραλλήλως πρὸς ταῦτα δὲν ἀποκλείονται καὶ ἐλεύθεραι σκέψεις καὶ πλάσματα φαντασίας, καθὼς καὶ στοιχειώδης σπουδὴ τῆς φύσεως ὑπὸ μορφήν πάντοτε μικρῶν ἀφηγήσεων, περιγραφῶν (ὄντων, φαινομένων, τόπων, γεγονότων, πράξεων, κ.τ.θ.), ἐπιστολῶν καὶ σπανιώτερον ὑποτυπωδῶν διαλόγων.

Ἄσκησις αὐτῶν εἰς τὸ ὁμιλεῖν εὐκρινῶς, συντόμως καὶ εὐστόχως, καὶ εἰς τὸ γράφειν μὲ ἀπλότητα, διαύγειαν καὶ χάριν. Ἀποφυγὴ τετριμμένων ρητορικῶν τεχνασμάτων καὶ ἀκαίρων ἢ ἀτόπων κατ' ἀπομίμησιν λυρικών ἐξάρσεων.

ΤΑΞΙΣ Β΄.

I. Γλωσσικὴ διδασκαλία (ὥραι 2).

Ἐν τῇ τάξει ταύτῃ ἐπιδιώκεται ἡ ἐξοικειώσις τῶν μαθητῶν πρὸς τὴν Καθαρεύουσαν διὰ τῆς συστηματικῆς διδασκαλίας τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ αὐτῆς, πλαισιουμένων ἀμφοτέρων ἐκάστοτε διὰ τῶν καταλλήλων καὶ εἰδικῶν

φραστικῶν γυμνασμάτων, λεξιλογικῶν ἀσκήσεων καὶ ὑποδειγματικῶν κειμένων. Εὐνόητος τυγχάνει ὁ συνεχῆς παραλληλισμὸς καὶ ἡ σύγκρισις γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τῆς Δημοτικῆς καὶ τῆς Καθαρευούσης πρὸς κατανόησιν καὶ διάκρισιν αὐτῶν καὶ πρὸς ἀποφυγὴν γλωσσικῆς συγχύσεως.

α) Γραμματική: Μετὰ σύντομον ἀναφορὰν εἰς τὸ φθολογικὸν ἀκολουθεῖ συστηματικὴ ἀλλὰ καὶ ὅπως οὖν περιληπτικὴ διδασκαλία τοῦ τυπικοῦ μέρους καὶ δὴ τῶν τριῶν κλίσεων τῶν οὐσιαστικῶν καὶ τῶν ἐπιθέτων, τῶν συνηθεστέρων ἀνωμάλων οὐσιαστικῶν, τῶν ἀνωμάλων ἐπιθέτων, τῶν παραθετικῶν καὶ συντομώτερον τῶν ἀντωνυμιῶν, τῶν ἀριθμητικῶν, τῶν ἐπιρρημάτων, τῶν συνδέσμων, τῶν ἐπιφωνημάτων καὶ τῶν προθέσεων. Συστηματικώτερον διδάσκεται τὸ ρῆμα μετὰ τῶν παρεπομένων καὶ τῶν συστατικῶν αὐτοῦ μερῶν (θέμα-χαρακτήρ) μετὰ προηγουμένην ἐκμάθησιν τῶν βοηθητικῶν ρημάτων ἔχω καὶ εἶμαι.

Ἀκολουθεῖ ἡ διδασκαλία τῶν βαρυτόνων, τῶν συνηρημένων, τῶν εὐχρηστοτέρων εἰς —μαι καὶ τῶν συνηθεστέρων ἀνωμάλων ρημάτων.

β) Συντακτικόν: Διδάσκονται κυρίως τὰ ἰδιάζοντα συντακτικὰ φαινόμενα τῆς Καθαρευούσης, ὡς εἶναι ἡ σύνταξις τῶν ρημάτων, ἡ σύνταξις τῶν προθέσεων καὶ αἱ ἐκ τούτου διαφοροὶ αὐτῶν σημασίαι, ἡ καθ' ὑπόταξιν σύνταξις, ἡ μετοχικὴ σύνταξις, ὁ μακροπερίοδος λόγος, κ.τ.δ.

γ) Λεξιλογικαὶ ἀσκήσεις: Συστηματικὴ προφορικὴ καὶ γραπτὴ λεξιλογικὴ ἐξάσκησις δι' ἰδιαίτερων καταλλήλων καὶ εἰδικῶν ἀσκήσεων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐκάστοτε διδασκομένων κειμένων, ὡς καὶ ἐν τῇ Α' τάξει. (Συνώνυμα καὶ ἀντίθετα, κυριολεξίαι καὶ μεταφοραί, περιφράσεις, παρομοιώσεις, ὀρισμοί, παροιμιακαὶ ἐκφράσεις, παρώνυμα, ἀρχαῖσμοί, ἰδιωτισμοί, ἰδιωματισμοί κ.τ.δ.).

2. Κείμενα ἐκ τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας (ὄροι 2).

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἐκλεκτῶν νεοελληνικῶν λογοτεχνικῶν κειμένων, ὡς καὶ ἐν τῇ Α' τάξει, ἀνταποκρινομένων πάντοτε εἰς τὴν ἀντιληπτικὴν ἱκανότητα τῶν μαθητῶν καὶ ἀναφερομένων εἰς τὸν θρησκευτικόν, οἰκογενειακόν, κοινωνικόν καὶ ἐν γένει τὸ ἐθνικόν βίον, τὴν φύσιν καὶ τὸν χώρον τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ κείμενα καὶ ἐν τῇ τάξει ταύτῃ εἶναι εὐληπτα ποιήματα καὶ πεζογραφήματα ὑπὸ μορφήν περιγραφῶν, ἐντυπώσεων, ἐπιστολῶν, ἀνακοινώσεων, χρονογραφημάτων, αὐτοβιογραφιῶν, βιογραφιῶν, ἀφηγήσεων καὶ ἠθογραφικῶν κυρίως διηγημάτων, μὴ ἀποκλειομένων καὶ τῶν αὐτοτελῶν ἔργων τῶν ἀναλόγων πάντοτε πρὸς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀντιληπτικὴν ἱκανότητα τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως.

Μετὰ ζωνρὰν καὶ ἐκφραστικὴν ἀνάγνωσιν, ἀνάλυσις καὶ

ἐπεξεργασία τοῦ περιεχομένου τῶν κειμένων, ὡς καὶ ἐν τῇ Α' τάξει.

Θὰ παρέχονται ἐνταῦθα καὶ κατὰ περίπτωσιν σύντομοι καὶ οὐσιαστικαὶ πληροφορίες περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τῶν διδασκομένων συγγραφέων, ὡς καὶ γενικαὶ τινες γνώσεις περὶ τῶν συνηθεστέρων εἰδῶν τοῦ πεζοῦ καὶ τοῦ ποιητικοῦ λόγου.

Ἐκ τῆς Μετρικῆς, ἐπανάληψις καὶ ἐμπέδωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει κτηθεισῶν σχετικῶν γνώσεων δι' ἐφαρμογῆς αὐτῶν καὶ ἐπαληθεύσεως ἐπὶ τῶν ἀναγιγνωσκομένων ποιημάτων. Συμπλήρωσις μὲ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῶν δυσλλάθων καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν τρισυλλάθων μέτρων.

3. Ἐκθεσις ἰδεῶν ("Ωρα 1).

Καὶ ἐν τῇ τάξει ταύτῃ ἰσχύουν γενικῶς τὰ ἐν τῇ Α' ἐκτεθέντα. Εἰδικῶς ὁ κύκλος τῶν θεμάτων πλουτίζεται καὶ διὰ τῶν κάτωδι:

α) Περιλήψεις, ἀναπτύξεις καὶ συμπληρώσεις, ἀναδιηγήσεις, μεταπλάσεις ἢ διασκευαὶ καὶ δραματοποιήσεις ἀναγιγνωσκομένων κειμένων.

β) Παρώδησις πρὸς ἐκτενεστέρην καὶ πῶς συστηματικώτερον ἔκφρασιν ὑποκειμενικῶν καταστάσεων (διανοημάτων, συναισθημάτων καὶ βουλημάτων) ἐξ ἀφορμῆς περιγραφομένων ἀντικειμένων, φαινομένων, τόπων, γεγονότων, σκηνῶν καὶ πράξεων.

γ) Ἀπλᾶ συγκρίσεις ἀντικειμένων, φαινομένων, γεγονότων καὶ καταστάσεων ἀμέσου ἐμπειρίας ἢ αὐτοψίας πρὸς ἐθισμὸν καὶ βαθμιαίαν μετάβασιν ἐκ τῆς βιωματικῆς εἰς τὴν πραγματολογικὴν ἀντικειμενικὴν ἔκθεσιν.

δ) Ἀσκησις περὶ τὴν σύνταξιν ἐγγράφων πρακτικοῦ περιεχομένου, ὡς εἶναι αἱ αἰτήσεις, ἀναφοραί, κοιναὶ ἐπιστολαί, προσκλήσεις κ.τ.δ.

Ἄρθρον 6.

Ἱστορία.

1. Σκοπός:

Τὸ μάθημα τῆς Ἱστορίας σκοπὸν ἔχει: α) Νὰ διδάξῃ μὲ ποίους ἀγῶνας καὶ διὰ μέσου πόσων δεινῶν ὁ ἄνθρωπος κατέκτησεν εἰς τὴν φύσιν τὴν δεσπόζουσαν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατέχει σήμερον καὶ διεμόρφωσε τὸν κοινωνικὸν καὶ πνευματικὸν κόσμον του, β) νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν κατανόησιν τῶν ἱστορικῶν γεγονότων διὰ τοῦ συσχετισμοῦ αὐτῶν πρὸς τὰς παρούσας καταστάσεις καὶ διὰ τῆς ἀναλύσεως τῶν βαθυτέρων αἰτίων, τὰ ὅποια προσδιορίζουν ἐκάστοτε τὰς ἱστορικὰς ζυμώσεις καὶ ἐξελίξεις.

Τὴν φαντασίαν καὶ τὴν κρίσιν πρέπει κατὰ κύριον λόγον νὰ καλλιεργῇ τὸ μάθημα καὶ ὄχι νὰ πλουτίξῃ ἀπλῶς τὴν μνήμην.

2. Διδασκτέα ὕλη.

ΤΑΞΙΣ Α΄

Ἱστορία τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι τοῦ 146 π.Χ.

Ἀναλυτικώτερον:

1. Χρονολογικὸν Περίγραμμα: Ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς. Προϊστορία, Ἱστορία, Πηγαί. Περίοδοι τῆς Προϊστορίας.
2. Οἱ Ἀνατολικοὶ Λαοί: Αἰγύπτιοι, Σουμέριοι, Βαβυλώνιοι, Ἀσσύριοι. Οἱ Σημίται τῆς Συρίας καὶ τῆς Παλαιστίνης (Ἑβραῖοι, Φοίνικες). Οἱ Χετταῖοι.
3. Ὁ Πολιτισμὸς τοῦ Αἰγαίου: Ἡ ἐποχὴ τοῦ λίθου εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ σύντομον γεωγραφικὴν ἐπισκόπησιν τῆς Χώρας. Ἡ ἐποχὴ τοῦ Χαλκοῦ εἰς τὸ Αἰγαῖον. Πρώτοι χρόνοι 2600—1600. Κρητικὸς, Κυπριακὸς, Κυκλαδικὸς, Ἑλλαδικὸς Πολιτισμὸς. Ἡ ἀφιξίς τῶν πρώτων Ἰνδοευρωπαϊῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Μυκηναϊκὸς Πολιτισμὸς (1600—1100 π. Χ.).
4. Τὸ τέλος τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἡ ἐποχὴ τοῦ Σιδήρου: Αἰῶνες ἀναταραχῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα 1100—800 π.Χ. Ἡ κάθοδος τῶν Δωριέων καὶ αἱ συνέπειαι αὐτῆς.
5. Περίοδος τοῦ ἀποικισμοῦ καὶ τῆς πολιτειακῆς ἐξελίξεως 800—500 π.Χ. Ἡ διαμόρφωσις τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων. Ἡ Σπάρτη. Αἱ Ἀθῆναι. Ὁ πολιτισμὸς τῆς περιόδου (Γράμματα, Τέχναι, Θρησκεία).
6. Οἱ Κλασσικοὶ χρόνοι 5ος καὶ 4ος π.Χ. αἰών: Ἡ Σπάρτη καὶ ἡ Πελοποννησιακὴ Συμμαχία. Αἱ Ἀθῆναι μέχρι τῶν Μηδικῶν. Οἱ Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι. Οἱ Περσικοὶ πόλεμοι. Ἡ Ἀθηναϊκὴ ἡγεμονία. Ἡ ἐποχὴ τοῦ Περικλέους (ὁ πολιτισμὸς τοῦ 5ου π. Χ. αἰῶνος). Ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος. Ἡ ἡγεμονία τῆς Σπάρτης. Ἡ ἡγεμονία τῶν Θηβῶν. Ἡ παρακμὴ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων. Ἡ Κύπρος. Οἱ Ἕλληνες τῆς Δύσεως. Ὁ πολιτισμὸς κατὰ τὸν 4ον π.Χ. αἰῶνα.
7. Οἱ Μακεδόνες καὶ ἡ ὑπόλοιπος Ἑλλὰς 360—217 π.Χ. Ἡ Μακεδονία. Ὁ Φίλιππος. Ὁ Ἀλέξανδρος. Οἱ Διάδοχοι μέχρι τοῦ 217 π.Χ. Αἱ Συμπολιτεῖαι. Ἡ Σπάρτη καὶ αἱ Ἀθῆναι. Ὁ Πύρρος καὶ οἱ Ἕλληνες τῆς Δύσεως. Ἑλληνιστικὸς Πολιτισμὸς.
8. Ἡ Ρώμη καὶ ἡ Ἑλλὰς 217—146 π.Χ. Ἡ παλαιότερα Ἱστορία τῆς Ρώμης. Περίοδος τῆς Βασιλείας. Περίοδος τῆς Δημοκρατίας. Ὑποταγὴ τῆς Ἰταλίας. Ἡ Ρώμη καὶ ἡ Καρχηδόν. Ἡ Ρώμη καὶ ἡ Ἀνατολή. Ὑποταγὴ τῆς Ἑλλάδος.

ΤΑΞΙΣ Β΄.

Ρωμαϊκὴ καὶ Μεσαιωνικὴ Ἱστορία
ἀπὸ τοῦ 146 π.Χ. μέχρι τοῦ 1453 μ.Χ.

1. Τὸ τέλος τῆς Δημοκρατίας καὶ ἡ περίοδος τῆς Αὐτοκρατορίας εἰς τὴν Ρώμην. Αἱ Ρωμαϊκαὶ κατακτήσεις τοῦ 1ου π.Χ. αἰῶνος. Αἱ συνέπειαι τῶν μεγάλων κατακτήσεων. Ἡ

κρίσις καὶ τὸ τέλος τῆς Δημοκρατίας. Ἡ αὐτοκρατορία κατὰ τὸν 1ον καὶ 2ον μ.Χ. αἰῶνα. Ὁ 3ος μ.Χ. αἰών. Προσπάθειαι ἀνασυγκροτήσεως (Διοκλητιανός). Ὁ Ρωμαϊκὸς πολιτισμὸς κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους.

2. Ἡ μεταβατικὴ περίοδος ἀπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς εἰς τὴν Βυζαντινὴν Αὐτοκρατορίαν 4ος—7ος αἰών. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος καὶ ἡ ἐποχὴ του. Ὁ Θεοδοσίος ὁ Μέγας, οἱ διάδοχοί του καὶ τὸ βαρβαρικὸν πρόβλημα. Ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ ἡ συμβολὴ του εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους. Οἱ διάδοχοί του. Ὁ Βυζαντινὸς πολιτισμὸς κατὰ τὴν μεταβατικὴν περίοδον.

3. Τὸ Βυζάντιον ἀπὸ τοῦ 7ου μέχρι τοῦ 11ου αἰῶνος. Ὁ Ἡράκλειος καὶ ὁ ἐξελληνισμὸς τῆς Αὐτοκρατορίας. Οἱ Ἄραβες. Τὸ Βυζάντιον κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ 7ου αἰῶνος. Περίοδος 717—867 μ. Χ. Ἡ Μακεδονικὴ Δυναστεία.

Ὁ Βυζαντινὸς πολιτισμὸς ἀπὸ τοῦ 7ου μέχρι τοῦ 11ου αἰῶνος

4. Πρὸς τὴν διάσπασιν τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἡ δυναστεία τῶν Κομνηνῶν. Αἱ πρῶται Σταυροφορίαι. Ἡ Τετάρτη Σταυροφορία καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς Φραγκοκρατίας.

5. Ὁ Μεσαίων τῆς Δύσεως. Πρώτη περίοδος 5ος—11ος αἰών. Γενικὰ χαρακτηριστικά. Ἡ αὐτοκρατορία τοῦ Καρόλου τοῦ Μεγάλου. Τὸ Φεουδαρχικὸν καθεστῶς. Ἡ Ἰδρυσις τῆς Ἁγίας Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Γερμανικοῦ Ἔθνους.

6. Ὁ Μεσαίων τῆς Δύσεως. Δεύτερα περίοδος 12ος—15ος αἰών. Αἱ Σταυροφορίαι καὶ ἡ ἀρχὴ ἀναπτύξεως πόλεων καὶ ἀστικῆς τάξεως. Ὁ Ἐκατονταετῆς πόλεμος.

7. Ἡ ἀνασύστασις τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ἡ πτώσις.

Ἄρθρον 7.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

1. Σκοπός.

Ὁ νοῦς διὰ τῆς μαθηματικῆς σκέψεως, προσδιορίζων μεγέθη, συλλαμβάνων καὶ διατυπώνων μὲ ἀκρίβειαν σχέσεις ποσοτικὰς καὶ ποιοτικὰς, δεσπόζει ἐπὶ τῆς πραγματικότητος καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον ἀναπτύσσει καὶ καλλιεργεῖ τὴν ἀναλυτικὴν καὶ συνθετικὴν δυνάμιν του.

Σκοπὸς τῶν Μαθηματικῶν ὡς μαθήματος πραγματολογικοῦ καὶ εἰδολογικοῦ εἶναι νὰ διδάξῃ καὶ νὰ ἀσκήσῃ τοὺς μαθητὰς εἰς τὴν μέθοδον τοῦ μαθηματικοῦ λογισμοῦ καὶ τῆς μαθηματικῆς σκέψεως.

2. Διδακτέα ὕλη.

ΤΑΞΙΣ Α'

Α) Ἀριθμητικὴ.

Περὶ Συνόλου: Ἐννοια τοῦ συνόλου καὶ καθορισμὸς τοῦ συνόλου. Ὑποσύνολα συνόλου. Τὸ κενὸν σύνολον. Βέν-

νια διαγράμματα. Ἴσα σύνολα. Ἴσοδυναμικά σύνολα. Ἐνωσις συνόλων. Τομή συνόλων. Συμπλήρωμα συνόλου. Τὸ σύνολον τῶν φυσικῶν ἀριθμῶν. Τὸ μηδέν. Πληθικὸς ἀριθμὸς συνόλου. Σύνολον μὲ πεπερασμένον πλῆθος στοιχείων. Σύνολον μὲ μὴ πεπερασμένον πλῆθος στοιχείων (=ἀπειροσύνη).

Θὰ χρησιμοποιηθοῦν τὰ σύμβολα τῶν «ἀνήκει», «εἶναι ὑποσύνολον», «ένωσις», «τομή», «συνεπάγεται», «ἰσοδυναμεῖ μὲ».

Τὸ σύστημα τῶν ἀκεραίων τῆς Ἀριθμητικῆς :

Προκαταρκτικαὶ ἔννοιαι. Δεκαδικὸν σύστημα ἀριθμῆσεως, προφορικὴ καὶ γραπτὴ ἀριθμῆσις. Σύντομος μνεῖα τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ρωμαϊκῆς γραφῆς τῶν φυσικῶν ἀριθμῶν. Ἰσότης καὶ ἀνισότης ἀκεραίων καὶ ιδιότητες αὐτῶν (ἀνακλαστικὴ, συμμετρικὴ, μεταβατικὴ). Διάταξις τῶν ἀκεραίων τῆς ἀριθμητικῆς καὶ γεωμετρικῆ ἀπεικόνισις αὐτῶν ἐπὶ ἡμιευθείας.

Αἱ πράξεις μὲ ἀκεραίους τῆς Ἀριθμητικῆς :

1. Πρόσθεσις. Γεωμετρικὴ ἐρμηνεῖα τῆς προσθέσεως. Κατάδειξις (διὰ ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων) τῶν βασικῶν ιδιοτήτων τῆς προσθέσεως, ἥτοι α) ἀντιμεταθετικὴ ιδιότης : $\alpha + \beta = \beta + \alpha$, β) προσεταιριστικὴ ιδιότης : $(\alpha + \beta) + \gamma = \alpha + (\beta + \gamma)$, γ) τὸ μηδέν ὡς οὐδέτερον στοιχεῖον τῆς προσθέσεως, δ) ἡ ιδιότης : ἂν $\alpha = \beta$, τότε $\alpha + \gamma = \beta + \gamma$ καὶ ἀντιστρόφως, ε) ἡ ιδιότης : ἂν $\alpha > \beta$, τότε $\alpha + \gamma > \beta + \gamma$ καὶ ἀντιστρόφως. Ἄλλαι ιδιότητες τῆς προσθέσεως ὑπὸ μορφήν ἀσκήσεων. Ἡ ἐξίσωσις $\chi + \alpha = \beta$. Σύντομος ἐξήγησις τοῦ κανόνος ἐκτελέσεως τῆς προσθέσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν βασικῶν ιδιοτήτων. Ἀσκήσεις εἰς τὸν νοερὸν (τὸν ἀπὸ μνήμης) λογισμόν. Προβλήματα ἀναγόμενα εἰς τὰς ιδιότητας τῆς προσθέσεως καὶ λυόμενα μὲ χρῆσιν ἑνὸς ἀγνώστου χ .

2. Ἀφαίρεσις : Γεωμετρικὴ ἐρμηνεῖα τῆς ἀφαιρέσεως μὲ ἀκεραίους τῆς Ἀριθμητικῆς. Ἡ ἀφαίρεσις ὡς ἀντίστροφος πράξις τῆς προσθέσεως. Ἐπίλυσις ἐξισώσεων τῆς μορφῆς $\chi + \beta = \alpha$, $\chi - \beta = \alpha$, $\beta - \chi = \alpha$. Ἡ ιδιότης $\alpha - \beta = (\alpha + \gamma) - (\beta + \gamma)$. Ἄλλαι ιδιότητες τῆς ἀφαιρέσεως ὑπὸ μορφήν ἀσκήσεων. Σύντομος ἐξήγησις τοῦ κανόνος ἐκτελέσεως τῆς ἀφαιρέσεως. Δοκιμὴ τῆς ἀφαιρέσεως. Ἀσκήσεις εἰς τὸν νοερὸν λογισμόν. Λύσις ἀπλῶν προβλημάτων συνδυαζόντων πρόσθεσιν καὶ ἀφαιρέσιν ὡς καὶ ἀσκήσεων, τῶν ὁποίων ἡ λύσις ἀνάγεται εἰς συνδυασμὸν ιδιοτήτων προσθέσεως καὶ ἀφαιρέσεως. Προβλήματα λυόμενα μὲ χρῆσιν ἑνὸς ἀγνώστου χ . Ἀριθμητικὸν πολυώνυμον.

3. Πολλαπλασιασμός : Γεωμετρικὴ ἐρμηνεῖα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ. Κατάδειξις (δι' ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων) τῶν βασικῶν ιδιοτήτων τοῦ πολλαπλασιασμοῦ, ἥτοι ἂν α, β, γ εἶναι ἀκεραῖοι τῆς ἀριθμητικῆς, τότε :

α) ἀντιμεταθετική ιδιότης : $\alpha \cdot \beta = \beta \cdot \alpha$,

β) προσεταιριστική ιδιότης : $(\alpha \cdot \beta) \cdot \gamma = \alpha \cdot (\beta \cdot \gamma)$,

γ) ὁ 1 ὡς οὐδέτερον στοιχείον τοῦ πολλαπλασιασμοῦ,

δ) ἡ ιδιότης : ἂν $\alpha = \beta$, τότε $\alpha \cdot \gamma = \beta \cdot \gamma$ καὶ ἂν $\alpha \cdot \gamma = \beta \cdot \gamma$

μὲ $\gamma \neq 0$, τότε $\alpha = \beta$,

ε) ἐπιμεριστική ιδιότης (τοῦ πολλαπλασιασμοῦ ὡς πρὸς τὴν πρόσθεσιν) :

$$\alpha (\beta + \gamma) = \alpha\beta + \alpha\gamma.$$

Σύντομος ἐξήγησις τοῦ κανόνος τῆς ἐκτελέσεως τοῦ πολλαπλασιασμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν ιδιοτήτων. Γινόμενον τριῶν ἢ περισσοτέρων παραγόντων καὶ αἱ κυριώτεροι ιδιότητες αὐτοῦ δι' ἀπλῶν ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων ὑπὸ μορφήν ἀσκήσεων. Ἀσκήσεις εἰς τὸν νοερὸν λογισμόν. Προβλήματα συνδυάζοντα πράξεις περισσοτέρας τῆς μιᾶς. Ἀσκήσεις λυόμεναι ἐπὶ τῇ βάσει γνωστῶν ιδιοτήτων. Προβλήματα λυόμενα διὰ τῆς χρήσεως ἑνὸς ἀγνώστου χ .

4. Διαίρεσις : Ἡ διαίρεσις μὲ ἀκεραίους τῆς Ἀριθμητικῆς ὡς ἀντίστροφος πράξις τοῦ πολλαπλασιασμοῦ. Σαφῆς διάκρισις μεταξὺ τῶν ἐννοιῶν «μερισμός» καὶ «μέτρησις». Αἱ κυριώτεροι ιδιότητες τῆς διαιρέσεως βάσει ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων καὶ ὑπὸ μορφήν ἀσκήσεων. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς διαιρέσεως καὶ ἡ δοκιμὴ αὐτῆς (διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ). Ἀπλᾶ προβλήματα συνδυάζοντα πράξεις περισσοτέρας τῆς μιᾶς. Εἰσαγωγή τοῦ ἀγνώστου χ κατὰ τὴν λύσιν διαφόρων ἀσκήσεων καὶ προβλημάτων. Δυνάμεις καὶ ιδιότητες αὐτῶν. Ὅρισμός τῶν δυνάμεων α^1 , α^0 (α διάφορον τοῦ 0). Διαίρετότης. Ἀνάλυσις ἀκεραίου εἰς τοὺς πρώτους αὐτοῦ παράγοντας. Εὔρεσις τοῦ ΕΚΠ καὶ ΜΚΔ ἀκεραίων. Δοκιμὴ τῶν ἐξαγομένων τοῦ πολλαπλασιασμοῦ καὶ τῆς διαιρέσεως μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ 9. Ἐννοια διατεταγμένου ζεύγους. Σύνολα διατεταγμένων ζευγῶν. Καρτεσιανὸν γινόμενον δύο συνόλων. Ἄλλα συστήματα ἀριθμήσεως. Δυαδικὸν σύστημα. Μετάβασις ἀπὸ τοῦ δεκαδικοῦ συστήματος εἰς τὸ δυαδικὸν καὶ ἀντιστρόφως.

Τὸ σύστημα τῶν ρητῶν ἀριθμῶν τῆς Ἀριθμητικῆς.

1. Τὸ κλάσμα α/β , ὅπου α ἀκεραῖος καὶ β ἀκεραῖος $\neq 0$. Τὸ κλάσμα ὡς διατεταγμένον ζεῦγος (α, β) . Ἰσοδύναμα κλάσματα. Διάταξις τῶν κλασμάτων κατὰ μέγεθος. Ρητοὶ (ἢ συμμετροὶ) ἀριθμοί. Γεωμετρικὴ παράστασις τῶν ρητῶν ἐπὶ ἡμιευθείας.

2. Αἱ πράξεις εἰς τὸ σύνολον τῶν ρητῶν ἀριθμῶν : Ἴσχύς τῶν γνωστῶν θεμελιωδῶν ιδιοτήτων, ἥτοι τῆς ἀντιμεταθετικότητος καὶ προσεταιριστικότητος εἰς τὴν πρόσθεσιν καὶ τὸν πολλαπλασιασμόν ὡς καὶ τῆς ἐπιμεριστικότητος τοῦ πολλαπλασιασμοῦ ὡς πρὸς τὴν πρόσθεσιν. Σύντομος θεώρησις τῶν 4 πράξεων μὲ ἀκεραίους, κλάσματα

καὶ μικτούς. Ἐξίσωσις $\alpha\chi=\beta$, ὅπου α ρητὸς $=\frac{1}{2}$ καὶ β ρητὸς ἀριθμὸς. Ἐπίλυσις ἀπλῶν προβλημάτων μετὰ τὴν βοήθειαν ἑνὸς ἀγνώστου χ . Δυνάμεις μετὰ βάσιν κλάσματα καὶ ἐκθέτην ἀκέραιον. Ἐπέκτασις τῶν γνωστῶν ἰδιοτήτων τῶν δυνάμεων.

3. Οἱ δεκαδικοί ἀριθμοί : Δεκαδικὰ κλάσματα. Δεκαδικοί ἀριθμοί. Αἱ τέσσαρες πράξεις μετὰ δεκαδικούς ἀριθμούς. Ἡ ἔννοια τοῦ δεκαδικοῦ περιοδικοῦ ἀριθμοῦ.

Λόγοι καὶ ἀναλογίαι : Ἐννοια τοῦ λόγου. Σύγκρισις δύο ποσῶν διὰ τῆς διαφορᾶς καὶ τοῦ λόγου αὐτῶν. Ἀναλογίαι καὶ κυριώτεραι ἰδιότητες αὐτῶν. Ἐφαρμογαὶ τῶν ἀναλογιῶν εἰς τὴν ἐπίλυσιν προβλημάτων ἀπλῆς μεθόδου τῶν τριῶν καὶ ποσοστῶν.

Τετραγωνικὴ ρίζα : Τετραγωνικὴ ρίζα ἀκέραιου καὶ πρακτικὴ κατὰ προσέγγισιν εὗρεσις αὐτῆς. Ἐννοια τοῦ ἀσυμμέτρου ἀριθμοῦ. Εἰσαγωγή εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ γεωμετρικοῦ συνεχοῦς.

B) Γεωμετρία

Τὰ κυριώτερα ἐπίπεδα σχήματα (σημεῖα, γραμμαί, γωνίαι, εὐθύγραμμα σχήματα, κύκλος) καὶ ἀναγνώρισις αὐτῶν ὡς στοιχείων εἰς τὰ γνωστὰ γεωμετρικὰ στερεά. Τὰ ἐπίπεδα σχήματα ὡς σύνολα σημεῖων (σημειοσύνολα) τοῦ ἐπιπέδου. Κυρτὰ καὶ μὴ κυρτὰ ἐπίπεδα σχήματα. Παραδείγματα. Μέτρησις γεωμετρικῶν μεγεθῶν (εὐθυγράμμων τμημάτων, γωνιῶν, τόξων περιφερείας). Βασικαὶ μονάδες μετρήσεως. Ἐννοια τοῦ συμμιγοῦς καὶ ἀπλαῖ πράξεις μετὰ συμμιγεῖς. Ἀπλᾶ γεωμετρικὰ προβλήματα λυόμενα διὰ κανόνος, γνώμονος, μοιρογνωμονίου, διαβήτου. Συμμετρία ὡς πρὸς σημεῖον εἰς τὸ ἐπίπεδον καὶ ἰδιότητες αὐτῆς (πρακτικῶς διαπιστούμεναι). Κάθετοι εὐθεῖαι καὶ ἀπλᾶ σχετικὰ προβλήματα λυόμενα διὰ κανόνος καὶ διαβήτου. Συμμετρία ὡς πρὸς εὐθεῖαν εἰς τὸ ἐπίπεδον καὶ ἰδιότητες αὐτῆς (πρακτικῶς διαπιστούμεναι). Ἴσα τρίγωνα. Γεωμετρικοὶ μετασχηματισμοὶ (συμμετρίαι, παράλληλος μετατόπισις, στροφή) καὶ ἐφαρμογαὶ αὐτῶν. Χρῆσις τετραγωνισμένου χάρτου. Ὅμοια εὐθύγραμμα σχήματα. Ὅμοια τρίγωνα. Κλίμαξ. Σχεδιάσις ὑπὸ κλίμακα εὐθυγράμμου σχήματος. Μέτρησις εὐθυγράμμων ἐπιπέδων χωρίων (σχημάτων). Ἐμβαδὸν ὀρθογωνίου παραλληλογράμμου, πλαγίου παραλληλογράμμου, τριγώνου, τραπεζίου, πολυγώνου. Μέτρησις κύκλου.

ΤΑΞΙΣ Β'

I. Σχετικοὶ ἀριθμοί :

Προσανατολισμένη εὐθεῖα. Διανύσματα ἐπὶ εὐθείας. Αἱ πράξεις τῆς προσθέσεως καὶ ἀφαιρέσεως εἰς τὸ σύνολον τῶν διανυσμάτων ἐπὶ εὐθείας. Βασικαὶ ἰδιότητες τῶν πρά-

ξων τούτων. Ἡ ἔννοια τοῦ σχετικοῦ ρητοῦ ἀριθμοῦ ὡς πολλαπλασιαστοῦ (ἐκτελεστοῦ) ἐφαρμοζομένου ἐπὶ διανύσματος ἀνήκοντος εἰς τὸ σύνολον τῶν διανυσμάτων ἐπὶ εὐθείας. Γεωμετρικὴ παράστασις τῶν σχετικῶν ρητῶν ἀριθμῶν ἐπὶ προσανατολισμένης εὐθείας. Ἴσότης καὶ ἀνισότης εἰς τὸ σύνολον τῶν σχετικῶν ρητῶν ἀριθμῶν καὶ ιδιότητες τῶν σχέσεων τούτων. Αἱ τέσσαρες πράξεις εἰς τὸ σύνολον τῶν σχετικῶν ρητῶν ἀριθμῶν καὶ αἱ βασικαὶ ιδιότητες τῶν πράξεων τούτων. Πρακτικαὶ ἐφαρμογαὶ τῶν σχετικῶν ρητῶν ἀριθμῶν. Ἐξίσωσις $\chi + \beta = \gamma$, ὅπου β καὶ γ σχετικοὶ ρητοὶ ἀριθμοί. Γενικώτερον : ἐξίσωσις $\alpha\chi + \beta = \gamma$, ὅπου α, β, γ σχετικοὶ ρητοὶ ἀριθμοί, ὁ $\alpha \neq 0$. Ἀπλᾶ προβλήματα λυόμενα μὲ τὴν βοήθειαν ἐξίσωσεων τῶν δύο ἀνωτέρω μορφῶν. Προσδιορισμὸς μὲ ἓνα διατεταγμένον ζεῦγος σχετικῶν ἀριθμῶν τῆς θέσεως ἐνὸς σημείου εἰς τὸ ἐπίπεδον. Προσανατολισμένον τόξον καὶ προσανατολισμένη γωνία, σχετικὸν μέτρον αὐτῶν.

II. Ἐπαναλήψεις καὶ συμπληρώσεις εἰς τὰ περι συνόλων.

Διμελεῖς σχέσεις. Ἀπεικονίσεις καὶ συναρτήσεις.

Ἴσα σύνολα. Ἴσοδυναμικὰ (= ἰσοδύναμα) σύνολα. Σχέσεις ἐγκλεισμοῦ. Τομὴ συνόλων καὶ σύζευξις ἰδιοτήτων. Ἐνωσις συνόλων καὶ διάζευξις ἰδιοτήτων. Καρτεσιανὸν γινόμενον δύο συνόλων καὶ γραφικὴ παράστασις του. Διαμερισμὸς συνόλου. Διμελεῖς σχέσεις. Ἀπεικονίσεις καὶ συναρτήσεις.

III. Συμπληρώσεις εἰς τὰ περι ἀναλογιῶν καὶ ἐφαρμογαί.

Κατ' εὐθεῖαν ἀνάλογα ποσὰ (μεγέθη). Γραφικὴ παράστασις τῆς σχέσεως μεταξύ δύο κατ' εὐθεῖαν ἀναλόγων ποσῶν. Ἀναλογίαι καὶ κύριαι ιδιότητές των. Ποσὰ μὲ μεταβολὰς κατ' εὐθεῖαν ἀναλόγους. Γραφικὴ παράστασις τῆς σχέσεως μεταξύ δύο ποσῶν μὲ μεταβολὰς κατ' εὐθεῖαν ἀναλόγους. Ἀντιστρόφως ἀνάλογα ποσὰ. Γραφικὴ παράστασις τῆς σχέσεως μεταξύ δύο ἀντιστρόφως ἀναλόγων ποσῶν. Ἐφαρμογαὶ εἰς τὰς μεθόδους τῶν τριῶν, εἰς τὰ ποσοστά, τὰ προβλήματα τόκου καὶ ἐξωτερικῆς ὑφαιρέσεως, εἰς τὸν μερισμὸν ἐνὸς ποσοῦ εἰς μέρη ἀνάλογα πρὸς δοθέντας ἀριθμούς, εἰς τὰ μείγματα καὶ κράματα. Ἀριθμητικὸς μέσος ὄρος.

IV. Συμπληρώσεις εἰς τὴν Ἐπιπεδομετρίαν.

Παράλληλοι εὐθεῖαι. Συγκλίνουσαι εὐθεῖαι εἰς τὸ τρίγωνον (μεσοκάθετοι, διχοτόμοι, ὕψη τριγώνου). Παραλληλόγραμμον, ὀρθογώνιον, ῥόμβος, τετράγωνον. Ἄθροισμα γωνιῶν τριγώνου, ἄθροισμα γωνιῶν πολυγώνου. Σχετικὴ θέσις εὐθείας καὶ κύκλου. Σχετικὴ θέσις δύο κύκλων. Γωνία ἐγγεγραμμένη εἰς κύκλον.

V. Διανύσματα εἰς τὸ ἐπίπεδον.

Ἐφαρμοστά διανύσματα. Ἐλεύθερα διανύσματα. Πρόσθεσις διανυσμάτων εἰς τὸ ἐπίπεδον. Ἀφαίρεσις διανύσματος ἀπὸ διάνυσμα εἰς τὸ ἐπίπεδον. Πολλαπλασιασμός διανύσματος μὲ σχετικὸν ρητὸν ἀριθμὸν. Θεώρημα τοῦ Θαλῆ.

VI. Ὁμοθεσία καὶ ὁμοιότης εἰς τὸ ἐπίπεδον.

Ὁμοθεσία εἰς τὸ ἐπίπεδον. Ὁμόθετον εὐθείας, ἐφαρμοστοῦ διανύσματος, ἐπιπέδου σχήματος. Συγκλίνουσαι εὐθεῖαι τεμνόμεναι ὑπὸ παραλλήλων. Ἐφαρμογὴ εἰς τὸ τραπέζιον. Ὁμοιότης ἐπιπέδων σχημάτων. Ἀνασκόπησις τῶν περὶ ὁμοιότητος τριγώνων, περὶ ὁμοιότητος πολυγώνων καὶ περὶ σχεδιάσεως ὑπὸ κλίμακα.

VII. Συμπληρώσεις εἰς τὴν Ἐπιπεδομετρίαν.

Ἐμβαδὰ ἐπιπέδων εὐθυγράμμων σχημάτων. Σχέσις μεταξὺ τῶν ἐμβαδῶν δύο ὁμοίων εὐθυγράμμων σχημάτων. Πυθαγόρειον Θεώρημα καὶ ἐφαρμογαὶ του. Ἔννοια τοῦ μὴ ρητοῦ (τοῦ ἀσυμμέτρου) ἀριθμοῦ. Κανονικὰ πολύγωνα (4-γωνον, 8-γωνον, 16-γωνον κλπ., 6-γωνον, 12-γωνον, 24-γωνον, κλπ.). Μῆκος κύκλου (=περιφερείας) καὶ ἐμβαδὸν κυκλικοῦ δίσκου.

Ἄρθρον 8

Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι

Σκοπός.

A. Γενικὸς σκοπὸς τῶν Φυσικῶν ἐπιστημῶν.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν εἶναι :

α) Νὰ καταστῆ γνωστὴ εἰς τοὺς μαθητὰς ἡ θέσις τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν Φύσιν καὶ νὰ καταδειχθῇ ἡ ἀνάγκη τῆς μελέτης τῆς ὑπ' αὐτοῦ. Νὰ καταστῆ εἰς τὸν μαθητὴν οἰκείος ὁ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι καὶ αἱ μέθοδοι ἐργασίας κατὰ τὴν ἔρευναν τῶν φαινομένων εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν.

β) Νὰ ἀποβῇ φανερόν εἰς τὸν μαθητὴν, ὅτι αἱ Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι (ἀμέσως ἢ διὰ τῶν τεχνικῶν ἐφαρμογῶν των) συνέβαλον εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς κοινωνικῆς, πολιτιστικῆς καὶ οἰκονομικῆς διαβιώσεως τῶν λαῶν γενικῶς καὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἀνθρώπων μεμονωμένως. Νὰ κατανοηθῇ ὡσαύτως ἀπὸ τὸν μαθητὴν ὅτι αἱ Ἐπιστῆμαι αὗται παρέχουν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ἰκανότητα νὰ θέτῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως.

γ) Νὰ ἀντιληφθῇ ὁ μαθητὴς, κατὰ τὴν μελέτην τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, ὅτι οἱ μεγάλοι ἐρευνηταὶ δὲν ἐφείσθησαν κόπων καὶ μόχθων διὰ τὴν

σπουδὴν τῆς Φύσεως καὶ ὅτι αἱ πρόοδοι εἰς τὰς Ἐπιστήμας μόνον διὰ θυσιῶν ἐπιτυγχάνονται.

δ) Νὰ κατανοήσῃ ὁ μαθητὴς τὴν φύσιν ὡς ἐνιαῖον σύνολον, νὰ θαυμάσῃ τὴν ἐπικρατοῦσαν εἰς αὐτὴν τάξιν καὶ ἁρμονίαν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ θρησκευτικοῦ φρονήματός του.

ε) Νὰ ἀντιληφθῇ τέλος ὁ μαθητὴς, ὅτι εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν ὑπάρχουν ὄρια, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπερβληθοῦν.

Β. Εἰδικώτεροι σκοποὶ τῶν Βιολογικῶν Ἐπιστημῶν.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Βιολογικῶν Ἐπιστημῶν εἶναι :

1. Ἡ ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ : α) γνῶσις τῶν φαινομένων ἅτινα λαμβάνουν χώραν εἰς τὴν ζῶσαν φύσιν καθὼς καὶ τοῦ μηχανισμοῦ τῶν λειτουργιῶν διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ζωῆς τῶν ὀργανισμῶν (φυτῶν, ζώων, ἀνθρώπου), καὶ β) κατανοήσις τῶν σχέσεων μεταξύ κατασκευῆς τοῦ σώματος καὶ τῶν λειτουργιῶν τῶν ὀργανισμῶν καὶ τῆς ἐξαρτήσεως αὐτῶν ἀπὸ τὰς συνθήκας τοῦ περιβάλλοντος.

2. Ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἀγάπης τοῦ μαθητοῦ πρὸς τὴν ζῶσαν φύσιν καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ πρὸς μελέτην καὶ προστασίαν αὐτῆς.

3. Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ μαθητοῦ πρὸς ἐπιδεξίαις προσωπικὰς παρατηρήσεις καὶ κρίσεις.

4. Ἡ ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ κατανοήσις τῆς σημασίας, ἣν ἔχει ἡ μελέτη τῶν ἐμβίων ὄντων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν γνώσεών μας περὶ τῆς περιβαλλούσης ἡμᾶς φύσεως καθὼς καὶ ἡ ἐκ τῆς σπουδῆς ταύτης πρακτικὴ ὠφέλεια ἀπὸ τὴν χρησιμοποίησιν φυτῶν καὶ ζώων διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐξύψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου.

Γ. Εἰδικώτεροι σκοποὶ τῆς Φυσικῆς καὶ Χημείας.

Εἰδικώτερος σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Φυσικῆς καὶ Χημείας εἶναι :

α) Ἡ ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ γνῶσις τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων, ἡ κατανοήσις τῶν διεπόντων αὐτὰ νόμων καὶ τέλος ἡ διερεύνησις καὶ ἐρμηνεία τῶν φαινομένων τούτων.

β) Ἡ ἄσκησις τοῦ μαθητοῦ πρὸς τὴν παρατήρησιν καὶ τὴν χρῆσιν τῆς πειραματικῆς μεθόδου καὶ τοῦ λογισμοῦ κατὰ τὴν μελέτην τοῦ ἀνοργάνου κόσμου, ἔτι δὲ ἡ κατὰ τὴν ἔρευναν ταύτην ἀνάπτυξις τῆς ἀντικειμενικῆς κρίσεως, τῆς φαντασίας καὶ τῆς ἐφευρετικότητος τοῦ μαθητοῦ.

2. Διδακτέα ύλη.

ΤΑΞΙΣ Α΄.

A. Ζωολογία.

1. Ἡ Γαλῆ (Γαλῆ ἢ οἰκοδίαυτος).

α) Περιγραφή, β) ἀναπνοή, γ) κυκλοφορία τοῦ αἵματος, δ) πεπτικά ὄργανα, ε) πολλαπλασιασμός καὶ στ) ὠφέλεια.

Εἰς τὸ πρῶτον μάθημα περὶ τῆς γαλῆς, θὰ πρέπει νὰ ἀναπτυχθοῦν τὰ διάφορα συστήματα τῆς λειτουργίας τῆς θρέψεως, πέψεως, ἀπομυζήσεως καὶ ἀφομοιώσεως ὡς καὶ ἡ περιγραφή τοῦ ζώου τούτου ἀπὸ ἀπόψεως μορφολογικῆς, ἀνατομικῆς καὶ φυσιολογίας εἰς τρόπον ὥστε τὸ ζῶον τοῦτο νὰ ἀποτελέσῃ ὑπόδειγμα ζωολογικὸν ὡς καὶ εἰς τὴν φυτολογίαν τοῦτο γίνεται μετὰ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ φασιόλου.

2. Ὁ Κύων (Κύων ὁ οἰκιακός).

α) περιγραφή, β) τροφή, γ) ἰδιαιτέροι χαρακτῆρες, δ) ἀσθένειαι.

3. Ὁ Κόνικλος.

α) περιγραφή, β) ἐχθροί, γ) πολ/σμός, δ) ἀσθένειαι, ε) χρησιμότης.

4. Τὸ πρόβατον (Πρόβατον τὸ οἰκοδίαυτον).

α) περιγραφή, β) πεπτικά ὄργανα, γ) πολ/σμός, δ) ὠφέλεια, ε) ἐχθροί, καὶ στ) προφυλάξεις.

5. Ἡ Αἴξ (Αἴξ ἢ γνησία).

α) περιγραφή, β) ποικιλίαι, γ) τροφή, δ) πολ/σμός, ε) χρησιμότης.

6. Ὁ Χοῖρος (Χοῖρος ὁ οἰκοδίαυτος)

α) περιγραφή, β) τροφή, γ) πολ/σμός, δ) ἀσθένειαι, ε) χρησιμότης.

7. Ὁ Ἴππος (Ἴππος ὁ ἡμερος).

α) καταγωγή, β) περιγραφή, γ) ἐχθροί, δ) πολ/σμός, ε) ἰδιαιτέροι χαρακτῆρες, στ) χρησιμότης.

8. Ὁ Ὄνος (Ὄνος ὁ κατοικίδιος).

α) περιγραφή, β) προέλευσις, γ) διασταυρώσεις, δ) πολ/σμός, ε) χρησιμότης.

9. Ἡ Ὄρνις (Ὄρνις ἢ κατοικίδιος).

α) προέλευσις, β) περιγραφή, γ) ἀναπνοή, δ) τροφή, ε) ἰδιαιτέροι χαρακτῆρες ὀρνίθων, στ) πεπτικά ὄργανα, ζ) πολ/σμός, η) τεχνητὴ παραγωγή, θ) ὠφέλεια, ι) πρόχειρος ὀρνίθων, ια) ἀσθένειαι, ιβ) τὰ πτερά, ιγ) χρησιμότης.

10. Ἡ Περιστερὰ (Περιστερὰ ἢ ἡμερος).

α) προέλευσις, β) περιγραφή, γ) τροφή, δ) πολ/σμός, ε) χρησιμότης.

11. Ἡ Χελιδών (Χελιδών ἢ ἀποδημητικὴ).

α) περιγραφή, β) μετανάστευσις, γ) πολ/σμός, δ) χρησιμότης.

12. Ἡ Νῆσσα (Νῆσσα ἢ ἡμερος).

α) περιγραφή, β) τροφή, γ) πολ/σμός, δ) χρησιμότης.

13. Ἡ Χελώνη (Χελώνη ἢ χερσαία).

α) περιγραφή, β) τροφή, γ) ἀναπνοή, δ) πολ/σμός, ε) ἴδιοι χαρακτῆρες, στ) χειμέριος ὕπνος, ζ) ὠφέλεια, η) χρησιμότης.

14. Ἡ Ἐχίδνα (Ἐχίδνα ἢ κοινή).

α) περιγραφή, β) τόπος διαμονῆς, γ) τροφή, δ) πολ/σμός, ε) τὸ δηλητήριον τῆς ἐχίδνης, στ) χειμερία νάρκη, ζ) προστασία καὶ προφυλάξεις, η) ἰδιαιτεροὶ χαρακτῆρες.

15. Ὁ Βάτραχος (Βάτραχος ὁ κοινός ἢ τοῦ κήπου)

α) περιγραφή, β) ἀναπνοή, γ) τροφή, δ) βιολογικὸς κύκλος, ε) ὠφέλεια.

16. Λάβραξ ὁ λύκος.

α) κατασκευὴ τοῦ σώματος καὶ περιγραφή αὐτοῦ, β) ἀναπνοή, γ) τὰ βράγχια, ε) πλαγία γραμμὴ, στ) νηκτικὴ κύστις, ζ) λέπια, η) πολ/σμός, θ) χρησιμότης.

17. Ἐγγελος ὁ κοινός.

α) περιγραφή, β) τροφή, γ) βιολογικὸς κύκλος καὶ πολ/σμός, δ) ἀσθένεια καὶ προφυλάξεις, ε) χρησιμότης.

18. Ὁ Καρχαρίας (Καρχαρίας ὁ γλαυκός).

α) κατασκευὴ καὶ περιγραφή τοῦ σώματος, β) ὄργανα ἀναπνοῆς, γ) γενικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἰχθύων.

19. Ὁ Μύτιλος (Μύτιλος ὁ ἐδώδιμος).

α) τόπος ζωῆς, β) κατασκευὴ τοῦ σώματος, γ) νευρικὸν σύστημα, δ) τρόπος καὶ εἶδος τροφῆς, ε) πολ/σμός, στ) ὠφέλεια καὶ χρησιμότης, ζ) ταξινόμησις.

20. Ὁκτάπους ὁ κοινός.

α) τόπος καὶ τρόπος ζωῆς, β) κατασκευὴ τοῦ σώματος, γ) τροφή καὶ πέψις, δ) ἐχθροὶ καὶ προφυλάξεις, ε) κυκλοφορία τοῦ αἵματος, στ) ταξινόμησις, ζ) γενικοὶ χαρακτῆρες τῶν μαλακίων, η) χρησιμότης.

21. Μέλισσα ἢ μελιττοφόρος.

α) Μελισσοκομία, β) μορφή καὶ κατασκευὴ τοῦ σώματος, γ) ἡ κοινωνία τῆς μελίττης, δ) τὸ μέλι, ε) ἡ κηρήθρα, στ) ὠφέλεια, ζ) ἐχθροί, η) πολλαπλασιασμός, θ) ἡ νέα κυψέλη.

22. Ἡ Μυῖα (Μυῖα ἢ οἰκιακή).

α) κατασκευὴ τοῦ σώματος, β) τροφή, γ) πολ/σμός, δ) ἀσθένεια,

23. 1) Μεταξοσκώληξ (Βόμβυξ ὁ σηρικός).

2) Πιερίς ἢ φιλόκραμβος.

α) βιολογικός κύκλος, β) πολ/σμός, γ) τροφή, δ) ιδιαίτεροι χαρακτήρες, στ) χρησιμότης.

24. 1) Ἀράχνη ἢ σταυρόστικτος ἢ τὸ διάδημα.

α) κατασκευή, β) ἰστός τῆς ἀράχνης, γ) τροφή, δ) ἀναπνοή, ε) πολ/σμός, στ) ὅμοια ἔντομα, ζ) ὠφέλεια.

2) Ἡ ὕδραράχνη.

25. Ὁ Ἄστακός (Ἄστακός τῆς θαλάσσης).

α) κατασκευή, β) μέρη τοῦ σώματος, γ) κινήσεις, δ) τροφή καὶ ἀπορρόφησης, ε) κυκλοφορία, στ) πολλαπλασιασμός, ζ) ἐχθροί, η) ὠφέλεια, θ) ταξινομήσις.

26. Σκώληξ ὁ γήινος.

α) κατασκευή, β) τόπος διαμονῆς, γ) τροφή, δ) κυκλοφορία τοῦ αἵματος, ε) νευρικὸν σύστημα, στ) πολ/σμός, ζ) σημασία διὰ τὴν γεωργίαν, η) ταξινομήσις.

27. Ἀστερίας ὁ κοινός ἢ σταυρὸς τῆς θαλάσσης.

α) κατασκευή, β) κινήσεις, γ) τροφή, δ) κυκλοφορία τοῦ ὕδατος καὶ αἵματος, ε) πολ/σμός, στ) ταξινομήσις.

28. Ὑδρα ἢ πρασίνη.

α) τρόπος ζωῆς, β) τροφή, γ) ἀνατομικὴ ἐξέτασις, δ) καταμερισμὸς τοῦ φυσιολογικοῦ ἔργου, ε) πολ/σμός, στ) χρησιμότης.

29. Κοράλλια.

α) τόπος ζωῆς, β) σχηματισμὸς ἀποικίας, γ) καταμερισμὸς τοῦ φυσιολογικοῦ ἔργου, δ) χρησιμότης, ε) ἀτόλαι.

30. Ἡ Μέδουσα (Μέδουσα ἢ ὠτόεσσα).

α) τόπος ζωῆς, β) κατασκευή, γ) βιολογικός κύκλος, δ) καταμερισμὸς τοῦ φυσιολογικοῦ ἔργου, ε) γενικὰ γνωρίσματα τῶν κοίλεντερωτῶν.

31. Ὁ Σπόγγος (Σπόγγος ὁ κοινός).

α) τόπος ζωῆς, β) ἀποικία τῶν σπόγγων, γ) πολ/σμός, δ) ἀλιεία, ε) χρησιμότης, στ) εἶδη σπόγγων, ζ) καταμερισμὸς τοῦ φυσιολογικοῦ ἔργου.

32. Ἀμοιβάδες 1) Ἀμοιβὰς ἢ Πρωτεύς.

α) τόπος ζωῆς, β) λειτουργία, γ) τροφή, δ) πολ/σμός, ε) σημασία καὶ ὠφέλεια, στ) παθογόνα πρωτόζωα, ζ) ἀσθένεια.

2) Πλασμῶδιον τῆς ἐλονοσίας ἢ LAVERAN.

α) τόπος ζωῆς, β) τρόπος μεταδόσεως, γ) πολ/σμός καὶ βιολογικός κύκλος.

Β'. Φυτολογία.

1ον Γενικὴ Φυτολογία.

Ὁ φασιόλος ὡς ὑπόδειγμα μελέτης τῆς Γενικῆς Φυτολογίας.

Τὸ σπέρμα του, συνθῆκες τῆς βλαστήσεως, ὄργανα τῶν φυτῶν.

I. Ἡ ρίζα: Μορφολογία, αὔξεις, διεύθυνσις, ἀνατομικὴ καὶ φυσιολογία τῆς ρίζης.

II. Ὁ βλαστὸς: Μορφολογία, μέρη τοῦ βλαστοῦ, αὐξησις, διεύθυνσις, ἀνατομία καὶ φυσιολογία τοῦ βλαστοῦ.

III. Τὰ φύλλα: Μορφολογία, σχῆμα καὶ μέγεθος, ἀνατομία, φυσιολογία, χλωροφυλλόκοκκοι, διαπνοή, ἀφομοίωσις, φωτοσύνθεσις, μεταβολισμὸς, ἀναπνοή.

IV. Σχέσις λειτουργιῶν ζώου—φυτοῦ: σχέσις ἀναπνοῆς καὶ ἀφομοιώσεως, ὑλικά ἀπαιτούμενα ὑπὸ τοῦ φυτοῦ, ὁ ρόλος τῶν συστατικῶν τοῦ ἐδάφους, λίπανσις τοῦ ἐδάφους, ὁ ρόλος τοῦ ἐδάφους διὰ τὸ φυτόν.

V. Τὸ ἄνθος: μέρη τοῦ ἄνθους, γραφικὴ παράστασις, ὁ ρόλος τοῦ ἄνθους, ὁ τύπος τοῦ ἄνθους, ὁ καρπὸς τοῦ φυτοῦ, τὸ σπέρμα, οἱ κοτυληδόνες, ἡ μητρικὴ τροφή.

VI. Ἡ σημασία τῶν ψυχανθῶν διὰ τὸν ἄνθρωπον.

2ον) Συστηματικὴ Φυτολογία.

Ἡ Μηλέα, ἡ Ἀμυγδαλέα, ἡ Κερασέα, Ροδὴ ἢ ἀγρία ἢ ἀγριοτριανταφυλλιά, Βάμβαξ ὁ ποώδης, Κράμβη ἢ κεφαλωτή, Ἄμπελος ἢ οἰνοφόρος, ἡ Πορτοκαλλέα, τὸ Γεώμηλον, ὁ Καπνός, ἡ Ἐλαία, ὁ Λύκος ἢ Ὀροβάγγη, ἡ Κολοκύνθη ἢ ἡμερος, ἡ Ἄνθεμις (μαργαρίτα), Ἡλιανθος ὁ ἐτήσιος (ἥλιος), ἡ Συκὴ, Δρύς ἢ Ἑλληνικὴ (εὐλανιδιά), ὁ Σίτος, ὁ Ἀραβόσιτος, Λεῖριον τὸ Λευκόν (κρίνος), Πιτύς ἢ χαλέπιος (πέυκη), ὁ Κυπάρισσος, ἡ Πτέρις, τὸ Πολύτριχον, Φύκος τὸ κυστοειδές, Ἀγαρικὸν τὸ πεδινόν (μανιτάρι), Λειγῆνες—(συμβίωσις φύκος - μύκητος).

Ἀνακεφαλαίωσις: Τὰ σπουδαιότερα φυτὰ τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ δάσος καὶ ἡ συμβολὴ του εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ ἐμπορικῆς, βιομηχανικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπόψεως.

Σημείωσις: Μετὰ τὸ πέρας τῆς διδασκαλίας ἐκάστου ζώου ἢ φυτοῦ ὡς ἀντιπροσώπου ἐνὸς μεγάλου ἀθροίσματος, θὰ γίνεταί ταξινομήσις τῶν κυριωτέρων ὁμοίων εἰδῶν καὶ θὰ ἐξαχῶνται τὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων γίνεταί ἡ συστηματικὴ ταξινομήσις αὐτῶν.

ΤΑΞΙΣ Β'.

A. Φυσικὴ.

Εἰσαγωγή: Μονάδες μετρήσεως. Καταστάσεις τῆς ὕλης. Ὑδρῶν (ἐξέτασις τοῦ ὕδατος δι' ἐξαγωγήν τῶν ἰδιοτήτων τῶν ὑγρῶν, τῆς ἐννοίας τοῦ καθαροῦ σώματος καὶ τῶν μειγμάτων). Διαλυτικαὶ ἰκανότητες τοῦ ὕδατος. Ἄηρ (ἐξέτασις τοῦ ἀέρος δι' ἐξαγωγήν τῶν ἰδιοτήτων τῶν ἀερίων σωμάτων). Σύστασις τοῦ ἀέρος.

Δύναμις: Βάρος τῶν σωμάτων (ἐξέτασις τοῦ βάρους δι' ἐξαγωγήν τῆς ἐννοίας τῆς δυνάμεως). Κατακόρυφος. Μέτρησις τοῦ βάρους. Ζυγὸς ἐλατηρίου. Ἀποτελέσματα τῆς δυνάμεως. Χαρακτηριστικὰ τῆς δυνάμεως. Ἴσορροπία δύο ἀντιθέτων δυνάμεων. Δυνάμεις παράλληλοι. Συνισταμένη, Κέντρον Βάρους. Πειραματικὴ εὑρεσις τοῦ κέντρου βάρους. Ἴσορρο-

πία σώματος στηριζομένου ἐπὶ ὀριζοντίου ἐπιπέδου. Ἀντίδρασις τοῦ ὑποστηρίγματος, Ἀντίδρασις τοῦ κεκλιμένου ἐπιπέδου. Ροπή δυνάμεως ὡς πρὸς ἄξονα. Μοχλοί. Ἐργαλεῖα-μοχλοί.

Μᾶζα: Ζυγὸς μὲ ἴσους βραχίονας. Στάθμισις—σταθμά. Ζυγοὶ μὲ ἀνίσους ἢ μὲ μεταβλητοὺς βραχίονας. Ἰδιότητες ζυγοῦ. Διπλῆ στάθμισις. Μᾶζα σώματος. Πυκνότης. Εἰδικὸν βάρος. Σχετικὴ πυκνότης στερεῶν, ὑγρῶν καὶ ἀερίων.

Πίεσις: Ἐννοία τῆς πίεσεως. Μονάδες πίεσεως. Ὑδροστατικὴ πίεσις. Θεμελιώδης ἀρχὴ τῆς ὑδροστατικῆς. Δυνάμεις ἀσκούμεναι εἰς τὸν πυθμένα καὶ εἰς τὰ τοιχώματα τοῦ δοχείου. Μετάδοσις τῶν πίεσεων. Ὑδραυλικὸν πισστήριον. Πειραματικὴ ἀπόδειξις τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἀρχιμήδους. Ἐπιπλέοντα σώματα. Ἴσοροπία ἐπιπλέοντων σωμάτων. Πυκνόμετρα, Ἀραιόμετρα, Ἀτμοσφαιρικὴ πίεσις. Βαρόμετρα ὑδραργυρικὰ καὶ μεταλλικὰ. Μεταβολὴ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως μετὰ τοῦ ὕψους. Ἐφαρμογαὶ τοῦ βαρομέτρου. Πίεσις περιωρισμένων ἀερίων. Ἰδιότητες τῶν ἀερίων. Ἡ ἄνωσις τοῦ Ἀρχιμήδους εἰς τὰ ἀέρια. Πραγματικὸν καὶ φαινομενικὸν βάρος. Ἀερόστατα. Ἀνυψωτικὴ δύναμις. Νόμος τοῦ BOYLE-MARIOTTE.

Θερμότης: Ὑδραργυρικὸν θερμομέτρον. Οἶνοπνευματικὸν καὶ ἀκροβάθμια θερμομέτρα. Ἐννοία τῆς θερμοκρασίας. Διαστολὴ. Σημείωσις τῆς θερμοκρασίας. Ποσότης θερμότητος. Θερμίς. Θερμιδόμετρον ὕδατος. Ἀρχὴ τοῦ θερμοιδμέτρου. Μέθοδος τῶν μειγμάτων. Εἰδικὴ θερμότης στερεῶν καὶ ὑγρῶν καὶ προσδιορισμὸς αὐτῆς. Θερμικὴ ἰσχύς καυσίμων. Προσδιορισμὸς τῆς θερμικῆς ἰσχύος. Πῆξις καὶ τήξις. Νόμοι. Μεταβολὴ τοῦ ὄγκου κατὰ τὴν τήξιν καὶ πήξιν. Ἐπίδρασις τῆς πίεσεως εἰς τὴν τήξιν τοῦ πάγου. Θερμότης τήξεως τοῦ πάγου. Ὑπολογισμὸς ταύτης. Ἐξατμίσις—ἐξαερίωσις. Ταχύτης ἐξατμίσεως. Κεκορημένοι ἀτμοί. Ἰδιότητες τῶν ἀτμῶν. Ὑγρασία τοῦ ἀέρος. Ὅργανα μετρήσεως τῆς ὑγρασίας. Βρασμός. Νόμοι τοῦ βρασμοῦ. Χύτρα πίεσεως. Θερμόμετρον ἐξαερίωσεως. Διάδοσις τῆς θερμότητος.

B. Χημεία

Ὄξεικὸν ὀξύ. Ὑδροχλωρικὸν ὀξύ. Θεϊκὸν ὀξύ. Νιτρικὸν ὀξύ. Ὄξεά. Κανστικὴ σόδα. Ἄσβεστος. Ἀμμωνία. Βάσεις. Ὄξεά καὶ βάσεις. Ἄλατα. Ἀνάλυσις τοῦ ὕδατος. Σύνθεσις τοῦ ὕδατος. Ὄξυγόνον (παρασκευαί, φυσικαὶ ἰδιότητες) Ὄξυγόνον (ἐπίδρασις ἐπὶ τῶν μεταλλοειδῶν). Ὄξυγόνον (ἐπίδρασις ἐπὶ τῶν μετάλλων. Φαινόμενα φυσικὰ καὶ χημικὰ. Μόρια καὶ ἄτομα. Γραμμομόριον καὶ γραμμοάτομον. Χημικὸς τύπος τοῦ ὕδατος. Χημικὴ ὀνοματολογία. Ἀσκήσεις ἀριθμητικά. Χημικαὶ ἐξισώσεις. Ὁ Γαϊάνθραξ. Προϊόντα τοῦ λιθάνθρακος. Ἄνθραξ. Διοξειδίον τοῦ ἀνθρακος (παρασκευή, φυσικαὶ ἰδιότητες).

Κυριώτεραι χημικαὶ ιδιότητες τοῦ διοξειδίου τοῦ ἀνθρακός. Αναγωγικὴ ιδιότης τοῦ ἀνθρακός. Αναγωγικὴ ιδιότης τοῦ μονοξειδίου τοῦ ἀνθρακός. Ἀσβεστόλιθος, ἀνθρακικὸν ἀσβέστιον καὶ δισσάνθρακικὸν ἀσβέστιον.

Γ'. Ἀνθρωπολογία.

α) Τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ αἱ αἰσθήσεις:

- 1) Ἡ λεπτὴ ὀργάνωσις τοῦ σώματος. Κύτταρα - Ἴστοι - Ὀργανικὰ συστήματα.
- 2) Τὸ ἐρειστικὸν σύστημα. Ὑγιεινὴ τοῦ ἐρειστικοῦ συστήματος.
- 3) Ὁ σκελετὸς τῆς κεφαλῆς.
- 4) Ὁ σκελετὸς τοῦ καρμοῦ.
- 5) Ὁ σκελετὸς τῶν ἄκρων.
- 6) Τὸ μυϊκὸν σύστημα. Ὑγιεινὴ τοῦ μυϊκοῦ συστήματος.
- 7) Τὸ νευρικὸν σύστημα. Τὰ ἀντανακλαστικά. Ὑγιεινὴ τοῦ ν. σ.
- 8) Τὸ σύστημα τῶν αἰσθητηρίων ὀργάνων. Ὑγιεινὴ τῶν αἰσθ. ὀργάνων.
- 9) Τὸ αἰσθητήριον τῆς ἀφῆς.
- 10) Τὸ αἰσθητήριον τῆς ὀράσεως.
- 11) Τὸ αἰσθητήριον τῆς ἀκοῆς.
- 12) Τὸ αἰσθητήριον τῆς ὀσφρήσεως.
- 13) Τὸ αἰσθητήριον τῆς γεύσεως.

β) Ἡ θρέψις καὶ αἱ λειτουργίαι τῆς:

- 1) Ἡ συντήρησις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ὀργανισμοῦ.
- 2) Ἡ διατροφή τοῦ ἀνθρώπου.
- 3) Τὰ ὄργανα καὶ αἱ λειτουργίαι τῆς πέψεως. Ὑγιεινὴ τῆς πέψεως.
- 4) Τὸ κυκλοφορικὸν σύστημα. Ὑγιεινὴ τοῦ κυκλοφοριακοῦ συστήματος.
- 5) Τὸ ἀναπνευστικὸν σύστημα καὶ ἡ ἀναπνοή. Ὑγιεινὴ τοῦ ἀναπνευστικοῦ συστήματος.
- 6) Τὸ ἀπεκκριτικὸν σύστημα καὶ αἱ ἀπεκρίσεις. Ὑγιεινή.
- 7) Οἱ ἀδένες.

Ἄρθρον 9.

Γεωγραφία.

1. Σκοπὸς :

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Γεωγραφίας εἶναι:

α. Νὰ παράσχη εἰς τὸν μαθητὴν σαφῆ, κατὰ τὸ δυνατόν, εἰκόνα τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς ἐν τῷ συνόλῳ τῆς καὶ τῶν ἐπὶ μέρους περιοχῶν αὐτῆς.

β. Νὰ καταστήσῃ γνωστὴν εἰς τὸν μαθητὴν τὴν ἀλληλοεξάρτησιν τῶν γεωγραφικῶν στοιχείων ἐκάστης περιοχῆς καὶ νὰ δείξῃ τὴν σχέσιν μεταξὺ τῶν φυσικῶν δεδομένων αὐτῆς

ἀφ' ἐνός καὶ τῶν ἀσχολιῶν τῶν κατοίκων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἀφ' ἑτέρου.

γ. Νὰ δημιουργήσῃ τὰς ἀπαραιτήτους προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης τοῦ μαθητοῦ, νὰ προκαλέσῃ τὴν συμπάθειαν αὐτοῦ πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν ἄλλων χωρῶν καὶ τέλος νὰ καλλιεργήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς ἀμοιβαίας βοηθείας καὶ συνεργασίας μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν.

δ. Νὰ διεγείρῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ μαθητοῦ εἰς τὴν διατήρησιν καὶ διαφύλαξιν τῆς ἰδιαίτερας μορφῆς τοῦ τοπίου τῆς Πατρίδος ὡς φυσικοῦ θεμελίου τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ του.

2. Διδασκτέα "Υλη :

Τάξις Α'.

Α) Στοιχεῖα Γενικῆς καὶ Φυσικῆς Γεωγραφίας: Ἡ Γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα, σχῆμα, μέγεθος, κινήσεις τῆς Γῆς. Γεωγραφικαὶ συντεταγμένα ἐνός τόπου. Ἐνδογενῆ καὶ ἐξωγενῆ γεωλογικὰ φαινόμενα. Σύντομος γεωλογικὴ ἱστορία τῆς Γῆς. Τὸ κλίμα καὶ οἱ παράγοντες αὐτοῦ. Οἱ κυριώτεροι τύποι κλίματος. Τὰ θαλάσσια ρεύματα. Ἀναπαράστασις τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς. Γεωγραφικοὶ χάρται. Ἀνάγνωσις καὶ χρῆσις τῶν χαρτῶν. Ἡ ἀνάγλυφος εἰκὼν τῆς Γῆς (πεδιάδες, ὄροπέδια, ὕδατα). Τὰ ὄρη καὶ ὁ σχηματισμὸς των. Αἱ ἤπειροι καὶ οἱ ὠκεανοί. Αἱ ἄτρακτοι καὶ ἡ διεθνὴς ὄρα.

Β) Ἡ Εὐρώπη: Ἡ Εὐρώπη ἐν τῷ συνόλῳ της (φυσικογεωγραφικὴ ἐξέτασις αὐτῆς). Τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης (ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας) κατὰ μεγάλας γεωγραφικὰς περιοχὰς (Βαλκανικὴ Χερσόνησος, Νότιος, Δυτικὴ, Κεντρικὴ καὶ Βόρειος Εὐρώπη). Ἀνασκόπησις τῆς Εὐρώπης ἀπὸ Ἐθνογραφικῆς καὶ Οἰκονομικῆς ἀπόψεως.

Τάξις Β'.

Αἱ ἤπειροι ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης. Ἀσία καὶ Εὐρωπαϊκὴ Ρωσία. Ἀφρικὴ, Ἀμερικὴ, Ὀκεανία καὶ Πολικαὶ Περιοχαί.

Ἐκάστη ἤπειρος θὰ ἐξετασθῇ ἐν τῷ συνόλῳ της ἀνεξαρτήτως τῆς πολιτικῆς διαιρέσεώς της, εἰς τρόπον ὅστε νὰ ἐξαχθοῦν τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ αὐτῆς καὶ τῶν γεωγραφικῶν φυσικῶν περιοχῶν της.

Ἡ ἐπακολουθοῦσα καθ' ἕναστον ἐξέτασις τῶν κρατῶν ἀπὸ ἀπόψεως πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς Γεωγραφίας θὰ περιορισθῇ εἰς τὰ σπουδαιότερα τούτων καὶ εἰς τὰ σχέσιν ἔχοντα μὲ τὴν Ἑλλάδα. Τὰ ὑπόλοιπα κράτη θὰ ἐξετασθοῦν ὁμαδικῶς κατὰ Φυσικὰς Γεωγραφικὰς περιοχὰς, ὅστε νὰ ἐξαχθοῦν τὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ καὶ αἱ οὐσιώδεις ἰδιομορφίαι αὐτῶν.

Τὰ σπουδαιότερα χαρακτηριστικὰ προϊόντα ἐκάστης ἡπείρου. Τὰ μεγάλα κέντρα ἐμπορίου καὶ βιομηχανίας. Αἱ οἰκονομικαὶ σχέσεις μεταξὺ των. Αἱ σπουδαιότεραι ὁδοὶ συγκοινωνίας κλπ.

Ἄρθρον 10.

Ἵγιεινή.

1. Σκοπός :

α. Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς ἐπιστημονικὴ ἐξήγησις τῶν ἀποκτηθεισῶν ὑπ' αὐτῶν ὑγιεινῶν συνηθειῶν καὶ ἡ συμπλήρωσις τῶν ὑγεινολογικῶν αὐτῶν γνώσεων, τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὸν ἀτομικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν τῶν βίον.

β. Ἡ αὐξήσις τοῦ ἐνδιαφέροντός των πρὸς διαμόρφωσιν τῶν γνώσεων τούτων εἰς σταθερὰς συνηθείας τῆς ζωῆς των.

γ. Ἡ μετάδοσις εἰς τοὺς μαθητὰς πρακτικῶν ὑγεινολογικῶν γνώσεων διὰ τὴν ἀτομικὴν των προφύλαξιν ἐκ σωματικῶν ἀτυχημάτων καθὼς καὶ ἡ καθοδήγησις καὶ ἄσκησις αὐτῶν διὰ τὴν πρόχειρον μὲν, ἄμεσον δὲ καὶ ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν κυριωτέρων καὶ συνηθεστέρων ἐν τῷ ἀτομικῷ καὶ κοινωνικῷ βίῳ ἀπαντωμένων ἀτυχημάτων.

2. Διακτεία Ὑλη :

Τάξις Β'.

Α' τετράμηνον (Γενικὴ Ἵγιεινή).

I. Εἰσαγωγή: Ἀντικείμενον τῆς Ἵγιεινῆς. Ὑγεία καὶ σημασία αὐτῆς διὰ τὸν ἄνθρωπον.

II. Γενικὴ Ἵγιεινή: α) Ἡ κατοικία (ἀναγκαῖοι χῶροι, βοηθητικαὶ ἐγκαταστάσεις, ὕδρευσις, ἀποχέτευσις, ἀερισμός, φωτισμός).

β) Ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ (ἐπίδρασις τῆς θερμοκρασίας, τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως, τῆς ὑγρασίας, τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ φωτός, τοῦ κλίματος καὶ τῆς συνθέσεως τοῦ ἀέρος ἐπὶ τῆς ὑγείας).

γ) Τὸ ὕδωρ (Γενικὰ περὶ ὕδατος, σύστασις καὶ ιδιότητες τοῦ ὑγιεινοῦ ὕδατος, βελτίωσις τῆς ποιότητος αὐτοῦ).

δ) Ἡ διατροφή τοῦ ἀνθρώπου (ἔροι καλῆς διατροφῆς, διατήρησις τροφίμων, θρεπτικὴ ἀξία τῶν ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν τροφίμων).

ε) Ἡ ἐνδυμασία (Ἡ περιβολὴ τοῦ σώματος ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως).

στ) Κίνδυνοι διαταραχῆς τῆς ὑγείας: Λοιμώδη καὶ παρασιτικά νοσήματα. Τρόποι μεταδόσεως αὐτῶν. Μικρόβια, παράσιτα καὶ ἰοί. Ἔστίαι μικροβίων. Προφυλακτικὰ μέτρα κατὰ τῶν μικροβίων (ἀπολύμανσις, ἀποστείρωσις, ἐμβόλια). Καταπολέμησις τῶν μικροβίων (ἀντισώματα, ἀντιβιοτικά, φάρμακα).

Β' τετράμηνον (Πρακτικὴ Ἵγιεινή).

Πρῶται βοήθειαι.

Τί εἶναι πρῶται βοήθειαι.

Κακώσεις μηχανικάί. Θλάσις, διάστρεμμα, ἐξάρθρωμα, κάταγμα, τραῦμα, αἰμορραγίαι ἐκ τραυμάτων. Πρώται βοήθειαι. Ἐπίδεσμοι. Ἐγκεφαλικὴ διάσεισις.

Τραύματα ἐξ ἰσθῶλων ὄψεων. Δῆγματα λυσσόντων ζώων.

Κακώσεις θερμαντικάί. Ἐγκαυμα, κρυοπαγήματα, καθολικὴ ψύξις, ἠλίασις.

Κακώσεις ἐξ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

Ἐσωτερικαὶ αἰμορραγίαι. Ρινικὴ ἐπίσταξις. Πνευμονικὴ αἰμορραγία. Στομαχικὴ αἰμορραγία.

Διποθυμία. Ἐπιληψία, σπασμοί.

Ἄσφυξία. Τεχνητὴ ἀναπνοή. Πρακτικὴ ἄσκησις τεχνητῆς ἀναπνοῆς. Διάσπαισις πνιγμένου.

Δηλητηριάσεις ἐξ οἶνονπνεύματος, ἐκ τροφῶν, ἐκ μονοξειδίου τοῦ ἀνθρακός.

Μεταφορὰ τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν.

Ἄρθρον 11.

Γαλλικά.

1. Σκοπός :

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίαις τῆς Γαλλικῆς γλώσσης εἶναι :

α) Νὰ καταστή ὁ μαθητὴς ἱκανὸς ὅπως κατανοῇ τὴν ὀμιλουμένην Γαλλικὴν γλῶσσαν, ἀναγιγνώσκῃ ὀρθῶς καὶ κατανοῇ τὰ γραπτὰ ταύτης κείμενα ἄνευ ἐπικουρίας ἢ μετὰ μικρᾶς καὶ χρησιμοποιοῇ ὀρθῶς ταύτην προφορικῶς καὶ γραπτῶς.

β) Νὰ ἀναπτύξῃ ὁ μαθητὴς τὰς πνευματικὰς καὶ βουλευτικὰς τοῦ δυνάμεις διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς ὕψους τῆς Γαλλικῆς γλώσσης καὶ τῆς συγκρίσεως αὐτῆς μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς.

γ) Νὰ ἀποκτήσῃ συνείδησιν τῶν διὰ τῆς γλώσσης κυρίως ἐκφραζομένων στοιχείων καὶ ἰδιοτυπιῶν τοῦ Γαλλικοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ πολιτισμοῦ καὶ νὰ κατανοῇ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμόν, καὶ

δ) Νὰ ἀποκτήσῃ διαφέρον πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ ἐκτίμησιν ἔργων τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τῆς κλασσικῆς καὶ νεωτέρας Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ ἐπιστήμης.

2. Διδακτέα ὕλη :

ΤΑΞΙΣ Α΄.

Α΄. Προφορὰ: Φωνητικαὶ καὶ συλλαβικαὶ ἀσκήσεις ἀποβλέπουσαι ὅπως ὁ μαθητὴς ἀκούῃ ἀκριβῶς καὶ προφέρῃ ὀρθῶς καὶ μὲ τὸν πρέποντα τόνον τὰς λέξεις καὶ φράσεις τῆς Γαλλικῆς γλώσσης.

Β΄. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία: α) Φράσεων καὶ ἀπλουστά-

των περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐν ἀμέσῳ καὶ ἐποπτικῇ τῶν πραγμάτων διδασκαλίᾳ καὶ β) ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Τὸ περιεχόμενον τοῦ διδασκομένου ὑλικοῦ θὰ ἀναφέρεται εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν σχολικὴν ζωὴν, τοὺς ἀριθμούς, τὰ χρώματα, τὰς διαστάσεις, τὴν διαίρεσιν τοῦ χρόνου, τὰς ἐποχάς, τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, τὴν τροφήν, τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν οἰκίαν, τὰ ἐπιπλα, τὴν οἰκογένειαν καὶ τὰς ἀπλουστέρας κοινωνικὰς σχέσεις. Τὰ ἀναγνώσματα θὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς γλώσσαν ἁμαλὴν καὶ σύγχρονον, τὰ δὲ ποιήματα καὶ ἄσματα θὰ ληφθῶσιν ἐκ τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς λογοτεχνίας.

Γ'. Λεξιλόγιον : Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων. Συσχέτισις τῶν λέξεων κατὰ τὴν ἐτυμολογικὴν καὶ ἐννοιολογικὴν των συγγένειαν.

Τὸ λεξιλόγιον τῆς τάξεως ταύτης δὲν πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ πλείονας τῶν 500 - 600 λέξεων (οὐσιαστικῶν, ἐπίθετων, ρημάτων κλπ.) ἐκλεγομένων ἐκ τῶν μᾶλλον εὐχρηστων.

Δ'. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικόν : Θὰ διδαχθῶσι τὰ ἐκ τοῦ ἁμαλοῦ ἰδίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς ἀπαραίτητα στοιχεῖα (ἄρθρον, κλίσεις ὀνομάτων, βαθμοὶ συγκρίσεως, τὰ μᾶλλον εὐχρηστα ρήματα εἰς τὸν ἐνεστώτα, μέλλοντα καὶ παρακείμενα, αἱ κυριώτεραι ἀντωνυμιαί, αἱ προθέσεις) καὶ ἐκ τοῦ συντακτικοῦ ἡ θέσις τῶν λέξεων ἐν τῇ φράσει ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων.

Ε'. Προφορικαὶ ἀσκήσεις : Συχναὶ ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, διὰ συνομιλίας ἀναφερομένης εἰς τὰ ἐκάστοτε διδασκόμενα.

Ἀπομνημονεύσεις ἐκλεκτῶν χωρίων τῶν διδασκομένων κειμένων καὶ ἰδιωματικῶν γαλλικῶν φράσεων. Χρήσις ἐρωτηματικῶν καὶ ἀρνητικῶν προτάσεων. Διάλογοι μαθητῶν, ἀπαγγελία, ἄσματα.

ΣΤ'. Γραπτὰ ἀσκήσεις : Ἀντιγραφή κειμένου κατ' οἶκον, συμπλήρωσις ἢ τροποποίησις φράσεων, ἀντικαταστάσεις λέξεων, ἀπαντήσεις εἰς στοιχειώδεις ἐρωτήσεις σχετικῶς πρὸς τὰ ἀναγιγνωσκόμενα, γραφὴ καθ' ὑπαγόρευσιν.

ΤΑΞΙΣ Β'.

Α'. Προφορά: Ἀσκήσεις εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν τῶν φθόγγων τῆς Γαλλικῆς γλώσσης, τὸν ὀρθὸν τονισμὸν καὶ τὴν ρυθμικὴν ἐκφορὰν τῶν προτάσεων.

Β'. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία: Ἐκ καταλλήλου βιβλίου περιβάλλον τοῦ μαθητοῦ (σχολεῖον, οἰκία, οἰκογένεια, κήπος, ζῶα καὶ φυτὰ, ἐξοχή, φύσις, ὄρη, θάλασσα, ταξίδια, ἢ πόλις καὶ τὸ χωρίον, ὃ δρόμος καὶ τὰ ἐπαγγέλματα). Μεταξὺ τῶν ἀναγνωσμάτων, ἅτινα θὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς γλώσσαν

όμαλήν και σύγχρονον, θά περιλαμβάνονται και μῦθοι, διηγήσεις, ιστορίαί ζωών, ἄσματα και παροιμίαι.

Γ'. Τὸ λεξιλόγιον τοῦ ἀνωτέρου ὕλικου πρέπει νὰ περιέχη 400 τοῦλάχιστον νέας λέξεις πέραν τῶν τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τοῦ προηγουμένου ἔτους. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν λέξεων και ἰδιοτύπων γαλλικῶν ἐκφράσεων και ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων. Κατάρτισις ομάδων λέξεων ἐτυμολογικῆς και ἐννοιολογικῆς συγγενείας και συλλογῆς ἐκφράσεων, ἰδίᾳ ἐπιρρηματικῶν ἐκ τῶν λίαν συνήθων και ἀπαραιτήτων διὰ τὴν διεξαγωγὴν συνομιλίᾳς ἐπὶ θεμάτων τοῦ καθ' ἡμέραν βίου.

Δ'. Γραμματικὴ και Συντακτικόν: Ἀναθεώρησις, συμπλήρωσις και ταξινόμησις τῶν προκτηθεισῶν γνώσεων. Διδασκαλία τῶν μᾶλλον εὐχρηστῶν ρηματικῶν τύπων εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους. Ἐπίθετα, ἐπιρρήματα. Ἐκ τοῦ συντακτικοῦ διδασκαλίᾳς τῶν ἀπλουστέρων συντακτικῶν φαινομένων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προφορικῆς διδασκαλίᾳς και τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων.

Ε'. Προφορικαὶ ἀσκήσεις: Ὡς ἐν τῇ προηγουμένη τάξει, ἔτι δὲ ἀπόδοσις ἐν τῇ Γαλλικῇ γλώσσῃ ἀπλουστάτης περιλήψεως ἀναγιγνωσκομένων τεμαχίων.

ΣΤ'. Γραπτὰ ἀσκήσεις: Ὡς ἐν τῇ προηγουμένη τάξει.

Ἄρθρον 12.

Ἄγγλικά.

1. Σκοπός :

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίᾳς τῆς Ἄγγλικῆς γλώσσῃς εἶναι :

α) Νὰ καταστή ἱκανὸς ὁ μαθητὴς ὅπως κατανοῇ τὴν ομιλουμένην Ἄγγλικὴν γλώσσαν, ἀναγνώσκῃ ὀρθῶς και κατανοῇ τὰ γραπτὰ τῆς κείμενα και χρησιμοποιῇ ὀρθῶς ταύτην προφορικῶς και γραπτῶς.

β) Νὰ ἀναπτύξῃ ὁ μαθητὴς τὰς πνευματικὰς και βουλευτικὰς του δυνάμεις διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς ὕψῃς τῆς Ἄγγλικῆς γλώσσῃς και τῆς συγκρίσεως αὐτῆς μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς.

γ) Νὰ ἀποκτήσῃ συνείδησιν τῶν διὰ τῆς γλώσσῃς ἐκφραζομένων στοιχείων και ἰδιοτυπιῶν τοῦ πνευματικοῦ βίου τῶν ἀγγλοφώνων λαῶν και ἰδίᾳ τοῦ Ἄγγλικοῦ και τοῦ Ἀμερικανικοῦ και νὰ κατανοῇ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν και

δ) Νὰ ἀποκτήσῃ ἐνδιαφέρον πρὸς ἀνάγνωσιν και ἐκτίμησιν ἔργων τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τῆς κλασσικῆς και νεωτέρας Ἄγγλικῆς λογοτεχνίας και ἐπιστήμης.

2. Διδακτέα Ὑλη :

ΤΑΞΙΣ Α'

Α'. Προφορά: Φωνητικαὶ ἀσκήσεις ἰδίᾳ ἐξ ἀφορμῆς συνομιλίας ἐπὶ θεμάτων τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν μαθητῶν,

ἀποβλέπουσαι ὅπως ὁ μαθητὴς ἀκούη ἀκριβῶς καὶ προφέρῃ ὀρθῶς καὶ μὲ τὸν πρέποντα τόνον τοὺς ἰδιάζοντας εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν φθόγγους καὶ τὰς λέξεις καὶ φράσεις αὐτῆς. Δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις καὶ φωνητικῶν συμβόλων.

Β'. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία: α) Φράσεων καὶ ἀπλουστάτων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων, ἐξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῆς τῶν πραγμάτων διδασκαλίας καὶ

β) Ἀναγνωσμάτων καὶ μικρῶν ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Τὸ περιεχόμενον τοῦ διδασκόμενου ὑλικοῦ θὰ ἀναφέρεται εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν σχολικὴν ζωὴν, τὴν οἰκογένειαν, τὰς ἀπλουτέρας κοινωνικὰς σχέσεις, τοὺς ἀριθμούς, τὰ χρώματα, τὰς διαστάσεις, τὴν διαίρεσιν τοῦ χρόνου, τὰς ἐποχάς, τὸ ἀνδρώπινον σῶμα, τὴν τροφήν, τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν κατοικίαν καὶ τὰ ἐπιπλα. Τὰ ἀναγνωσμάτα θὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς γλῶσσαν ἀπλὴν καὶ ὁμαλὴν, τὰ δὲ ποιήματα καὶ ἄσματα θὰ ληφθῶσιν ἐκ τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς λογοτεχνίας.

Γ'. Λεξιλόγιον: Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντησῶν λέξεων καὶ φράσεων, μικρῶν ἱστορημάτων, διαλόγων, ἰδιωματικῶν ἐκφράσεων καὶ ἐνίων ποιημάτων καὶ ἄσμάτων.

Τὸ λεξιλόγιον τῆς τάξεως ταύτης θὰ περιλαμβάνῃ περὶ τὰς πεντακοσίας λέξεις (οὐσιαστικά, ἐπίθετα, ῥήματα κλπ.) ἐκλεγόμενας ἐκ τῶν μᾶλλον εὐχρήστων.

Δ'. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικόν: Θὰ διδασκῶσιν ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ ἰδίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς τὰ κυριώτερα στοιχεῖα (ἄρθρον, οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ἀντωνυμίαι, προθέσεις, ἐπιρρήματα, τὰ εὐχρηστότερα ῥήματα καὶ τὰ βοηθητικά) καὶ ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ ἡ θέσις τῶν λέξεων ἐν τῇ προτάσει. Ἡ ἀφόρμησις θὰ γίνεταί πάντοτε ἐκ τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου.

Ε'. Προφορικαὶ ἀσκήσεις: Συχνὰ ἀσκήσεις εἰς τὸ ἀγγλιστὶ διαλέγεσθαι διὰ συνομιλιῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ ἐκάστοτε διδασκόμενα. Χρησιμοποίησις ἐρωτηματικῶν καὶ ἀρνητικῶν προτάσεων. Διάλογοι μαθητῶν καὶ ἀπαγγελία. Σύνθεσις ἀπλῶν φράσεων, ἀποδιδομένης ἰδιαίτερας σημασίας εἰς τὴν θέσιν τῶν λέξεων ἐντὸς τῆς προτάσεως καὶ ἀσκήσεις εἰς τὸν σχηματισμὸν ἀπαντήσεων. Αἱ ἀσκήσεις τῆς συνομιλίας θὰ ἀνάγωνται εἰς τὰ συνήδη θέματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς καὶ εἰς τὰ διδασκόμενα ἀντικείμενα.

ΣΤ'. Γραπτὰ ἀσκήσεις: Ἀντιγραφὴ κειμένου κατ' οἶκον, συμπλήρωσις ἢ τροποποίησις φράσεων, ἀντικατάστασις λέξεων καὶ τύπων, μεταβολὴ προτάσεων εἰς ἀρνητικὰς καὶ ἐρωτηματικὰς, ἀπαντήσεις εἰς στοιχειώδεις ἐρωτήσεις, σχετιζόμενας πρὸς τὰ ἀναγινωσκόμενα ἐν τῇ τάξει, γραφὴ κατ' ὑπαγόρευσιν.

ΤΑΞΙΣ Β'

Α'. Προφορά: Ἀσκήσεις εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν τῶν λέξεων καὶ εἰς τὸν ὀρθὸν τονισμὸν τῶν προτάσεων καὶ τὴν ρυ-

θμικὴν ἐκφορὰν αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὸν ἰδιαιτερον χαρακτῆρα τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης.

Β'. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία: Θὰ ἀναγνωσθῶσιν ἐκ κατὰλλήλου βιβλίου ἀπλαῖ περιγραφαί, διηγήσεις καὶ ποιήματα ἀναφερόμενα εἰς τὸ περιβάλλον τοῦ μαθητοῦ (σχολεῖον, οἰκία, οἰκογένεια, ἡ πόλις καὶ τὸ χωρίον, τὰ ἐνδύματα, ὁ δρόμος, τὰ ἐπαγγέλματα, ὁ καιρὸς κλπ.). Μεταξὺ τῶν ἀναγνωσμάτων, ἅτινα δεόν νὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς γλώσσαν ὁμαλὴν καὶ σύγχρονον, θὰ περιλαμβάνωνται καὶ μῦθοι, διηγήσεις, ἱστορίαι ζώων, ἄσματα καὶ παροιμίαι. Τὸ περιεχόμενον τῶν ἀναγνωσκομένων ἀποδίδεται ἀγγλιστί.

Γ'. Τὸ λεξιλόγιον τοῦ ἀνωτέρω ὕλικου πρέπει νὰ κινῆται ἐντὸς χιλίων λέξεων, ὧν 500 αἱ διδασκόμεναι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ 500 νέαι.

Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν λέξεων καὶ ἰδιωτύπων ἐκφράσεων, ἱστορημάτων καὶ ποιημάτων. Κατάρτισις ὁμάδων λέξεων ἐτυμολογικῆς καὶ ἐννοιολογικῆς συγγενείας.

Δ'. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικόν: Συστηματικώτερα διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς ἐν τῇ τάξει ταύτῃ καὶ τοῦ Συντακτικοῦ καί, ὅπου τοῦτο ἐνδείκνυται, ἀντιπαραβολὴ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἵνα γίνῃ σαφὴς ἡ κατασκευὴ ἑκατέρας τῶν γλωσσῶν. Ἐπιμόρφωσις τῶν διδασκθέντων καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀνωμαλοῦ τυπικοῦ, χρῆσις τῶν ρημάτων εἰς ὅλους τοὺς χρόνους τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς, χρῆσις τῶν ἀκλίτων λέξεων καὶ ἄσκησις εἰς τὰς ἰδιωματικὰς ἐκφράσεις τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ εἰς τὰς ἰδιοτυπίας τῆς Ἀγγλικῆς συντάξεως.

Ε'. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Ἀπόδοσις περιλήψεων ἀναγνωσκομένων τεμαχίων, ἄσκησις εἰς τὴν ρυθμικὴν ἐκφορὰν τοῦ λόγου, συνδιαλέξεις ἐπὶ γνωστῶν καὶ δεδιδασκένων θεμάτων καὶ βραχεῖαι ὀμιλίαι ἐκ τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ἀπαντήσεις εἰς τιθεμένας ἐρωτήσεις, ἀπαγγελίαι ποιημάτων, ἀπομνημονεύσεις ἐκλεκτῶν χωρίων καὶ ἄσμάτων.

ΣΤ'. Γραπτὰ ἀσκήσεις. Γραπτὴ περίληψις ἀναγνωσθείσης ὕλης, γυμνάσματα ἐπὶ τῆς διδασκείσης Γραμματικῆς καὶ Συντακτικοῦ, ἀπλαῖ γραπτὰ συνθέσεις ποικίλου περιεχομένου, παρηλλαγμένη ἀπόδοσις διδασκθέντος κειμένου, σύνταξις ἀπαντήσεων εἰς ἐρωτήσεις, συμπλήρωσις προτάσεων, μετατροπὴ ἀποφατικῶν εἰς καταφατικὰς, ἀνασύνθεσις μικρῶν διηγημάτων, μετατροπὴ κειμένου ποιημάτων εἰς πεζὴν ἀπόδοσιν, μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικήν, σύνταξις ἐπιστολῶν καὶ συντόμων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐπὶ θεμάτων τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς.

Ἄρθρον 13.

Καλλιτεχνικὸν σχέδιον.

1. Σκοπός:

Τὸ μάθημα τῶν Τεχνικῶν σκοπὸν ἔχει: α) Νὰ διεγείρῃ.

καλλιεργήση, πλουτίση και προαγάγη τὰς δημιουργικὰς καλλιτεχνικὰς δυνάμεις τῶν μαθητῶν, αἵτινες διὰ τοῦ μαθημάτων τούτου τίθενται εἰς ἐνέργειαν κατὰ τρόπον ἄμεσον. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς καθοδηγήσεως τῶν δεξιότητων τοῦ ὀφθαλμοῦ και τῆς χειρὸς τῶν μαθητῶν, διὰ τῆς ἐξασκήσεως αὐτῶν περὶ τὰς ποικιλίας τῆς μορφῆς και τοῦ χρώματος, διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς φαντασίας και διὰ τῆς καλλιεργείας τῶν πλαστικῶν και ἐκφραστικῶν αὐτῶν ἰκανοτήτων, β) νὰ ἀφυπνίση και καλλιεργήση τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μαθητῶν πρὸς πρακτικὰς και ἐν ταῦτῳ καλλιτεχνικὰς κατασκευὰς, χρησιμωτάτας εἰς τε τὰς θεωρητικὰς—ἐπιστημονικὰς ἀσχολίας και εἰς τὰς τοῦ καθ' ἡμέραν βίου.

2. Διδασκαλία ὕλη.

ΤΑΞΙΣ Α'

Α'. Καλλιγραφία (μία ὥρα κατὰ 15θήμερον).

Διδασκαλία τῶν στοιχειωδῶν κανόνων μὲ σκοπὸν τὴν διὰ τῆς ἀσκήσεως καλλιέργειαν τοῦ ἀτομικοῦ γραφικοῦ χαρακτήρος τῶν μαθητῶν, διακρινομένου διὰ τὸ καθαρόν, ἄπλοῦν, σύμμετρον και εὐανάγκωστον. Μέρηματα πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν τυχῶν ἐμφύτων ἰκανοτήτων καλλιγραφικῆς δεξιότηχίας. (Ἐξασκήσεις κυρίως περὶ τὴν ἰσοπαχῆ, ὀρθήν, στρογγύλην, Ἑλληνικὴν γραφήν). Ἐφ' ὅσον βεβαίως διατίθεται χρόνος, δὲν πρέπει νὰ παραλειφθῆ ἡ διδασκαλία και τῶν διακοσμητικῶν γραφικῶν στοιχείων.

Β'. Σχέδιον (μία ὥρα ἐβδομαδιαίως).

Εἰσαγωγή: Ἡ ἐννοια τοῦ σχεδίου.

Ἀσκήσεις κατάλληλοι, ἵνα οἱ μαθηταὶ ἀποκτήσουν τὴν ἰκανότητα νὰ βλέπουν σχεδιαστικῶς, νὰ μετροῦν και νὰ παρατηροῦν τὸν χαρακτήρα τῶν μορφῶν. Βασικὰ χρώματα: Τρόπος χρησιμοποίησεως αὐτῶν. Ἡ σημασία τοῦ χρώματος εἰς τὴν ζωὴν και τὴν Τέχνην.

α) Ἐλευθέρον ἐγχρωμον σχέδιον:

Ἐλευθέρα σχέδιασις ἐξ ἀφορμῆς περιγραφῶν, μύθων, ποιημάτων, ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων, σκηνῶν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου κ.τ.θ. Τοποθέτησις σχημάτων και χρωμάτων κατὰ τὴν προσωπικὴν ἀρέσκειαν τοῦ μαθητοῦ.

β) Σχέδιον ἐπὶ τῇ βάσει ἐιδικῶν προτύπων: Σχέδιασις τῶν χαρακτηριστικῶν και ἀπλουστερῶν μνημειῶν τῆς τέχνης ἐκ τῆς ἐν τῇ τάξει διδασκόμενης Ἱστορίας, ὡς κίωνων, τύπων ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ναῶν κλπ.

Γ'. Χειροτεχνία (μία ὥρα κατὰ 15θήμερον).

α) Χαρτοτεχνία (χαρτοκοπτικὴ — χαρτοκολλητικὴ): Κατασκευὴ γεωμετρικῶν σχημάτων, ἐν τῇ τάξει διδασκόμενων, δι' ἐγχρώμου χάρτου (γλασσέ) και ἐπικόλλησις αὐτῶν ἐπὶ φύλλων τοῦ BLOCK ἢ ἐπὶ βαθέος χρώματος χαρτονίου, ὥστε νὰ σχηματίζεται ἐν ἀρμονικῶν σύνολον. Συνθέσεις ὑποτυπώ-

δεις διὰ συναρμολογήσεως καὶ ἐπικολλήσεως ἐγχρώμων τεμαχίων χάρτου εἰς φύλλον τοῦ BLOCK ἢ ἐπὶ χαρτονίου βαθέως χρώματος πρὸς κατασκευὴν μωσαϊκῶν πλακοστρώτων, προσόψεων οἰκιῶν, κλαδίσκων μετ' ἀνθέων καὶ φύλλων κλπ.

Κατασκευὴ στοιχειωδῶν στερεῶν διὰ συναρμολογήσεως τεμαχίων χαρτονίου ἢ διαφανῶν πλαστικῶν φύλλων. Ὑποτυπώδης κατασκευὴ οἰκίσκων.

β) Πλαστική: Εἰσαγωγή: Ἔννοια πλαστικῆς — Σκοπὸς καὶ σημασία αὐτῆς. Ὑλικά καὶ ἐργαλεῖα.

Κατασκευὴ ἀπὸ μνήμης ἢ ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἀπλῶν ἀντικειμένων διὰ πηλοῦ ἢ δι' ἄλλων ἐν χρήσει πλαστικῶν ὑλῶν.

ΤΑΞΙΣ Β'

Α'. Καλλιγραφία (μία ὥρα ἐβδομαδιαίως κατὰ τὸ Α' τετράμηνον).

Ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἀσκήσεις καὶ εἰς τὴν ἰσοπαῆ ὀρθὴν — στρογγύλην Λατινικὴν γραφὴν.

Β'. Σχέδιον. (Α' καὶ Β' ἐξάμηνον 1 ὥρα).

Εἰσαγωγή: Ἀνάλυσις χρώματος, διάκρισις διὰ διαμέσων τῶν τῶν χρωμάτων. Ἀσκήσεις εἰς τὴν στοιχειωδὴν διάκρισιν καὶ ἀπόδοσιν τῆς συμμετρίας τῶν μερῶν καὶ τῆς σχέσεως τῶν διαστάσεων τῶν ἀντικειμένων. Στοιχεῖα ἐλευθέρας σχεδιάσεως προσώπων.

α) Ἐλεύθερον σχέδιον: Ἐλευθέρα ἐγχρωμος σχεδίασις σκηνῶν συνθετικῶν ἐξ ἀφορμῆς ἱστορημάτων, ποιημάτων, περιγραφῶν κλπ. ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἀσκήσεις πρὸς διάκρισιν καὶ ἀπόδοσιν τοῦ κυριάρχου αὐτῶν χαρακτήρος.

β) Σχέδιον ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν προτύπων: Σχεδίασις ἀπλῶν μνημείων τέχνης ἐκ τῶν ἐν τῷ μαθήματι τῆς ἱστορίας διδασκομένων. Σπουδαὶ πτυχολογίας.

γ) Γραμμογραφία: Σχεδίασις μετ' BIC μελανοῦ χρώματος ἢ γραμμοσύρτου τῇ βοηθείᾳ χάρακος ἢ διαβήτου καὶ ἐν συνεχείᾳ χρωματισμὸς γεωμετρικῶν ἐπαλλήλων σχημάτων (διαφάνεια), ὡς ῥόμβων, παραλληλογράμμων, τετραγώνων, τριγώνων, πολυγώνων, κύκλων, ἐλλείψεων καὶ ὑπὸ τοιαύτην διάταξιν, ὥστε νὰ σχηματίζεται ἐντὸς τοῦ περιθωρίου ἐν ἀρμονικὸν συνθετικὸν σύνολον.

Ἀπλούστατα ἐγχρώμα διακοσμητικὰ σχέδια μετ' γεωμετρικὰ σχήματα ὑπὸ τύπον λαϊκῶν ὑφάντων, κιγκλιδώματα, κίονες, ἀπλαῖ γέφυραι κατὰ μέτωπον, κωδωνοστάσια κλπ. εἰς ἐλευθέραν καὶ ἀνευ μετρήσεων ἀπόδοσιν.

Γ'. Χειροτεχνία. (Β' τετράμηνον μία ὥρα καθ' ἐβδομάδα).

α) Χαρτοτεχνία: Κατασκευαὶ στερεῶν διὰ διαφανῶν πλαστικῶν φύλλων (ἐκ ζελατίνης), οἰκίσκων ἐκ χαρτονίου κ.ἄ. Κατασκευαὶ κλαδίσκων ἀνθέων ἐκ τῶν διδασκομένων ἐν

τῇ τάξει κατὰ τὸ μάθημα τῆς φυτολογίας δι' εἰδικῶν ἐγ-
χρῶμων τεμαχίων καὶ σύρματος.

Χαρτοκοπτικὴ — Πανοκολλητικὴ.

Κατασκευὴ κυτίων, καλυμμάτων βιβλίων (COUVRE-
LIVRE) διὰ κολλήσεως ὀθόνης καταλλήλως διακοσμουμέ-
νης ἐπὶ χονδροῦ χαρτονίου.

Κατασκευὴ χαρτοφυλάκων, ἀπλῆ δέσις βιβλίων.

β) Πλαστικὴ: Ἐλεύθεραι ἐργασίαι ἀπὸ μνήμης:

Κατασκευὴ ἀντικειμένων ἐκ τοῦ ζωικοῦ καὶ τοῦ φυτικοῦ
κόσμου ὡς καὶ γεωφυτικῶν μορφῶν.

* Ἄρθρον 14.

Μουσικὴ.

1. Σκοπός :

Τὸ μάθημα τῆς Μουσικῆς ἔχει σκοπὸν νὰ ἀναπτύξῃ τὰς
μουσικὰς προδιαθέσεις τοῦ μαθητοῦ καὶ νὰ καταστήσῃ τοῦ-
τον ἱκανόν, ὅπως κατανοήσῃ τὴν γλῶσσαν τῆς μουσικῆς καὶ
οἰκειωθῇ αὐτήν, ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐκφρασθῇ ὄχι μόνον μὲ τὴν
ἐθνικὴν του γλῶσσαν τῆς ὀμιλίας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν παναν-
θρωπίνην γλῶσσαν τῆς Μουσικῆς, εἰς ἣν ἐξεφράσθη ὁ λαὸς
διὰ τῶν ἀσμάτων του καὶ οἱ μεγάλοι μουσικοὶ διὰ τῶν ἀθα-
νάτων ἔργων των, διὰ τῶν ὁποίων ἐμορφοποίησαν οὗτοι τὸ
βάθος τῶν ἀνθρωπίνων διανοημάτων καὶ τῶν συναισθημά-
των.

Οὕτω ἡ Μουσικὴ καλεῖ τὸν μαθητὴν νὰ στραφῇ πρὸς τὰς
ἰδίας αὐτοῦ ἐσωτερικὰς δυνάμεις, γὰ ἐκλεπτύνη τὰς αἰσθητι-
κὰς του καταβολὰς καὶ ἀντιλήψεις καὶ νὰ κατευθύνῃ τὴν
προτίμησίν του πρὸς τὸ ὠραῖον καὶ ὄχι πρὸς τὸ κοινὸν καὶ τὸ
ἀγοραῖον. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ Μουσικὴ βοηθεῖ εἰς ὀλο-
κλήρωσιν τῆς μορφώσεως, ἣν ὁ μαθητὴς λαμβάνει διὰ τῶν
λοιπῶν μαθημάτων, καὶ δημιουργεῖ ἀντιστάθμισμα αἰσθητι-
κὸν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν καὶ τὴν μηχανοποίησιν
τῆς ζωῆς.

2. Διδακτέα Ὑλη :

ΤΑΞΙΣ Α'

Α'. Θεωρία τῆς Μουσικῆς—Μελωδικαὶ ἀσκήσεις:

Ὅρισμὸς τῆς Μουσικῆς. Ἥχος καὶ φθόγγοι. Ὑψος φθόγ-
γων. Ὀνόματα φθόγγων. Μουσικὴ ἔκτασις. Πεντάγραμμον,
βοηθητικαὶ γραμμαί. Γνώμονες. Γνώμων τοῦ σὺλ. Ὀνομασία
φθογγωσῆμων. Διάρκεια ἢ ἀξία τῶν φθόγγων. Σχήματα
φθογγωσῆμων. Ρυθμός, μελωδία. Μουσικὴ ἀνάγνωσις. Ρυ-
θμικὴ καὶ μελωδικὴ ἀνάγνωσις ἀσκήσεων εἰς μέτρον 2) 4
ἐπὶ διαστημάτων 2 (τῆς μείζονος κλίμακος τοῦ Ντὸ) μὲ
ἡμίση καὶ τέταρτα. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ διαστημάτων
3ης καὶ 4ης. Παύσεις. Σύνδεσις διαρκείας. Σχετικαὶ μελω-

δικαί άσκήσεις. Περί μέτρου έν γένει. Μελωδικαί άσκήσεις εις μέτρον 4)4. Τί είναι κλίμαξ. Κλίμαξ του Ντό. Μείζων κλίμαξ (τόνοι και ήμιτόνια). Έλλιπές μέτρον. Ρυθμική άγωγή και συνηθέστεροι όροι αύτης. Κορώνα. Στιγμή διαρκείας. Παρεστιγμένα φθογγόσημα. Μελωδικαί άσκήσεις με παρεστιγμένα ήμισή. Μελωδικαί άσκήσεις εις μέτρον 3)4. Χρωματισμοί και συνηθέστεροι όροι αύτων. Προσφωδία. Όροι και σημεία τής προσφωδίας. Σχετικαί μελωδικαί άσκήσεις και άσματα μονόφωνα. Όγδοα και παύσεις όγδών. Παρεστιγμένα τέταρτα. Σχετικαί μελωδικαί άσκήσεις και άσματα. Μελωδικαί άσκήσεις και άσματα μονόφωνα, επί διαστημάτων 5ης, 6ης, 7ης και 8ης. Κανόνες δίφωνοι. Δέκατα έκτα και παύσεις δεκάτων έκτων. Όγδοον παρεστιγμένον. Μελωδικαί άσκήσεις και άσματα μονόφωνα με συνδυασμούς όγδών και δεκάτων έκτων.

Β'. Άσματα — Άκροάσεις δίσκων κλπ.: Έκμάθησις άμάτων ένθνικου, δρασκευτικου και ήθικοπλαστικου έν γένει περιεχομένου καθιερωμένων ξένων και Έλλήνων μουσουργών ή μουσικων παιδαγωγών. Έκμάθησις άμάτων ανηκόντων εις τον κύκλον τής ένθνικής ήμών μουσικής παραδόσεως, ως και λαϊκων άμάτων άλλων χωρών. Άκροάσεις εκ δίσκων, μαγνητοφωνημένων έκτελέσεων ή ραδιοφωνικων έκπομπών, συνοδευομένων υπό συντόμων αναλύσεων, έργων δι' άσμα (μονοφιδιων, χορφοδιακων έργων, άποσπασμάτων μελοδραμάτων και όρατοριων, δημωδων άμάτων κλπ.).

ΤΑΞΙΣ Β'

Α'. Θεωρία τής Μουσικής—Μελωδικαί άσκήσεις: Μελωδικαί άσκήσεις και άσματα επί τής διδαχθείσης κατά το προηγούμενον σχολικόν έτος ύλης. Σημεία επαναλήψεως και παραπομπής. Μεσαίοι φθόγγοι των τόνων. Σημεία άλλοιώσεως. Έναρμόνιοι φθόγγοι. Χρωματική κλίμαξ του Ντό. Μελωδικαί άσκήσεις και άσματα μονόφωνα και δίφωνα με ήλλοιωμένους φθόγγους. Διπλή στιγμή διαρκείας. Συγκοπή και άντιχρονισμός. Μείζων κλίμαξ του Σόλ. Όπλισμός του γνώμονος ή τής κλίμακος. Σχηματισμός τής μείζονος κλίμακος του Ρέ. Μελωδικαί άσκήσεις και άσματα μονόφωνα και δίφωνα εις τās μείζονας κλίμακας Σόλ και Ρέ. Τρίηχον. Σχετικαί μελωδικαί άσκήσεις και άσματα. Σχηματισμός τής μείζονος κλίμακος του Λά. Μέτρον 3)8 και 6)8. Αί μείζονες κλίμακες του Φά και Σί ύφ. Σχετικαί μελωδικαί άσκήσεις και άσματα μονόφωνα και δίφωνα. Μετατροπία και μεταφορά.

Β'. Άσματα — Άκροάσεις εκ δίσκων κλπ.: Έκμάθησις άμάτων, ως έν τή Α' τάξει. Άκροάσεις εκ δίσκων ή από μαγνητοφώνου έκτελέσεων SOLO ενός εκάστου των όρ-

γάνων τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας μετὰ κατατοπιστικῶν πληροφοριῶν ἐπ' αὐτῶν. Ἀκροάσεις ἐκ δίσκων κλασσικῶν, ἀπλῶν καὶ εὐλήπτων συμφωνικῶν ἔργων.

Ἄρθρον 15.

Γυμναστική καὶ Ἐθνικοὶ Χοροί.

Διδασκτέα Ὑλη.

ΤΑΞΙΣ Α΄.

Ἡ διὰ τὴν Α΄ τάξιν τῶν Γυμνασίων Α΄ βαθμίδος προβλεπομένη ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου (Β. Δ. 672)1961 Φ.Ε.Κ. 160) διδομένης ἐμφάσεως εἰς τὴν Ἀγωνιστικὴν καὶ τὰς Παιδιάς.

ΤΑΞΙΣ Β΄.

Ἡ διὰ τὴν Β΄ τάξιν τῶν Γυμνασίων Α΄ βαθμίδος προβλεπομένη ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου (Β. Δ. 672)1961 Φ.Ε.Κ. 160) διδομένης ἐμφάσεως εἰς τὴν Ἀγωνιστικὴν καὶ τὰς Παιδιάς.

Ἄρθρον 16.

Στοιχεῖα Οἰκιακῆς Οἰκονομίας

Νοσηλευτικῆς καὶ Παιδοκομίας.

(Διὰ τὰς μαθητρίδας)

1. Σκοπός :

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος εἶναι ἡ καλυτέρευσις τῶν ὄρων διαβιώσεως τῶν ἀτόμων ἐν γένει καὶ εἰδικῶς τῆς οἰκογενείας διὰ τῆς μεταδόσεως εἰς τὰς μαθητρίδας τῶν ἀπαραιτήτων θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν γνώσεων τῶν σχετικῶν μὲ τὴν διατροφήν, τὴν κατοικίαν, τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν νοσηλευτικὴν καὶ τὴν παιδοκομίαν.

2. Διδασκτέα Ὑλη :

ΤΑΞΙΣ Α΄.

Ἐνδυμασίαι — Ὑφάσματα — Πρώται ὕλαι.

I. Θεωρητικὸν μέρος.

Α) Βαμβακερά: Εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν ἀνήκουν ἀπὸ ἀπόψεως γενικῆς ἐπεξεργασίας τὰ Δινὰ καὶ τὰ Τσελβὸλ (τεχνητὸν ἔριον).

α) Μηχανικὴ ἐπεξεργασία: Ἐκκομιστήρια, ἐπεξεργασία εἰς χάντζια, προγεστήρια, κλώστριες, νηματοποιήσεις, κολλάρισμα στημονιοῦ, ὕφανσις.

β) Χημικὴ ἐπεξεργασία: Ἀποκολλάρισμα, ὑδροφιλία, λεύκανσις (διὰ τὰ λευκά μὲ ὑπεροξειδίου τοῦ ὕδρογόνου ἢ ὑποχλωριῶδες νάτριον), διὰ δὲ τὰ προοριζόμενα διὰ βαφήν, προλεύκανσις — βαφή — φινίρισμα (δηλαδὴ στερέωμα χρώματος καὶ σιδέρωμα).

γ) Μηχανικὴ καὶ ἀπορρυπαντικὴ κάθαρισις: Σάπων ἢ ἀπορρυπαντικὰ κοκκώδη, ἀλκαλικὸς σάπων, θερμὸν ὕδωρ, σιδέρωμα διὰ θερμοκρασίας οἰασθήποτε ἐντὸς τῶν ὁρίων.

δ) Ὑγιεινὴ τῶν ὑφασμάτων — Παιδικὰ ἐσώρουχα: Βαφή διὰ βιοχημικῶν προϊόντων ἅτινα προσδίδουν μακροχρονίους βακτηριοκτόνους ιδιότητες καὶ προφυλάσσουν αὐτὰ ἀπὸ τὸν σκῶρον.

Σημείωσις: Τὰ τσελβὸλ δὲν δέχονται οὔτε ἀποκολλήρισμα οὔτε εἶναι ἀνάγκη νὰ καταστοῦν ὑδρόφιλα.

Β) Ἐριον: Ἀποβολὴ λαυολίνης, διαχωρισμὸς α) εἰς Καρρ-τὲ καὶ β) εἰς Πεννιέ, διαχωρισμὸς ξένων φυτικῶν ὑλῶν (3ο) οὐ διάλυμα θειϊκοῦ ὀξέος), λίπανσις τῶν (α) δι' ὀρυκτελαίου τῶν (β) διὰ ἐλαίνης πρὸς ἀπόκτησιν μηχανικῆς ἀντοχῆς διὰ τὴν νηματοποίησιν. Πορεία ὡς τὰ βαμβακερὰ καὶ λινά.

Βαφή: Βαφή μονοχρόμων πρὸ τῆς νηματοποιήσεως (χακὶ στρατοῦ, γυρὶ κλπ.). Βαφή ποικίλλουσα ἀκολουθεῖ τὴν διαδικασίαν τῶν βαμβακερῶν — λινῶν (ἀπολίπανσις διὰ σόδας ἢ γαλακτώματος — βαφή — φινίρισμα).

Μηχανικὴ καὶ ἀπορρυπαντικὴ κάθαρσις: Σάπων μόνον ἀπορρυπαντικὸς κοκκώδης, ἐλαχίστης ἀλκαλικότητος ἢ μᾶλλον ὀξίνος, ὕδωρ θερμοκρασίας 60°—80° C. Θερμοκρασία σιδερώματος ποικίλλουσα ἐκ τοῦ πάχους καὶ τοῦ χρώματος.

Γ) Μέταξα: Συνδυασμὸς ἐπεξεργασίας βάμβακος καὶ ἔριου. Λεύκανσις μόνον δι' ὑπεροξειδίου τοῦ ὑδρογόνου, βαφή ὡς καὶ τὸ ἔριον, κάθαρσις καὶ θερμοκρασία ὡς καὶ τὸ ἔριον.

Δ) Μέταξα τεχνητή: (Ζέρσεϋ). Ἡ μέθοδος ἐγκαταλείπεται. Πρώτῃ ὕλη ξυλοβάμβαξ, βαφή εἰς μάζας, ἐπεξεργασία ὡς ἔριον ἢ βάμβαξ, νηματοποίησις δι' ὀπῶν ἐξ ἀδαμάντων μετὰ μεγάλης πιέσεως.

Ε) Νάυλον. Πολυμερίζομεναι ἀκρυλικαὶ ρητίναι: μικρὰ μηχανικὴ ἀντίστασις, λίπανσις, ἐξουδετέρωσις στατικοῦ ἤλεκτρισμοῦ διὰ γαλακτώματος μονωτικοῦ (γαλακτοποιημένη παραφίνη), νημάτωσις — στρέψις — πολλαπλασιασμὸς — βαφή — ὕφανσις.

Μηχανικὴ καὶ ἀπορρυπαντικὴ κάθαρσις: Ἐκπλυσίς δι' ὕδατος 25°—30° C, δι' ἀπορρυπαντικοῦ ὀξίνου σάπωνος. Θερμοκρασία σιδερώματος ἕως 48° C.

ΣΤ) Γιούτα: Λίπανσις, ἐπεξεργασία εἰς χάντζια. Σχοινοποίησις — νηματοποίησις (σπάγγοι) — ὕφανσις (σάκκοι κλπ.).

Αἰσθητικὴ ἐνδυμασία: Τί πρέπει νὰ ἐπιδιώκωμεν καὶ νὰ προσέχωμεν εἰς τὴν ἐνδυμασίαν. Τὸ χρῶμα εἰς τὴν ἐνδυμασίαν — συνδυασμοί, ἀναλογία. Ἡ μόδα ὡς ἔκφρασις ἀτομικῆ καὶ αἰσθητικῆ. Ἡ ὑγιεινὴ τῆς ἐνδυμασίας. Καθαριότης καὶ ἐμφάνισις τῆς ἐνδυμασίας.

II. Πρακτικὸν μέρος.

α) Βελοναὶ ἀπλαῖ καὶ διακοσμητικαί, Ραφαί, ἐμβαλώματα, συρραφαὶ (μανταρίσματα).

β) Πλέξιμον μὲ βελόνας καὶ βελονάκι.

γ) Πλύσις εἰδῶν ἐνδύσεως βαμβακερῶν, λινῶν, μαλλίνων, μεταξωτῶν, συνθετικῆς ὕλης καὶ δαντελλῶν. Ἀφαίρεσις συνήθων κηλίδων.

δ) Σιδέρωμα ἐνάστου εἶδους. Διάφοροι τύποι σιδήρων καὶ χρῆσις αὐτῶν.

ε) Χρῆσις ραπτομηχανῆς καὶ βοηθητικῶν ἐξαρτημάτων αὐτῆς. Στοιχεῖα κοπτικῆς καὶ ραπτικῆς. Κοπή καὶ ραφή ἀπλῶν ἀτομικῶν καὶ βρεφικῶν ἐνδυμάτων.

ΤΑΞΙΣ Β'.

I. Θεωρητικὸν μέρος.

Διατροφή.

Ἄξια τῆς τροφῆς διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ὑποσιτισμός, ὑπερσιτισμός, κακοσιτισμός. Ἀνάγκαι τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ καὶ θρεπτικαὶ οὐσίαι ἐξυπηρετοῦσαι αὐτάς. Πηγαὶ θρεπτικῶν οὐσιῶν καὶ ἀπαιτούμεναι ποσότητες ἐνάστης.

Γενικὰ περὶ θερμίδων. Διαιτολόγιον καὶ ἀξία αὐτοῦ. Τί πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ.

Πῶς ὁ οἰκιακὸς λαχανόκηπος καὶ ἡ οἰκόσιτος κτηνοτροφία βοηθοῦν εἰς τὴν καλύτεραν διατροφήν τῆς οἰκογενείας (ἰδίως προκειμένου περὶ ἀγροτικῆς οἰκογενείας).

Μελέτη διαφόρων τροφίμων. Ὀργανικαὶ οὐσίαι (ζωϊκαὶ τροφαί, φυτικαὶ τροφαί, σακχαροῦχοι τροφαί). Ἀνόργανοι οὐσίαι (ὔδωρ, ἄλατα). Θρεπτικὴ ἀξία, παρασκευῆ, νοθεία, συντήρησις.

II. Πρακτικὸν μέρος.

α) Συνήθεις τρόποι παρασκευῆς τροφῆς· ποῖοι οἱ ὑγιεινότεροι. Ἀπλὴ ζαχαροπλαστική.

β) Στρώσιμον τραπέζιου καὶ κανόνες συμπεριφορᾶς εἰς τὸ τραπέζι. Γενικοὶ κανόνες καλῆς συμπεριφορᾶς.

γ) Νοσηλευτική.

Ἡ σπουδαιότης τῶν γνώσεων τῆς νοσηλευτικῆς εἰς τὸν ἄνθρωπον. Περιποιήσις τοῦ ἀσθενοῦς εἰς τὸ σπίτι.

Ὑγιεινὴ τοῦ δωματίου νοσηλείας τοῦ ἀσθενοῦς.

Ἄερισμός, φωτισμός, θέρμανσις, ἐπιπλα, καθαριότης.

Καθημερινὴ περιποιήσις τοῦ ἀσθενοῦς, καθαριότης τῶν ὀφθαλμῶν, ὑγιεινὴ τοῦ στόματος καὶ ρινοφάρυγγος, ὑγιεινὴ τῶν ὠτων, ὀνύχων καὶ κόμης.

Ὑγιεινὴ τῆς ἐνδυμασίας τοῦ ἀσθενοῦς καὶ κλινοσκεπασμάτων.

Ἀπολύμανσις τοῦ δωματίου, μέσα καὶ τρόποι ἀπολυμάνσεως.

Ἀποστέρωσις. Νυκτερινὴ περίθαλψις τοῦ ἀσθενοῦς.

Στάσις τοῦ ἀσθενοῦς. Ἐντριβαὶ ξηραὶ ἢ ὑγραὶ.

Ἐπαλείψεις μὲ βάμμα ἰωδίου. Καταπλάσματα, βεντουζαὶ ξηραὶ καὶ αἱματηραὶ. Περιτυλίξεις.

Ἐπιδέματα ψυχρὰ καὶ θερμὰ.

Ὑποκλυσμοί. Λουτρά.

Διατροφή τοῦ ἀσθενοῦς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν.

Θρεπτικοὶ ζωμοί, ροφήματα.

Φάρμακα: Οἰκιακὸν φαρμακεῖον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Νυκτερινὸν Γυμνάσιον.

Ἄρθρον 17.

Ἐρωλόγιον πρόγραμμα Α' καὶ Β' Τάξεως.

Μαθηματα:	Ἦραι ἐβδομαδιαίας	
	διδασκαλίας	
	Τάξεις	
	Α'	Β'
1. Θρησκευτικά	2	1
2. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία	4	4
3. Νέα Ἑλληνικὰ (Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία)	4	4
4. Ἐένη Γλῶσσα (Γαλλ. Ἀγγλ.)	2	2
5. Ἱστορία	2	2
6. Μαθηματικά	4	3
7. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι	2	3
8. Γεωγραφία	1	1
9. Ὑγιεινὴ	—	1
10. Καλλιτεχν. Σχέδιον	1	1
11. Μουσικὴ	1	1
12. Γυμναστικὴ καὶ ἐθνικοὶ χοροὶ	1	1
	<hr/>	
	Σύνολον	24 24

Ἄρθρον 18.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὰς Α' καὶ Β' τάξεις τῶν Νυκτερινῶν Γυμνασίων καθορίζεται ὡς εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα.

Ἄρθρον 19.

Διδασκτέα ὕλη.

ΤΑΞΙΣ Α'.

1. Θρησκευτικά: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος Β. Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Γυμνασίων.

2. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία.

3. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία.

4. Ἱστορία.

5. Μαθηματικά.

6. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι.

7. Γεωγραφία.

8. Γαλλικά.

9. Ἀγγλικά.

10. Καλλιτεχνικὸν Σχέδιον.

11. Μουσικὴ.

12. Γυμναστική καὶ Ἐθνικοὶ χοροί.

Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τῶν ἀντιστοίχων ἄρθρων 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14 καὶ 15 τοῦ παρόντος Β. Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Γυμνασίων προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

ΤΑΞΙΣ Β'.

1. Θρησκευτικὰ
2. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία.
3. Ἱστορία
4. Μαθηματικὰ
5. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι
6. Γεωγραφία
7. Γαλλικὰ
8. Ἀγγλικὰ
9. Καλλιτεχνικὸν σχέδιον
10. Μουσικὴ
11. Γυμναστικὴ καὶ Ἐθνικοὶ χοροί.

Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τῶν ἀντιστοίχων ἄρθρων 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14 καὶ 15 τοῦ παρόντος Β. Δ. διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Γυμνασίων προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

12. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία.
13. Ὑγιεινὴ.

Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τῶν ἄρθρων 4 καὶ 10 τοῦ παρόντος Βασ. Δ)τος διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Γυμνασίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Ἡμερησίων Λύκειον (ἐνιαίου τύπου).

Ἄρθρον 20.

Ὁρολόγιον Πρόγραμμα Α' τάξεως

Μαθήματα

Ὁραὶ ἑβδομ. διδ)λίας

1. Θρησκευτικὰ	2
2. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	9
3. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	4
4. Ἐξένη Γλῶσσα (Ἀγγλικὴ ἢ Γαλλικὴ)	3
5. Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία Πολιτισμοῦ	3
6. Μαθηματικὰ	5
7. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι	4
8. Στοιχεῖα Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ Δικαίου	2
9. Ὑγιεινὴ	1
10. Γυμναστικὴ	3
	<hr/>
Σύνολον	36

11. Νοσηλευτική, Παιδοκομία καὶ Οἰκιακὴ Οἰκονομία (διὰ τὰς μαθητρίας)	1
	<hr/>
Σύνολον	37

Ἔρθρον 21.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Α' τάξιν τοῦ ἡμερησίου Λυκείου ἐνιαίου τύπου καθορίζεται ὡς εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα.

Ἔρθρον 22.

Θρησκευτικὰ

1. Σκοπός :

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος τῆς Χριστιανικῆς Ἀληθείας εἶναι ἡ κατὰ τὰ διδάγματα καὶ δόγματα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐμβάθυνσις εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἡ μόρφωσις τῶν μαθητῶν εἰς ἀρτίους τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπους πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρητισμένους (Β' Τιμ. γ' 17).

2. Διδακτέα Ὑλη :

α) Ἱστορία τοῦ ἔργου α) τῶν Ἀποστόλων μετ' ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας οὐσιωδῶν περικοπῶν ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων καὶ β) τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἐξαιρομένων ἰδίᾳ τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν φυσιογνωμιῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς δι' αὐτῶν ἀναπτύξεως τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν κυριωτέρων σταθμῶν τῆς ἐξελίξεως τῆς Χριστιανικῆς τέχνης καὶ τονιζομένων τῶν σημερινῶν σχέσεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὰς λοιπὰς (ἐνωτικὴ κίνησις) καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλας κοινωνίας τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (Πανορθόδοξον συνέδριον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἡ Ὁρθόδοξος προσύνοδος ἐν Ἀγίῳ Ὁρει).

β) Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὸν βίον, τὴν δρᾶσιν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Μ. Βασιλείου, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ δοκίμου μεταφράσεως τῆς παιδαγωγικῆς πραγματείας αὐτοῦ πρὸς τοὺς νέους : «Ὅπως ἂν ἐξ ἐλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων», διατιθεμένων πρὸς τοῦτο 6—8 διδακτικῶν ὥρῶν.

Ἔρθρον 23.

Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία

Α. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνὸς ἐκ τῶν Ὀλυνθιακῶν καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν Φιλιππικῶν τοῦ Δημοσθένους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου πρὸς συναγωγὴν τῶν κυριωτέρων νοημάτων αὐτοῦ.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν, ταξι-

νόμησιν καὶ ἐκτίμησιν τόσον τῶν γενικῶν συνθηκῶν αἱ ὁποῖαι ἐπροκάλεσαν ἐν Ἑλλάδι τὴν γένεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ συμβουλευτικῆς εἶδους τοῦ ρητορικῆς λόγου, ὅσον καὶ τῶν εἰδικῶν καὶ σχετικῶν πρὸς τοὺς ἀναγινωσκομένους λόγους πολιτικῶν, πολιτικῶν κλπ. συνθηκῶν.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων πρὸς καθαρωτέραν διαγραφὴν τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικῆς λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικῆς ὕφους, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλπ.

Ὁ Δημοσθένης ὡς ρήτωρ. Ἡ ρητορεία ἐν Ἀθήναις.

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῆς Α' καὶ Β' Ἐπιστολῆς τοῦ Ἰσοκράτους πρὸς Φίλιππον, κατ' Ἰανουάριον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ πραγματικὴ ἐκτίμησις αὐτῶν.

γ) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατ' ἐκλογὴν ἱστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου ἀποτελούντων ἐνιαῖα τμήματα (λ.χ. Πλαταικὰ, Λεσβιακὰ).

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Μαρτίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ δοκίμου μεταφράσεως τῶν Σικελικῶν (ΣΤ καὶ Ζ βιβλ.) τοῦ Θουκυδίδου (1 ὥρα ἐβδομαδιαίως).

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων.

Ὁ Θουκυδίδης ὡς ἱστορικὸς συγγραφεὺς. Γενικὴ τις σύγκρισις τούτου πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Ξενοφῶντα. Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς Ἱστοριογραφίας.

δ) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους μέχρι τέλους Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία δύο ραψωδιῶν τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας (κατὰ προτίμησιν τῶν α καὶ ζ). Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Μαρτίου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς ραψωδίας τοῦ Ὀμήρου Ἰλιάδος (κατὰ προτίμησιν τῆς α).

ε) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ δοκίμου μεταφράσεως 3—4 ραψωδιῶν τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας (κατὰ προτίμησιν τῶν ι, λ, π, καὶ ψ καὶ τῶν μὴ ἐνδεχομένως διδαχθέντων ἐκ τοῦ πρωτοτύπου μερῶν τῶν α καὶ στ, τῶν ἐνδιαμέσων μερῶν παρεχομένων ὑπὸ μορφήν συντομωτάτων γλαφυρῶν περιλήψεων μὴ ἀποκλειομένης καὶ τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας ὠρισμένων ἐξ αὐτῶν σικηνῶν, αἱ ὁποῖαι συμπληροῦν ἢ καὶ προσδέτουν νέα εἰς τὰ ἤδη διδαχθέντα οὐσιαστικὰ στοιχεῖα (1 ὥρα ἐβδομαδιαίως).

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων αὐτῶν.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ πολιτισμοῦ, τῶν ἀπαντώντων εἰς αὐτά. Ὁ Ὀμηρικὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ περαιτέρω ἐξέλιξις αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Ἐκτίμησις τῆς ἐξελίξεως.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μέχρι τοῦδε ἀναγνώσεως τοῦ Ὀμήρου καὶ ἐν παραλληλισμῷ καὶ πρὸς τὸ νεοελληνικὸν ἔπος καθο-

ρισμός τῆς ἐννοίας τοῦ ἔπους, καὶ δὴ τοῦ ἡρωϊκοῦ, καὶ τῶν μέσων τῆς ἐπικῆς παραστάσεως. Ὁ Ὅμηρος ὡς πρότυπον τῆς ἐπικῆς ποιήσεως. Στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς σχέσεως τῆς ἐπικῆς ποιήσεως πρὸς τὰ γνωστὰ λογοτεχνικὰ εἶδη (ἱστορίαν, μυθιστορίαν, ρητορείαν) καὶ πρὸς τὰς εἰκαστικὰς τέχνας καὶ τὴν Πλαστικὴν καὶ Γραφικὴν. Ἀνεύρεσις μερῶν μεταξὺ τῶν ἀναγινωσκομένων, διδόντων ἀφορμὴν εἰς πλαστικὴν καὶ γραφικὴν παράστασιν καὶ χρησιμοποίησιν αὐτῶν εἰς ταύτην.

Σύντομος ἐξέτασις τοῦ δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου καὶ ἀσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἑμμετρον ἀνάγνωσιν τοῦ ἐκάστοτε ἐρμηνευομένου μέρους.

Β. Γλωσσικὴ διδασκαλία. α) Γραμματικὴ. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ὁμήρου σύντομος ἀντιπαραβολὴ τῆς Ὀμηρικῆς Γραμματικῆς πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου. Γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων Γραμματικῶν φαινομένων.

β) Συντακτικόν. Συμπληρωματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ἐξετάζομένων, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει τῶν ἑξαταξίῳν κλασσικῶν Γυμνασίων.

Σημ. Ὡς πρὸς τὸν τρόπον διδασκαλίας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας ἰσχύουν καὶ ἐνταῦθα τὰ ἐν τῷ Γυμνασίῳ ἐκτεθέντα. Εὐνόητον τυγχάνει ὅτι ἐν τῷ Λυκείῳ ἢ ἐπεξεργασία τῶν κειμένων προχωρεῖ περαιτέρω εἰς ἐμβάθυνσιν καὶ συστηματοποίησιν τῶν ἐκάστοτε ἐπισημαινομένων στοιχείων, κυρίως τῶν ἰδεολογικῶν καὶ μορφολογικῶν, καὶ δὴ ἐκείνων τὰ ὅποια ἐμφανίζουσι διακαρικὴν καὶ ἐκδήλωσιν ἐθνικὴν ἢ καὶ παγκόσμιον σημασίαν καὶ ἀξίαν.

Ἄρθρον 24.

Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία.

1. Σ κ ο π ό ς :

Ὁ Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τούτου ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἐν τῷ Λυκείῳ, ὡς ἐν τῷ Γυμνασίῳ γλωσσικός, εὐρύτερον φρονηματιστικός καὶ πολιτιστικός καὶ ἰδιαιτέρως αἰσθητικός.

Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι ἐν τῷ Λυκείῳ ἢ γλωσσικὴ, λογικὴ, πραγματικὴ καὶ αἰσθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν κειμένων καθίσταται βαθυτέρα καὶ συστηματικώτερα ἀποσκοποῦσα εἰς:

α) τὴν βαθυτέραν οἰκείωσιν πρὸς τὰ προβλήματα τοῦ πλουτισμοῦ καὶ καθαρότητος τῆς γλώσσης.

β) τὴν διερεύνησιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν διαφορῶν ἰδεῶν, ἀξιών καὶ πολιτιστικῶν στοιχείων, τὰ ὅποια χαρακτηρίζουσι τὸν νεοελληνικὸν πολιτισμὸν κυρίως, ὡς καὶ τῶν ἰδεολογικῶν ρευμάτων καὶ τάσεων τῶν ἐκφραζομένων διὰ τῆς λογοτεχνίας.

γ) τὴν διάκρισιν καὶ μελέτην τοῦ ὕφους, τῶν χαρακτήρων,

τῶν λογοτεχνικῶν εἰδῶν, τῶν τεχνοτροπιῶν, τῶν σχολῶν καὶ τῶν διαφόρων ἐπιδράσεων ἐπὶ τῆς λογοτεχνικῆς δημιουργίας καὶ δ) τὴν συστηματικὴν καὶ συνολικὴν θεώρησιν τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας, ὡς βασικῆς πνευματικῆς ἐκδηλώσεως τοῦ Ἑθνους, ἐν τῇ ἱστορικῇ ἐξελίξει τῆς μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

2. Διδάκτεα ὕλη.

Α' Κείμενον (ὥραι 2).

Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν διβλίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτενεστέρων διηγημάτων, ἐκλογῶν ἐξ ἀπομνημονευμάτων, βιογραφιῶν, χαρακτηρισμῶν, στοιχειωδῶν κριτικῶν, ἐπιστολῶν) καὶ ποιητικῶν (ἰδίως λυρικῶν ἢ ἐπικολυρικῶν) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων, ἀναφερομένων εἰς τὴν θρησκευτικὴν, ἐθνικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν τῶν Ἑλλήνων, τὴν φύσιν καὶ τοὺς τόπους τῆς Ἑλλάδος. Ἀνάγνωσις πρὸς τοῦτοις ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ δημωδωτέρου λόγου τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, πεζοῦ καὶ ἐμμέτρου.

Ἀνάλυσις καὶ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων κατὰ τὰ πραγματικά, μορφολογικὰ καὶ ἰδεολογικὰ στοιχεῖα των. Βαθύτερα ἐξέτασις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὕφους τῶν ἀναγινωσκομένων πεζογράφων (πυκνόν, νευρῶδες, ἀνθηρόν, ἀπλοῦν, ἐπιτηδευμένον, ἄτονον, πλαδαρόν).

Σύντομοι καὶ οὐσιαστικαὶ πληροφορίες περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τῶν διδασκομένων συγγραφέων καὶ περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων εἰδῶν τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς ποιήσεως.

Καλαισθητικὴ ἀνάγνωσις πεζογραφημάτων. Ἀπαγγελία ποιημάτων. Μετρικὴ ἀνασκόπησις καὶ ἐμπέδωσις τῆς ὅλης νεοελληνικῆς στιχογραφικῆς.

Β' Γλωσσικὴ διδασκαλία.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἀναγινωσκομένων, ἀλλὰ καὶ συστηματικώτερον, κατεύθυνσις τῆς προσοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ πλουτισμοῦ τῆς γλώσσης καὶ τῶν παραγόντων αὐτοῦ, ὡς καὶ εἰς ζητήματα τῆς καθαρότητος τῆς γλώσσης, ἐπισημαινομένων ἐκάστοτε τῶν ποικίλων ἰδιωματισμῶν, ἰδιωτισμῶν, νεολογισμῶν, ἀρχαϊσμῶν, ξενισμῶν, εἰδικῶν ὀρολογιῶν.

Γ' Ἐκθεσις ἰδεῶν (ὥραι 2).

Προφορικαὶ ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν ὑπὸ μορφήν ἀφηγήσεων, ἀνακοινώσεων ἢ καὶ στοιχειωδῶν ρητορικῶν γυμνασμάτων μετὴν βοήθειαν ἐλαχίστων ἢ καὶ ἄνευ σημειώσεων.

Παραλλήλως πρὸς ταύτας καὶ γραπταὶ ἐκθέσεις ἐπὶ θεμάτων ὀρισμένων ἢ καὶ ἐλευθέρως ἐκ μέρους τῶν μαθητῶν ἐπιλογῆς παντοειδοῦς καὶ δὴ πραγματολογικοῦ περιεχομένου, ἤτοι:

α) Ἐκφράσεις ἢ καὶ ἐντυπώσεις ἐξ ἀφορμῆς ἐπισκέψεως ἱστορικῶν μνημείων, ἔργων τέχνης, τεχνικῶν ἔργων, ταξιδίων κλπ.

β) Προβληματισμοί, σκέψεις καὶ κρίσεις.

γ) Σκιαγραφαὶ ἢ καὶ χαρακτηρισμοὶ προσώπων, ομάδων, τάξεων, καταστάσεων καὶ ἐνεργειῶν.

δ) Παραλληλισμοί, συγκρίσεις, ἀντιθέσεις προσώπων, ομάδων, τάξεων, χαρακτήρων, ἐπαγγελημάτων, γεγονότων, φαινομένων, καταστάσεων καὶ ἐνεργειῶν.

ε) Περιλήψεις ἀναγνωσμάτων, ἀκροασμάτων καὶ θεαμάτων, ταξινομήσεις, κριτικὴ καὶ σχόλια.

στ) Μικραὶ ἐργασίαι καὶ ἀπλάι πραγματεῖαι ἐπὶ λογοτεχνικῶν ἢ ἄλλων καλλιτεχνικῶν θεμάτων, ὡς καὶ ἐπὶ θεμάτων τῆς ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς ὡς λ.χ. ἱστορικῶν, λαογραφικῶν, ἐθνογραφικῶν κ.τ.λ.

ζ) Σύνθεσις ἀπλῶν καὶ μικρῶν διηγημάτων καὶ ποιημάτων.

η) Ἀπλᾶ γενικὰ θέματα περιεχομένου θεωρητικοῦ, καὶ τοῦτο πρὸς βαθμιαῖον ἐδισμόν καὶ εἰς τὴν ἐκθεσιν διανοημάτων.

Ἄρθρον 25.

Μαθηματικά.

Α. Ἄλγεβρα. Ἐπίλυσις συστημάτων πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲ ἰσαριθμούς ἀγνώστους. Προβλήματα. Ρίζαι καὶ ιδιότητες αὐτῶν.

Παράστασις τῶν ριζῶν ὡς δυνάμεων. Δυνάμεις μὲ βάσιν θετικὸν ἀριθμὸν καὶ ἐκθέτην ρητὸν ἀριθμὸν. Ὅρια μεταβλητῶν ποσοτήτων καὶ σχετικὰ θεωρήματα. Ἀσύμμετροι ἀριθμοί, δεκαδικὴ παράστασις αὐτῶν. Μιγαδικοὶ ἀριθμοί. Ἐπίλυσις δευτεροβαθμίου ἐξισώσεως μὲ ἓνα ἄγνωστον. Προβλήματα.

Β'. Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ συνόλων. Ἐννοια τοῦ συνόλου καὶ σχετικοὶ συμβολισμοί. Τὸ κενὸν σύνολον. Ἴσα σύνολα. Ἴσοδυναμικὰ (ἰσοδύναμα) σύνολα. Σχέσις ἐγκλεισμοῦ. Τομὴ συνόλων καὶ σύζευξις ιδιοτήτων. Ἐνωσις συνόλων καὶ διάζευξις ιδιοτήτων. Καρτεσιανὸν γινόμενον συνόλου ἐπὶ σύνολον καὶ γραφικὴ παράστασις του. Διαμερισμὸς συνόλου. Διμελεῖς σχέσεις. Ἀπεικονίσεις καὶ συναρτήσεις.

Γ'. Γεωμετρία. (Ἀπὸ τὴν Ἐπιπεδομετρίαν). Σημεῖα εὐθείας τῶν ὁποίων αἱ ἀποστάσεις ἀπὸ δύο δοθέντα σημεῖα αὐτῆς ἔχουν δοθέντα λόγον. Ἰδιότητες παραλλήλων εὐθειῶν τεμνομένων δοθείσας εὐθείας. Ἰδιότητες παραλλήλων εὐθειῶν τεμνομένων ὑπὸ συγκλινουσῶν εὐθειῶν (δηλαδὴ διερχομένων διὰ τοῦ αὐτοῦ σημείου). Σχετικὰ προβλήματα. Ὅμοια τρίγωνα καὶ πολύγωνα. Γνωρίσματα ὁμοιότητος τριγῶνων καθὼς καὶ ὁμοιότητος πολυγῶνων. Σχέσις μεταξὺ τῶν περιμέτρων δύο

ὁμοίων πολυγώνων. Μετρικαὶ σχέσεις εἰς τὸ ὀρθογώνιον τρίγωνον (Πυθαγόρειον θεώρημα). Σχετικὰ γεωμετρικὰ προβλήματα. Ἰδιότητες διχοτόμου ἐσωτερικῆς ἢ ἐξωτερικῆς γωνίας τριγώνου. Ζεῦγος σημείων εὐθείας ἀρμονικὸν ὡς πρὸς ἄλλο ζεῦγος σημείων τῆς αὐτῆς εὐθείας. Κανονικὰ πολύγωνα. Μέτρησις περιφερείας. Ἐμβαδὰ εὐδυσγράμμων σχημάτων. Σχέσις μεταξὺ τῶν ἐμβαδῶν δύο ὁμοίων πολυγώνων. Ἐμβαδὸν κύκλου.

Ἄρθρον 26.

Φυσικαὶ Ἐπιστήμαι.

Α'. Φυσικὴ (ὥραι 2).

α) Εἰσαγωγή: Θέμα τῆς Φυσικῆς. Ἡ ὕλη. Αἱ καταστάσεις τῆς ὕλης (στερεά, ὑγρὰ καὶ ἀέριος κατάστασις). Μεταβολὴ τῆς καταστάσεως τῶν σωμάτων. Ἡ δομὴ τῶν στερεῶν, τῶν ὑγρῶν καὶ τῶν ἀερίων. Ἄτομα καὶ μόρια. Ἡ κινητικότης τῶν μορίων εἰς τὰς 3 καταστάσεις τῶν σωμάτων. Στοιχειώδης ἔννοια τῆς ἡρεμίας καὶ τῆς κινήσεως ἐνὸς σώματος.

β) Στατικὴ τῶν στερεῶν: Βάρος καὶ μᾶζα τῶν σωμάτων. Αἱ μετρήσεις εἰς τὴν Φυσικὴν. Μονάδες μετρήσεως τοῦ μήκους, τῆς ἐπιφανείας, τοῦ ὕγκου, τοῦ χρόνου, τῆς μᾶζης καὶ τοῦ βάρους. Ὁρισμὸς τῆς δυνάμεως, στατικὴ μέτρησις τῶν δυνάμεων, δυναμόμετρα. Συστήματα μονάδων C.G.S, M.K.S. καὶ M.K.S.A. Ἴσορροπία δύο δυνάμεων. Σύνθεσις δυνάμεων. Ροπή δυνάμεως ὡς πρὸς σημεῖον ἢ ἄξονα. Ζεῦγος δυνάμεων.

Κατακόρυφος. Κέντρον βάρους ἐνὸς ὑλικοῦ σώματος. Ἀρχὴ τῆς δράσεως καὶ ἀντιδράσεως. Ἴσορροπία.

Ἔργον σταθερᾶς δυνάμεως. Ἴσχύς. Μονάδες ἔργου καὶ ἰσχύος. Ἐνέργειαι καὶ διατήρησις αὐτῆς. Ἀπλᾶ μηχαναὶ (μοχλός, τροχαλία, κελκλιμένον ἐπίπεδον, βαροῦλκον). Ἀπόδοσις ἀπλῆς μηχανῆς. Ζυγὸς (περιγραφή καὶ μέθοδοι ζυγίσσεως). Εἶδη ζυγῶν. Πυκνότης καὶ εἰδικὸν βάρος τῶν σωμάτων. Μέθοδοι μετρήσεως αὐτῶν.

γ) Στατικὴ τῶν ὑγρῶν. Ἡ ἔννοια τῆς πίεσεως. Μέτρησις αὐτῆς. Τὰ ρευστὰ σώματα καὶ διάκρισις αὐτῶν εἰς ὑγρὰ καὶ ἀέρια. Ἴσορροπία ὑγροῦ, ὑδροστατικὴ πίεσις. Μετάδοσις τῶν πιέσεων. Συγκοινωνοῦντα δοχεῖα. Δυνάμεις ἀσκούμεναι ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ ἐπὶ τοῦ ὀριζοντίου πυθμένους καὶ τῶν τοιχωμάτων δοχείου. Δυνάμεις ἀσκούμεναι ἐπὶ βυθισμένου στερεοῦ σώματος. Ἄνωσις. Μέτρησις τῆς πυκνότητος στερεῶν καὶ ὑγρῶν. Σχετικὴ πυκνότης στερεῶν καὶ ὑγρῶν.

δ) Στατικὴ τῶν ἀερίων. Ἀτμοσφαιρικὴ πίεσις. Βαρόμετρα. Σχέσις μεταξὺ τῆς πίεσεως καὶ τοῦ ὕγκου ἀερίου, μανόμετρα. Ἄντλια ἀερίων καὶ ὑγρῶν. Ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς γῆς (ὕψος καὶ ζῶναι αὐτῆς, μεταβολὴ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως μετὰ τοῦ ὕψους, ἀερόστατα).

ε) Θερμότης: Θερμοκρασία. Θερμόμετρα. Διαστολή τῶν στερεῶν καὶ ὑγρῶν. Νόμοι αὐτῆς. Πειραματικὴ μελέτη τῶν ἀερίων. Τέλεια ἀέρια. Χαρακτηριστικὴ ἐξίσωσις αὐτῶν. Μείγματα τελείων ἀερίων. Ἀπόλυτον μὴδὲν καὶ ἀπόλυτος κλίμαξ θερμοκρασιῶν. Εἰδικὴ θερμότης τῶν σωμάτων (στερεῶν, ὑγρῶν, ἀερίων) καὶ μέτρησις ποσοτήτων θερμότητος (Θερμιδομετρία). Μεταβολαὶ τῆς καταστάσεως τῶν σωμάτων (τῆξις, πήξις, ἐξαερίωσις τῶν ὑγρῶν, ὑγροποίησις ἀερίων, βρασμός, ιδιότητες τῶν ἀτμῶν, ἐξάχνωσις). Μέτρησις θερμότητος τήξεως καὶ ἐξαερίωσεως. Ὑγρασία τῆς ἀτμοσφαιρας. Διάδοσις τῆς θερμότητος. Μετατροπὴ τῆς μηχανικῆς ἐνεργείας εἰς θερμότητα. Μηχανικὸν ἰσοδύναμον τῆς θερμότητος. Θερμομηχαναὶ ἐμβολοφόροι.

Σημ. Ὅπου εἶναι δυνατόν, ἢ δίδεται πάντοτε γραφικὴ παράστασις τοῦ φυσικοῦ νόμου. Νὰ παρεμβάλλωνται ἀσκήσεις καὶ προβλήματα εἰς τὸ τέλος ἐκάστου κεφαλαίου καὶ νὰ δίδωνται σύντομοι ὁδηγίαι διὰ πειραματικὴν ἀπόδειξιν ὠρισμένων φυσικῶν νόμων. Ἐπισκέψεις εἰς ἐργοστάσια καὶ ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα εἶναι ἀναγκαῖαι.

Β'. Χημεία (ὥρα 1).

α) Εἰσαγωγή: Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς Χημείας.

β) Ὑδωρ. 1) Φυσικὸν ὕδωρ, καθαρισμός (καθίζησις, διύλισις, ἀπόσταξις). Καθαρὸν ὕδωρ, φυσικαὶ ιδιότητες τοῦ ὕδατος. Τὸ ὕδωρ ὡς διαλυτικὸν μέσον. 2) Ἀνάλυσις τοῦ ὕδατος. Σύνθεσις τοῦ ὕδατος. Συστάσις κατ' ὄγκον καὶ κατὰ βάρος. Νόμος τοῦ LAVOISIER. Σύνθετα σώματα. Ἀπλᾶ σώματα (στοιχεῖα). Ἄτομα καὶ μόρια. Χημικὰ σύμβολα. Χημικοὶ τύποι. Χημικαὶ ἐξισώσεις. Ἀτομικὸν βάρος. Μοριακὸν βάρος. Γραμμοάτομον. Γραμμομόριον. Γραμμομοριακὸς ὄγκος. Ὑπόθεσις AVOGADRO. Ἑκατοστιαία σύστασις.

γ) Ἀήρ. α) Φυσικὴ ἐξέτασις τοῦ ἀέρος. Βάρος, ὑγροποίησις, βρασμός ὑγροῦ ἀέρος. Ὁ ἀήρ εἶναι μίγμα κυρίως ὀξυγόνου καὶ ἀζώτου. β) Σύστασις τοῦ ἀέρος κατ' ὄγκον καὶ κατὰ βάρος. Μεταβλητὰ καὶ σταθερὰ στοιχεῖα τοῦ ἀέρος.

δ) Μείγματα καὶ Χημικαὶ ἐνώσεις (διαφοραὶ μετὰ παραδειγμάτων). Νόμος τοῦ PROUST.

ε) Ὄξυγόνον (παρασκευαί, φυσικαὶ καὶ χημικαὶ ιδιότητες, Βραδεῖα καὶ ταχεῖα ὀξειδωσις). Ὄξειδωτικὰ μέσα, φαινόμενα φυσικὰ καὶ χημικὰ.

στ) Ὑδρογόνον (παρασκευαί κλπ.). Ἀναγωγή. Ἀναγωγικὰ μέσα. Ὄξειδωτικὰ ἀναγωγικὰ μέσα. Ὄξειδωσις καὶ ἀναγωγή. Γενίσεις τῶν ἐννοιῶν τούτων. Ὄξειδο—ἀναγωγή. Ἀριθμὸς ὀξειδώσεως ἢ σθένος.

ζ) Σθένος καὶ χημικὴ συγγένεια.

Δομὴ τῶν ἀτόμων. Περιοδικὸς πίναξ τῶν στοιχείων. Μέταλλα καὶ ἀμέταλλα. Σύνθεσις τῶν ἀτόμων.

η) Χλωριούχον νάτριον. Φυσικαί καί Χημικαί ιδιότητες. Ήλεκτρόλυσις αὐτοῦ.

θ) Χλώριον—ὕδροχλώριον—Ὁξέα—Ἰδιότητες ὀξέων.

ι) Καυστικόν νάτριον. Βάσεις. Ἰδιότητες βάσεων. Ρίζαι.

ια) Ἄσβεστος καί ἀνδρακικόν ἀσβέστιον. Ἄλατα.

ιβ) Θεῖον, ὑδρόθειον, διοξειδίον καί τριοξειδίον τοῦ θείου, θειϊκόν ὀξύ.

ιγ) Ἀμμωνία, ἄζωτον, νιτρικόν ὀξύ.

ιδ) Φωσφόρος καί τὰ παράγωγά του.

ιε) Ἄνδραξ, μονοξειδίον καί διοξειδίον τοῦ ἀνδρακος.

ιστ) Πυρίτιον, διοξειδίον πυριτίου. Βιομηχανικαί ἐφαρμογαί αὐτοῦ.

Γ'. Ἀνθρωπολογία (Α' Τετράμηνον, ὥρα 1)

Μορφολογία καί γενική ὀργάνωσις τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Τὸ κύτταρον. Οἱ ἰστοί. Τὰ ὄργανα. Τὰ ὀργανικὰ συστήματα. Τὸ ὀστικόν σύστημα (ὁ σκελετός). Ὑγιεινὴ τοῦ ὀστικού συστήματος. Τὸ μυϊκόν σύστημα. Ὑγιεινὴ τοῦ μυϊκοῦ συστήματος. Τὸ πεπτικόν σύστημα. Ὑγιεινὴ τοῦ πεπτικοῦ συστήματος.

Αἱ τροφαί καὶ ἡ πέψις. Ὑγιεινὴ τῆς πέψεως. Αἱ βιταμί- ναι. Τὰ ἀναπνευστικὰ ὄργανα καὶ ἡ λειτουργία τῆς ἀναπνοῆς Ὑγιεινὴ τῆς ἀναπνοῆς. Τὸ ἀγγειακόν σύστημα. Τὸ αἷμα. Τὰ ὄργανα τῆς κυκλοφορίας. Ὁ μηχανισμὸς τῆς κυκλοφορίας. Ἀδένες καὶ ἐκκρίσεις. Ἀπεκκρίσεις. Τὸ λεμφικόν σύστημα. Ὑγιεινὴ τοῦ ἀγγειακοῦ συστήματος.

Τὸ νευρικόν σύστημα. Τὰ μέρη τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ὑγιεινὴ τοῦ νευρικοῦ συστήματος.

Αἱ αἰσθήσεις καὶ τὰ αἰσθητήρια ὄργανα. Τὸ αἰσθητήριον τῆς ὀράσεως. Τὸ αἰσθητήριον τῆς ὁσφρήσεως. Τὸ αἰσθητήριον τῆς γεύσεως. Τὸ αἰσθητήριον τῆς ἀκοῆς καὶ τοῦ χώρου. Τὸ αἰσθητήριον τῆς ἀφῆς. Ὑγιεινὴ τῶν αἰσθητηρίων ὀργάνων.

Δ' Γεωλογία — Ὀρυκτολογία (Β' τετράμηνον, ὥρα 1)

α) Γεωλογία

Εἰσαγωγή. Ἡ Γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα. Σημερινὴ ἀποψις τῆς Γῆς. Ἐσωτερικόν τῆς Γῆς καὶ μέρη αὐτοῦ. Σύστασις τῆς λιθοσφαίρας. Πέτρωματα (σύστασις, γένεσις, τεκτονικὴ καὶ κατάταξις τῶν πετρωμάτων). Ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων πετρωμάτων ἐκ τῶν ὕδατογενῶν, πυριγενῶν καὶ κρυσταλλοσχιστωδῶν). Ἐπιδρώντες ἐπὶ τῆς λιθοσφαίρας παράγοντες ἐξωγενεῖς (ἀήρ, ὕδωρ καὶ ὀργανικὸς κόσμος) καὶ ἐνδογενεῖς (γῆγενὴς θερμότης, ἠφαιστειότης, σεισμοί). Χρόνιαι ἐξάρσεις καὶ συνιζήσεις τῆς λιθοσφαίρας. Πτυχαί καὶ ρήγματα. Σχηματισμὸς τῶν ὀρέων. Γένεσις τῆς Γῆς. Μέθοδοι μελέτης τῆς Ἱστορίας τῆς Γῆς, γεωλογικοὶ αἰῶνες, ἀπολιθώματα.

β) Ὀρυκτολογία.

Μορφολογικά καὶ φυσικά γνωρίσματα τῶν ὀρυκτῶν. Σκληρομετρικὴ κλίμαξ MOHS. Κατάταξις τῶν ὀρυκτῶν. Ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων ὀρυκτῶν τῆς χώρας μας. Ὀρυκτὸς πλοῦτος τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 27

Ἵγιεινή.

α) Εἰσαγωγή: Θέμα τῆς Ἵγιεινῆς. Ὑγεία καὶ σημασία αὐτῆς διὰ τὸν ἄνθρωπον.

β) Γενικὴ Ἵγιεινή: Περὶ κατοικίας. Περὶ ἀέρος. Περὶ ὕδατος. Περὶ διατροφῆς. Περὶ ἐνδυμασίας.

γ) Κίνδυνοι διαταραχῆς τῆς ὑγείας: Λοιμώδη καὶ παρασιτικὰ νοσήματα. Παράσιτα, μικροβία καὶ ἰοί. Εἶδη μικροβίων (κόκκοι, θάκιλλοι, σπειρίλια κλπ.). Ἔστιαι μικροβίων, τρόποι μεταδόσεως τῶν μικροβίων. Προφυλακτικὰ μέτρα κατὰ τῶν μικροβίων (ἀποστείρωσις, ἀπολύμανσις, ἐμβόλια). Καταπολέμησις τῶν μικροβίων (ἀντισώματα, ἀντιβιοτικά φάρμακα). Λοιμώδη νοσήματα (ὀστρακιά, ἰλαρά, ἐρυθρά, ὕλογία, ἀναιμοουλογία, παρατίτις, θιφθερίτις, κοκκύτης, γρίπη, τυφός, παράτυφος, δυσεντερία, τέτανος, λύσσα, φυματίωσις, ἐλονοσία).

Κακώσεις ἐκ φυσικῶν παραγόντων (ψύχους, ὑψηλῆς θερμοκρασίας, ἐξωτερικῆς πίεσεως, ραδιενεργείας κλπ.).

Δηλητηριάσεις. Ἀτυχήματα καὶ πρῶται βοήθειαι. Ὀργανωμένη μέριμνα διὰ τὴν προστασίαν τῆς Δημοσίας ὑγείας.

Ἄρθρον 28.

Στοιχεῖα Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ Δικαίου.

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τῆς διδακταλίας τοῦ μαθήματος εἶναι ἡ ἐνσυνείδητος ἐνταξίς τοῦ νέου ὡς ἐλευθέρου προσωπικότητος εἰς τὴν ἐθνικὴν πολιτικὴν κοινότητα:

α) Διὰ τῆς μυήσεως εἰς τοὺς βασικοὺς δεσμούς καὶ τὴν ἐν γένει ὀργάνωσιν τῆς συγχρόνου Ἑλληνικῆς Πολιτείας.

β) Διὰ τῆς συνευθητοποιήσεως τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων τοῦ Ἑλλήνου πολίτου.

γ) Διὰ τῆς κατανοήσεως τῶν βασικῶν ἀρχῶν καὶ κανόνων δικαίου, ἐφ' ὧν ἐδράζεται ἡ ἐν γένει ἑλληνικὴ κρατηριότης εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς.

2. Διδακτέα ὕλη.

A. Τὰ Κράτος καὶ ἡ καταγωγή του.

Ἀπὸ τὴν πατριαρχικὴν οἰκογένειαν εἰς τὸ σύγχρονον Κράτος. Κράτος καὶ Ἔθνος. Στοιχεῖα τοῦ Κράτους: λαός, χώρα, ἐξουσία. Σχέσεις μετ' ἄλλα Κράτη. Κράτος καὶ Ἐκκλησία.

Β. Τὸ πολίτευμα.

Τὰ πολιτεύματα εἰς τὴν ἀρχαιότητα. Τὰ πολιτεύματα εἰς τὴν ἐποχὴν μας. Ἀναδρομὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς νέας Ἑλλάδος.

Γ. Ἡ πολιτικὴ δημοκρατία.

Ἄμεσος συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ δημοσίου βίου. Σύνταγμα. Διάρκισις ἐξουσιῶν. Καθολικὴ ψηφοφορία. Ἀντιπροσωπευτικὸν σύστημα. Κοινοβουλευτικὴ Κυβέρνησις. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ πολίτου. Ὑπεροχὴ τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος.

Δ. Ἀτομικαὶ ἐλευθερίαι. Ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωσις των. Αἱ δι' ἕκαστον ἐλευθερίαι. Πότε ἀναστέλλονται αἱ συνταγματικαὶ ἐλευθερίαι. Προστασία τῆς ἰδιοκτησίας.

Ε. Ἡ κοινωνικὴ δημοκρατία.

Κοινωνικὰ δικαιώματα. Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις. Κοινωνικὴ πρόνοια. Πλήρης ἀπασχόλησις. Οἱ πολῖται συγκροτημένοι εἰς ἁμάδας, (συναθροίσεις, σωματεῖα, συνδικαῖα, εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ διεθνῶς. Συνεταιρισμοὶ, εἶδη, σημασία των).

ΣΤ. Νομοθετικὴ Ἐξουσία.

Ἐκλογικὸν σῶμα. Ἐκλογικὰ συστήματα. Τὰ κόμματα καὶ ὁ ρόλος αὐτῶν. Ἡ Βουλὴ. Νόμοι, Νομοθ. Διατάγματα, Ἐφημερ. Κυβερνήσεως, ἀρίθμησις τῶν Νόμων.

Ζ. Ἐκτελεστικὴ ἐξουσία.

Ὁ Βασιλεὺς. Κυβέρνησις καὶ Ὑπουργοί.

Η. Διοικητικὴ Ὁργάνωσις τοῦ Κράτους.

Διαιρέσεις εἰς κλάδους (Ὑπουργεῖα). Διαίρεσις εἰς γεωγραφικὰ διαμερίσματα καὶ Νομούς. Δημόσιοι ὑπάλληλοι. Σώματα Ἀσφαλείας.

Θ. Τοπικὴ αὐτοδιοίκησις.

Ὅρισμός, ἀξία καὶ σημασία τῆς. Ἱστορία τῶν Δήμων εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ τοπικὴ αὐτοδιοίκησις σήμερον. Κοινότητες. Δήμοι.

Ι. Δικαστικὴ ἐξουσία.

Συνταγματικαὶ ἐγγυήσεις διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης. Ἀστικὸν Δίκαιον καὶ ἡ ἐφαρμογὴ του. Πολιτικὰ Δικαστήρια. Τὸ ποινικὸν Δίκαιον καὶ ἡ ἐφαρμογὴ του. Ποινικὰ Δικαστήρια. Διοικητικὰ Δικαστήρια. Ἄρειος Πάγος. Συμβούλιον Ἐπικρατείας. Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον.

ΙΑ'. Ἡ Ἄμυνα τῆς Χώρας.

Στρατός, στόλος, ἀεροπορία. Οἱ ἀξιωματικοί.

IB'. Διεθνείς σχέσεις.

Διεθνές Δίκαιον. Τὸ δίκαιον τοῦ πολέμου. Ἐθνική ἀνεξαρτησία. Ἰδιωτικὸν διεθνές δίκαιον. Ὁ Ὄργανισμὸς Ἡνωμένων Ἐθνῶν. Ἄλλοι διεθνεῖς ὀργανισμοί. Περιφερειακά σύμφωνα. Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότης. Διπλωματικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Ἀσκήσεις. Διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἐμπειρίας εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν, ὁ διδάσκων τὸ μάθημα ἐνδείκνυται ὅπως προβῇ εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἐλευθέρου σχολικοῦ συνεταιρισμοῦ μὲ μέλη τοὺς μαθητὰς τῆς πρώτης τάξεως τοῦ Λυκείου καὶ βασικὸν σκοπὸν τὴν διαπραγματοποιήσιν μικρᾶς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ μορφήν συστηματικῆς συνεργασίας καὶ αὐτοβοηθείας.

Ἄρθρον 29.

Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία Πολιτισμοῦ.

1. Σκοπὸς

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς ἱστορίας εἶναι:

α') Ἡ μόρφωσις τῆς ἱστορικῆς σκέψεως τῶν μαθητῶν ἥτοι τῆς ἰκανότητος, ὅπως ἀντιλαμβάνονται ἐκάστην μὲν ἐποχὴν τῆς ζωῆς ἐνὸς λαοῦ ὡς σταθμὸν ἐξελίξεώς του ἐκ τῆς προηγουμένης διὰ τὴν μέλλουσαν, ἐκάστην δὲ ἐκδηλώσιν τῆς ζωῆς του εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὡς συνεχομένην αἰτιωδῶς πρὸς τὰς λοιπὰς, πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντός του καὶ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων λαῶν, μὲ τὸν τρόπον δὲ αὐτὸν ἀντιληφθεῖν καὶ τὸ παρὸν διὰ τοῦ παρελθόντος ὡς σταθμὸν προπαθείας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς πρὸς περαιτέρω ἐξέλιξιν, β) ἢ ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα κατανόησις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς ἐξελίξεως τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνους καὶ τῆς συνεχομένης πρὸς αὐτὴν ἱστορίας τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἰδίως δὲ ἡ κατανόησις τῆς ἐξελίξεως τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ τε πνευματικοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίως δὲ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ γ) ἢ διὰ τῆς προσηκούσης ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐκτιμήσεως τῆς μέχρι τοῦδε ὑπὸ τε τοῦ Ἑλληνικοῦ ἰδίως Ἐθνους καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν συντελεσθείσης ἐργασίας εἰς τὰ διάφορα πεδία τοῦ πολιτισμοῦ ἀνάπτυξις 1) τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ ποικίλα εἶδη τῶν συμφερόντων των, τοῦ θρησκευτικοῦ, τοῦ οἰκονομικοῦ, τοῦ ἐπιστημονικοῦ, τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ τῶν ποικίλων ἐκφάνσεων τοῦ ἠθικοῦ, 2) ὅπως ἰδιαίτερος τῆς ἀφοσίωσεως πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὰ ἐκπολιτιστικά της ἰδεώδη καὶ τῆς ἐφέσεως, ὅπως, ἐν σαφῇ ἐπιγνώσει τῶν πρὸς αὐτὴν πολιτικῶν ὑποχρεώσεων των, συμμετάσχουν ἐνεργῶς εἰς τὴν πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας κατευθυνόμενῃ κοινῇ ὅλων τῶν πολιτῶν της, ἐργασίαν, ἢ ὅποια οὐχ'

ήττον θὰ δίδη τὴν προσήκουσαν σημασίαν καὶ εἰς τὴν ἀνάλογον ἐργασίαν τῶν ξένων ἐθνῶν καὶ τῶν προηγηθεισῶν ἐποχῶν, μῆτε ὑποτιμῶσα μῆτε ὑπερτιμῶσα αὐτήν.

2. Διδασκτέα ὕλη.

Ἱστορία τῶν μέσων χρόνων, ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, εὐρύτερον ἐκτιθεμένης τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας, μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Ἄρθρον 30.

Γαλλικά.

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Γαλλικῶν εἶναι:

α) Ἡ ἐπαρκὴς ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, ὥστε οὗτοι ἐν τέλει 1) νὰ ἔχουν ἀποκτήσει ἰκανὴν εὐχέρειαν, εἰς τε τὴν προφορικὴν καὶ τὴν γραπτὴν χρῆσιν αὐτῆς, 2) νὰ δύνανται νὰ κατανοοῦν εὐκόλως Γαλλικὰ κείμενα ἄνευ ἐπικουρίας ἢ μετὰ μικρᾶς.

β') Ἡ δι' ἰδίας τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις ἔργων τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τῆς κλασσικῆς καὶ νεωτέρας Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ ἐνίσχυσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικῶς ὄραϊον, καὶ

γ') Ἡ δι' ἰδίας τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις καὶ τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς Λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ νέου Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ, ὡς καὶ τῆς ἐπιδράσεως αὐτοῦ εἰς τὸν σύγχρονον πολιτισμόν.

2. Διδασκτέα ὕλη.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἡθικὴν, πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν δράσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ζωηραὶ καὶ παραστατικαὶ περιγραφαὶ ἐκ τῆς Γαλλικῆς ζωῆς, Ἱστορίας καὶ Μυθολογίας. Βιογραφικαὶ προσωπογραφίαι μεγάλων ἀνδρῶν. Λογοτεχνικὰ ἀποσπάσματα ποικίλου περιεχομένου ἐκ νεωτέρων συγγραφέων.

Ἄπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελίαι ἀπὸ στήθους ἐνίων ποιημάτων.

2. Γραμματικὴ: Ἀναθεώρησις τῶν διδαχθέντων καὶ συμπλήρωσις αὐτῶν. Χρῆσις τῆς ὑποτακτικῆς. Συμφωνία χρόνων καὶ ἐγγλίσεων. Συνθετώτερα συντακτικὰ φαινόμενα, ἐν ἀντιπαροβολῇ πρὸς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς συντάξεως, ἐπὶ τῇ βάσει διδομένων ἀσκήσεων καὶ τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων.

3. Ἀσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγούμεναις τάξεσι.

4. Ἀσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν: α) δι' ἐγγράφου περιλήψεως ἀναγνωσθείσης ὕλης, β) διὰ διαφόρων γυμνασμάτων ἐπὶ τῶν διδαχθέντων ἐκ τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντα-

κτικῶ, γ) δι' ἐγγράφων μεταφράσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ τὰνάπαλιν καὶ δ) δι' ἐγγράφων συνθέσεων ποικίλου περιεχομένου.

Ἄρθρον 31.

Ἄγγλικά.

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης εἰς τὴν Μέσσην Ἐκπαίδευσιν εἶναι:

1. Ἡ ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ἥτοι ἡ ἰκανότης κατανοήσεως τῆς ὁμιλουμένης Ἀγγλικῆς γλώσσης, ἡ ἰκανότης ὁρθῆς ἀναγνώσεως καὶ κατανοήσεως τῶν γραπτῶν κειμένων, ὅπως ἐπίσης ἡ ἰκανότης προφορικῆς καὶ γραπτῆς χρήσεως αὐτῆς.

2. Ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις τῆς γλωσσικῆς ἰκανότητος καὶ ἡ καλλιέργεια τοῦ διαφέροντος διὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐκτίμησιν λογοτεχνικῶν ἔργων εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν.

3. Ἡ κατανόησις τοῦ Ἀγγλικοῦ καὶ Ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ, ὡς καὶ τῆς ἐπιδράσεως αὐτοῦ εἰς τὸν σύγχρονον πολιτισμόν.

2. Διδακτέα ὕλη.

1. Ἀνάγνωσις. Μελέτη βιβλίου ἢ βιβλιαρίων ποικίλου περιεχομένου καὶ λεξιλογίου 2.000 περίπου λέξεων, ἐξ ὧν 500 λέξεις νὰ εἶναι νέαι. Ὡφέλιμον εἶναι ὅπως μέρος τοῦ περιεχομένου ἀναφέρεται εἰς χαρακτηριστικὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ἀγγλικῆς καὶ Ἀμερικανικῆς ζωῆς.

2. Γραμματικὴ—σύνταξις. Ἐπανάληψις τῶν διδαχθέντων καὶ περαιτέρω ἀσκήσεις εἰς τὴν παθητικὴν φωνήν, τὰ ἀνόμαλα ῥήματα, τὴν χρῆσιν τῶν ἀκλίτων λέξεων, ὅπως καὶ εἰς εἰδικὰς δυσκολίας καὶ εἰς συνθετώτερα συντακτικὰ φαινόμενα.

3. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Ὀλιγόλεπτοι ὁμιλίας ὑπὸ τῶν μαθητῶν εἰς τὴν τάξιν καὶ συζήτησις Ἀγγλιστί, ὅπως ἐπίσης δραματοποιήσεις τῶν ἀναγνωσθέντων ἢ ἄλλων γεγονότων διὰ τὴν ἀσκήσιν εἰς τὴν προφορικὴν χρῆσιν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης.

Μετὰ τὸ τῶν συνηθεστέρων θεμάτων πρὸς συζήτησιν περιλαμβάνονται ἡ χώρα μας, αἱ διάφοραι χώραι, ἡ κοινωνικὴ ζωὴ, τὰ ἐπαγγέλματα.

4. Γραπτὰ ἀσκήσεις. Αὗται θὰ ἔχωσι τὴν μορφήν συμπληρώσεως προτάσεων μὲ κενά, μεταβολῆς τοῦ χρόνου τῶν ῥημάτων, μεταβολῆς τῶν καταρατικῶν προτάσεων εἰς ἀποφατικὰς, εἰς ἐρωτηματικὰς ἢ θὰ ἔχωσι τὴν μορφήν ἀπαντήσεως εἰς ἐρωτήσεις.

5. Ἐκθέσεις. Σύνταξις συνήθων ἐπιστολῶν, μικραὶ περιγραφαί, ἀπόδοσις καὶ παράφρασις ἀναγνωσθέντων. Οἱ μαθηταὶ θὰ ἀσχοληθῶσιν εἰς τὴν κατ' οἶκον ἀνάγνωσιν βιβλιαρίου ἐκ 50 τοῦλάχιστον σελίδων καὶ μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους θὰ ὑποβάλλωσι περίληψιν Ἀγγλιστί.

Ἄρθρον 32.

Γυμναστική.

Διδακτέα ὕλη: Ἡ προβλεπόμενη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἑξατάξιων Γυμνασίων (Ε.Δ. 5) 9.11.1935 ΦΕΚ 537), διδομένης ἐμφάσεως εἰς τὴν Ἀγωνιστικὴν καὶ τὰς Παιδιάς.

Ἄρθρον 33.

Οἰκιακὴ Οἰκονομία, Νοσηλευτικὴ καὶ Παιδοκομία
(διὰ τὰς μαθητριάς)

Διατροφή

Κατάλληλος διατροφή εἰς ὅλας τὰς ἡλικίας καὶ καταστάσεις (ἐγκύου, γαλουχούσης, βρέφους, νηπίου, παιδός, ἐφήβου, ἐνήλικος, γέροντος).

Ἐπίδειξις ὑποδειγματικῶν δίσκων πλήρους γεύματος ἀναλόγων πρὸς τὴν ἐκάστοτε διδασκαλίαν καὶ κριτικὴ αὐτῶν ὑπὸ τῶν μαθητριῶν. Ὁμαδικὴ διατροφή (μαθητικὰ συσσίτια καὶ παιδικαὶ κατασκηνώσεις).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΤΡΙΤΑΞΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΛΥΚΕΙΟΝ (ἡμερήσιον)

Ἄρθρον 34.

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Α' ΤΑΞΕΩΣ

Μαθήματα

Ἔνδρα ἐβδομαδιαίας διδ)λίας

1. Θερησκευτικὰ	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ	6
3. Νέα Ἑλληνικὰ	3
4. Ἱστορία	2
5. Ἀγγλικά	4
6. Μαθηματικὰ	3
7. Οἰκονομικὰ Μαθηματικὰ	2
8. Φυσικὰ	3
9. Γεωγραφία—Γεωλογία—Ὄρυκτολογία	1
10. Γυμναστικὴ	2
11. Λογιστικὴ	4 1)2
12. Τεχνικὴ τῶν Συναλλαγῶν (Ἐμπορολογία).	2
13. Γενικαὶ Ἀρχαὶ Δικαίου	1
14. Φορολογικὸν Δίκαιον καὶ Δημόσιον Λογιστικὸν	1
15. Τεχνικὰ	1)2
16. Στενογραφία	1
17. Δακτυλογραφία—Μηχανολογιστικὴ	1

Σύνολον

39

ἄρθρον 35.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Οἰκονομικῶν Λυκείων καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

1. Θρησκευτικά: ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ παρόντος Β. Δ)τος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου.

2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά

Α) Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα ἐνὸς ἐκ τῶν Ὀλυνθιακῶν καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν Φιλιππικῶν τοῦ Δημοσθένους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου πρὸς συναγωγὴν τῶν κυριωτέρων νοημάτων αὐτοῦ.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν, ταξινομήσιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν γενικῶν συνθηκῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπροκάλεσαν ἐν Ἑλλάδι τὴν γένεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ συμβουλευτικοῦ εἴδους τοῦ ρητορικοῦ λόγου ὅσον καὶ τῶν ἐιδικῶν καὶ σχετικῶν πρὸς τοὺς ἀναγιγνωσκομένους λόγους πολιτικῶν, πολιτικῶν κλπ. συνθηκῶν.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων πρὸς καθαρωτέραν διαγραφὴν τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ ὕφους, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλπ.

Ὁ Δημοσθένης ὡς ρήτωρ. Ἡ ρητορεία ἐν Ἀθήναις.

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα τῆς Α' καὶ Β' ἐπιστολῆς τοῦ Ἰσοκράτους πρὸς Φίλιππον κατ' Ἰανουάριον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ πραγματικὴ ἐξήγησις αὐτῶν.

γ) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα κατ' ἐκλογὴν ἱστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου ἀποτελούντων ἐνιαῖα τμήματα (λ.χ. Πλαταικά, Λεσθιακά).

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων. Ὁ Θουκυδίδης ὡς ἱστορικὸς συγγραφεὺς. Γενικὴ τις σύγκρισις τούτου πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Ἑσνοφῶντα. Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς Ἱστοριογραφίας.

δ) Καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν ἐβδομαδιαίως ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα ἐκ δοκίμου μεταφράσεως εὐρυτάτων περικοπῶν ἐκ τοῦ Τραπεζιτικοῦ τοῦ Ἰσοκράτους, τοῦ Οἰκονομικοῦ καὶ τῶν Πόρων καὶ Προσόδων τοῦ Ἑσνοφῶντος καὶ τῶν Σικελικῶν (ΣΤ' καὶ Ζ' διέλ.) τοῦ Θουκυδίδου, τῶν ἐνδιαμέσων μερῶν παρεχομένων ὑπὸ μορφήν συντόμων γλαφυρῶν περιλήψεων.

Βαθυτέρα ἐπεξεργασία τοῦ ἐκ δοκίμου μεταφράσεως διδασκομένων κειμένων ὡς ἐν τῇ Α' τάξει τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου. (Βλέπε ἀνωτέρω).

Β) Γλωσσικὴ διδασκαλία

α) Γραμματικὴ.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου, ἐπανεξέτασις τῶν σχετικῶν μερῶν, μετ' ἀναλόγων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐμπεδώσεως.

β) Συντακτικόν.

Συμπληρωματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζομένων ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει τῶν ἐξαταξίων κλαστικῶν Γυμνασίων.

3. Νέα Ἑλληνικά: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ παρόντος Β. Δ)τος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

4. Ἱστορία: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ παρόντος Β. Δ)τος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

5. Ἀγγλικά: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ παρόντος Β. Δ)τος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

6. Μαθηματικά:

Διδαχτέα ὕλη:

Α'. Ἀ λ γ ε β ρ α: Ἐπίλυσις συστημάτων πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲ ἰσαριθμούς ἀγνώστους καὶ σχετικὰ προβλήματα ἐφαρμογῆς. Ρίζαι καὶ ιδιότητες αὐτῶν. Παράστασις τῶν ριζῶν ὡς δυνάμεων. Δυνάμεις μὲ βάσιν θετικὸν ἀριθμὸν καὶ ἐνθέτην ρητὸν ἀριθμὸν. Ὁρια μεταβλητῶν ποσοτήτων καὶ σχετικὰ θεωρήματα. Ἀσύμμετροι ἀριθμοί, δεκαδικὴ παράστασις αὐτῶν. Μιγαδικοὶ ἀριθμοί. Ἐπίλυσις δευτεροβαθμίου ἐξισώσεως μὲ ἓνα ἀγνώστον. Προβλήματα.

Β'. Γ ε ω μ ε τ ρ ί α: Σημεῖα εὐθείας τῶν ὁποίων αἱ ἀποστάσεις ἀπὸ δύο δοθέντα σημεῖα αὐτῆς ἔχουν δοθέντα λόγον. Ἰδιότητες παραλλήλων εὐθειῶν τεμνουσῶν δοθείσας εὐθείας. Ἰδιότητες παραλλήλων εὐθειῶν τεμνομένων ὑπὸ συγκλινουσῶν εὐθειῶν (θηλαχθὴ διερχομένων διὰ τοῦ αὐτοῦ σημείου). Ὁμοια τρίγωνα καὶ πολύγωνα. Σχέσις μεταξὺ τῶν περιμέτρων δύο ὁμοίων πολυγώνων. Ἐμβαδὸν εὐθυγράμμου σχήματος. Σχέσις μεταξὺ τῶν ἐμβαδῶν δύο ὁμοίων πολυγώνων. Ἐμβαδὸν κύκλου.

Γ'. Σ ύ ν ο λ α: Ἐννοια τοῦ συνόλου καὶ καθορισμὸς τοῦ συνόλου. Ὑποσύνολα συνόλου. Τὸ κενὸν σύνολον. Βέννια διαγράμματα. Ἴσα σύνολα. Ἴσοδυναμικὰ σύνολα. Ἐνωσις συνόλων. Τομὴ συνόλων. Συμπλήρωμα συνόλου. Τὸ σύνολον τῶν φυσικῶν ἀριθμῶν. Τὸ μηδέν. Πληθικὸς ἀριθμὸς συνόλου. Σύνολον μὲ πεπερασμένον πλῆθος στοιχείων. Σύνολον μὲ μὴ πεπερασμένον πλῆθος στοιχείων (ἀπειροσύνολον). (Θὰ χρη-

σμοποιηθούσιν τὰ σύμβολα τῶν: «ἀνήκει», «εἶναι ὑποσύνολον», «ένωσις», «τομή», «συνεπάγεται», «ισοδυναμεῖ μέ»).

7. Οἰκονομικά Μαθηματικά:

Τὰ ἐκ τῆς πρακτικῆς ἀριθμητικῆς διδαχθέντα περὶ ἀπλοῦ τόκου πρὸς ἐσωτερικὴν ἐπανάληψιν. Βαθυτέρα ἐπεξεργασία τούτων ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μορφώσεως τῶν σχετικῶν ἀλγεβρικῶν τύπων, ὅταν ὁ χρόνος ἐκφράζεται εἰς ἔτη, μῆνας ἢ ἡμέρας.

Ἀντίστοιχοι τύποι δι' ἐν ἕκαστον τῶν εἰσερχομένων ποσῶν. Ἐφαρμογαὶ δι' ἀπλήσεων.

Περὶ τοκαρίθμου καὶ σταθεροῦ διαιρέτου (ἔτος ἐμπορικῶν ἢ πολιτικῶν). Τύπος χορηγῶν τὸν τόκον συναρτῆσει τοῦ τοκαρίθμου καὶ σταθεροῦ διαιρέτου. Διάφορα προβλήματα. Προβλήματα εὐρέσεως τόκου, ὅταν περισσότερα κεφάλαια τοκίζονται πρὸς τὸ αὐτὸ ἐπιτόκιον εἰς διαφόρους χρόνους.

Διάφοροι κανόνες πρὸς σύντομον ὑπολογισμὸν τοῦ τόκου ἐπὶ διαφόρων περιπτώσεων.

Ἐφαρμογαὶ τοιούτων κανόνων εἰς τὴν μέθοδον τῶν ἀπλῶν μερῶν (κεφαλαίου, τόκου, ἐπιτοκίου).

Προβλήματα τόκου εἰς τὰ ὅποια εἶναι γνωστὸν τὸ ἄθροισμα τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ τόκου ἢ ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ τόκου. Σχετικοὶ τύποι καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν πρακτικοὶ κανόνες. Ἐφαρμογαὶ (Μαθήματα 12).

Μέσον ἐπιτόκιον.

Περὶ προεξόφλησεως γενικῶς. Παροῦσα ἀξία — Μέλ-λουσα ἀξία — Ὑφαίρεσις ἢ προεξόφλημα.

Πλήρης ἀλγεβρικὴ ἐπεξεργασία τοῦ θέματος ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἀντιστοίχων εἰς κάθε περίπτωσιν τύπων. Ἐφαρμογαὶ εἰς τὴν διὰ τῶν τύπων ἐπίλυσιν πῶν προβλημάτων.

Τὸ ἀνωτέρω θέμα ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι κατὰ τὴν προεξόφλησιν θεωροῦνται καὶ διάφορα ἔξοδα.

Ἐξόφλησις ὑποχρεώσεως διὰ γραμματίου μεταγενεστέρας λήξεως τῆς λήξεως τῆς υποχρεώσεως. Τὸ ἀντίστοιχον προκειμένου περὶ εἰσπράξεως ἀπαιτήσεως. Σύνταξις ἐπὶ συναλλαγματορικῆς.

Ἀντικατάστασις γραμματίου διὰ δύο ἢ περισσότερων ἄλλων. Ἴσοδυναμία. Ἀντίστοιχοι τύποι.

Κοινὴ λήξις γραμματίων. Σχετικὰ προβλήματα, ἀντίστοιχοι τύποι εἰς διαφόρους περιπτώσεις.

Ἀλληλόχρεοι τοκοφόροι λογαριασμοί. Διάφοροι μέθοδοι. Ἐπεξεργασία τοῦ θέματος εἰς ἐκάστην τῶν μεθόδων μὲ ἐπιτόκια 1) ἀμοιβαῖον καὶ σταθερὸν ἢ ἀμοιβαῖον καὶ μεταβαλλόμενον, 2) μὴ ἀμοιβαῖον καὶ σταθερὸν ἢ μὴ ἀμοιβαῖον καὶ μεταβαλλόμενον.

8. Φυσικά: Φυσικὴ (ὄροι 2). Χημεία (ὄροι 1): Ἡ ὕλη ἐκάστου τῶν κλάδων τούτων ἢ προβλεπόμενη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ παρόντος Β. Δ)τος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου.

9. Γεωγραφία — Γεωλογία — Όρυκτολογία:

I. Γεωγραφία (Α' τετράμηνον 1 ώρα καθ' εβδομάδα).

Θέμα τῆς Γεωγραφίας καὶ κλάδοι αὐτῆς. Σχῆμα καὶ μέγεθος τῆς γῆς. Ἄξων καὶ πόλοι τῆς γῆς, ἡμερινός, μεσημβρινός, παράλληλοι κύκλοι. Γεωγραφικαὶ συντεταγμένα. Ἄνοπαράστασις τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, χάρται καὶ κατασκευὴ χαρτῶν. Ἡ γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα, περιφορὰ τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον, ἡμέρα καὶ νύξ. Ἄνισότης τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν. Τροπικοὶ κύκλοι. Ζῶναι τῆς γῆς. Ἐποχὰι τοῦ ἔτους. Διεθνῆς ὥρα. Ἡ Σελήνη, μέγεθος αὐτῆς, κινήσεις καὶ φάσεις αὐτῆς. Ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης. Διανομὴ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης. Μορφολογία τῆς ξηρᾶς. Ἡ θάλασσα καὶ αἱ κινήσεις αὐτῆς, κύματα, ρεύματα, παλίρροια. Ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαιράς. Θερμικαὶ ζῶναι τῆς γῆς. Πενικὸι νόμοι τῆς ἀτμοσφαιρικῆς κυκλοφορίας. Ζῶναι πιέσεων. Ἄνεμοι κασιονικοὶ, μεταβλητοί, τοπικοί. Νέφη, ομίχλη, βροχὴ. Ζῶναι βροχῶν. Ταξινόμησις τῶν κλιμάτων. Οἱ παράγοντες τοῦ ὀριζοντίου καὶ κατακυρόφου διαμελισμοῦ τῆς γῆς. Ἡ γεωγραφικὴ διάδοσις τῶν ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν. Βιογεωγραφία, διανομὴ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζῶων Ἐπισκόπησις τῶν φυσικογεωγραφικῶν στοιχείων τῆς Ἑλλάδος.

II. Γεωλογία καὶ Όρυκτολογία (Β' τετράμηνον 1 ώρα καθ' εβδομάδα).

α) Γεωλογία:

Ἡ ἱστορία τῆς γῆς. Δομὴ τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ αὐτῆς καὶ ἀλλοιώσεις αὐτοῦ. Ἐνδογενῆ καὶ ἐξωγενῆ γεωλογικὰ φαινόμενα. Τὰ πετρώματα καὶ τὰ κυριώτερα εἶδη τούτων. Ἀπολιθώματα. Γεωλογικοὶ αἰῶνες. Ἡ Ἑλλάς ἀπὸ γεωλογικῆς ἀπόψεως. Τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ σημασία τούτου διὰ τὰς γεωργικὰς καλλιεργείας.

β) Όρυκτολογία:

Όρυκτὰ. Ἡ μορφή τῶν ὀρυκτῶν. Κρύσταλλοι. Διάκρισις κρυστάλλων. Διπλοπλαστικοὶ κρύσταλλοι. Φυσικαὶ ιδιότητες τῶν ὀρυκτῶν. Σκληρομετρικὴ κλίμαξ MOHS. Ταξινόμησις τῶν ὀρυκτῶν. Τὰ κυριώτερα ὀρυκτὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ σημασία τούτων διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς Χώρας ἡμῶν.

10. Γυμναστική: ἡ ὕλὴ ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ παρόντος Β. Δ)τος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου.

11. Λογιστικὴ (Α' τετράμηνον 4 ὥραι, Β' τετράμηνον 5 ὥραι ἐβδομαδιαίως).

α'. Οἰκονομικοὶ ὄργανισμοί.

β'. Περιουσία. Διάκρισις περιουσίας Ε.Π. καὶ Κ.Π. Διαχείρισις περιουσίας.

γ'. Λογιστική. Ὀρισμός, ἀντικείμενον, σκοπός, σημασία. Κλάδοι λογιστικῆς.

δ'. Ἀπογραφή — εἶδη ἀπογραφῆς. Νομικαὶ διατάξεις περὶ ἀπογραφῆς. Περιπτώσεις οἰκονομικῆς καταστάσεως. Ἴσολογισμός.

ε'. Μεταβολαὶ περιουσίας — Διαδοχικοὶ ἰσολογισμοί. Διαχειριστικὴ χρῆσις.

στ'. Λογαριασμός — μορφαὶ λογαριασμῶν. Τεχνικοὶ ὄροι τερήσεως λογαριασμῶν. Κατηγορία λ)σμῶν. Κανόνες χρεώσεως καὶ πιστώσεως λ)σμῶν. Ἐφαρμογαί.

ζ'. Θεωρία διγραφικῆς μεθόδου. Μεταβολαί. Ἀνάλυσις οἰκονομικῶν πράξεων — διγραφικὴ διατύπωσις πράξεων. Μεταφορὰ εἰς τοὺς λογαριασμούς. Σύνταξις ἰσολογισμοῦ.

η'. Συνήθειαι λογαριασμοὶ ἐπιχειρήσεων Ε.Π. καὶ Κ.Π.

θ) Διάκρισις τῶν λογαριασμῶν ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου των: αα) Γενικοὶ ἢ περιληπτικοὶ καὶ εἰδικοί ἢ ἀναλυτικοὶ λογαριασμοί. ββ) Λογαριασμοὶ ἀξιών. γγ) Προσωπικοὶ λογαριασμοί. δδ) Λογαριασμοὶ ἐσόδων. εε) Λογαριασμοὶ ἐξόδων. στ'στ') Λογαριασμοὶ ἐμμεταλλεύσεως. ζζ) Λογαριασμοὶ ἀποτελεσμάτων. ηη) Ἀμιγεῖς καὶ μικτοὶ λογαριασμοί. θθ) Ἀντίθετοι ἢ ἀρνητικοὶ λογαριασμοί. ιι) Διάμεσοι λογαριασμοί. ια' ια') Λογαριασμοὶ τάξεως. ιβ' ιβ') Λογαριασμοὶ τακτοποιήσεως.

ι'. Ἐμπορικὰ βιβλία. Λογιστικὰ — μὴ λογιστικὰ. Ὑποχρεωτικὰ — προαιρετικὰ. Γενικὰ—εἰδικὰ. Βιβλίον ἀπογραφῶν καὶ ἰσολογισμῶν. Ἡμερολόγιον. Γενικὸν καθολικόν. Ἀναλυτικὰ καθολικὰ (προσωπικῶν λογαριασμῶν, ἐμπορευμάτων, ἄλλα ἀναλυτικὰ καθολικὰ). Βιβλίον ταμείου, βιβλία τάξεως (βιβλίον Γραμματίων εἰσπρακτέων — πληρωτέων—τρίτων κλπ.), βιβλίον ἰσοζυγίων κλπ. Νομικαὶ διατάξεις περὶ βιβλίων.

ια'. Δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.

ιβ'. Ἐλεγχος ἐγγραφῶν. Λογιστικὰ σφάλματα, ἰσοζύγιον. Εἶδη ἰσοζυγίων, χρησιμότης ἰσοζυγίου. Ἀσκήσεις.

ιγ'. Ἴσολογισμὸς τέλους χρήσεως. Φύλλον ἐργασίας. Σύνταξις ἐσωτερικῆς ἀπογραφῆς (Α' προσωρινοῦ ἰσοζυγίου). Σύνταξις ἐξωτερικῆς ἀπογραφῆς.

Ἐκτίμησις στοιχείων περιουσίας. Τρόποι ἀποτιμήσεως. Ἀποτίμησις κατὰ τὴν νομοθεσίαν.

Παραβολὴ ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀπογραφῆς. Ἐγγραφαὶ τακτοποιήσεως. Λογαριασμοί. Ταμείον: Πλεονάσμα, ἔλλειμμα. Λ)σμός ἐμπορεύματα: Ἀμιγῆς — περιπτώσεις ἐλλείμματος, πλεονάσματος, ὑποτιμήσεως. Μικτός, αἱ αὐταὶ περιπτώσεις. Ἐκκαθάρισις λ)σμός, πελάται — χρεῶσται. Ἐκπτώσεις, διαφοραί, τοκοφόροι λ)σμοί. Ἀσφαλεῖς ἀπαιτήσεις. Ἐπισφαλεῖς καὶ ἀνεπίδεκτοι εἰσπράξεις ἀπαιτήσεις. Λ)σμός γραμμᾶτια εἰσπρακτέα: Ἀναγωγὴ γραμματίων. Λο-

γρασιαμὸς προμηθευταὶ — πιστωταὶ: Ἐκπτώσεις, διαφοραί, τοκοφόροι λ)σμοί. Λ)σμὸς γραμματίαι πληρωτέα: Ἀναγωγή γραμματίων. Λ)σμοὶ ἐξόδων: Ἐξοδα δεδουλευμένα, μὴ δεδουλευμένα, ὀμαλά, ἀνώμαλα. Λ)σμοὶ ἐσόδων: Ἐσοδα δεδουλευμένα, μὴ δεδουλευμένα, ὀμαλά, ἀνώμαλα. Ἀσκήσεις.

ιδ'. Πάγια στοιχεῖα ἐνεργητικοῦ. Ἀποσβέσεις τούτων. Εἶδη ἀποσβέσεων. Μέθοδοι ἀποσβέσεων, ἐγγραφαί. Ἀσκήσεις.

ιε'. Σχηματισμὸς λογαριασμῶν ἐκμεταλλεύσεως κατὰ περίπτωσιν—φύλλον μερισμοῦ. Συγκέντρωσις ἀποτελεσματικῶν λογαριασμῶν. Ἐγγραφαὶ διαθέσεως ἀποτελεσμάτων. Ἀσκήσεις.

ιστ'. Σύνταξις ὀριστικοῦ ἰσοζυγίου. Σύνταξις τελικοῦ ἰσολογισμοῦ καὶ ἀνάλυσις ἀποτελεσμάτων χρήσεως. Ἀσκήσεις.

ιζ'. Κλείσιμον καὶ ἀνοιγμα βιβλίων. Ἀσκήσεις.

12. Τεχνικὴ τῶν Συναλλαγῶν (Ἐμποριολογία).

Α'. Ὀρισμὸς. Χρησιμότης. Ἀνάγκαι καὶ διάκρισις τούτων. Μέσα θεραπείας τῶν ἀναγκῶν. Ἀγαθὰ καὶ διάκρισις τούτων. Καταμερισμὸς τῶν ἔργων. Φυσικὴ ἀνταλλαγή. Ἀξία. Δυσχέρεια φυσικῆς ἀνταλλαγῆς. Χρῆμα — νόμισμα — νομισματικὴ μονὰς — τιμὴ.

Β'. Ἐμπόριον — Ἐννοια ἐμπορίου. Λόγοι δημιουργίας τοῦ ἐμπορίου. Αἷτια ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορίου. Ἐπίδρασις τοῦ ἐμπορίου εἰς τὴν καθόλου οἰκονομίαν. Κατηγορίαι ἐμπορίου. (Ἐν σχέσει πρὸς τὴν φύσιν, τῶν ἀντικειμένων μὲ τὰ ὅποια ἀσχολεῖται, πρὸς τὴν μεσολάβησιν ἐνὸς ἢ περισσοτέρων προσώπων, πρὸς τὴν ἀκτίνα δράσεως, πρὸς τὸ πάγιον ἢ μὴ τῆς ἐγκαταστάσεως, πρὸς τὴν προέλευσιν καὶ τὸν προορισμὸν τῶν ἐμπορευμάτων). Περιορισμοὶ τοῦ ἐμπορίου. Σημασία τοῦ ἐμπορίου.

Γ'. Ἐμπορεύματα — Πότε ἓνα ἀντικείμενον χαρακτηρίζεται ὡς ἐμπόρευμα.

Δ'. Ἐμπορικὴ ἀγοραπωλησίαι. Ὀρισμὸς. Ἀντικείμενον ἀγοραπωλησίας, τίμημα. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις συμβαλλομένων.

Ε'. Συμπληρωματικοὶ ὅροι ἀγοραπωλησιῶν : α) Ὅροι προσδιορισμοῦ ποιότητος (δείγμα, σῆμα, τύπος, χημικὴ ἀνάλυσις, ὑπὸ δοκιμὴν, ὑπὸ ἐξέτασιν). β) Ὅροι καθορισμοῦ ποσότητος (μονὰς βάρους, ὄγκου, μήκους κλπ. κατ' ἀποκοπήν). Μικτὸν βάρος, ἀπόβαρον, εἶδη ἀποβάρου, καθαρὸν βάρος, μικτὸν διὰ καθαρόν. Ἀπομείωσις, ἔκπτωσις). γ) Ὅροι συσκευασίας. δ) Ὅροι καθορισμοῦ χρόνου παραδόσεως. Ἀμεσος παράδοσις, μελλοντικὴ παράδοσις (εἰς ὠρισμένην ἡμέραν ἢ ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας). Τμηματικὴ παράδοσις, παράδοσις ἅμα τῇ ἀστίᾳ ἀφίξει τοῦ ἀτμοπλοίου. ε) Ὅροι ἀναφερόμενοι εἰς τὴν φόρτωσιν. Ἀμεσος φόρτωσις, ταχεῖα φόρτωσις, φόρτωσις εἰς ὠρισμένην ἡμέραν, φόρτωσις ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας, πρῶτον ἀτμόπλοιον, ὠρισμένον ἀτμόπλοιον, φορτίον ἐν πλῶ,

φορτίον ὑπὸ φόρτωσιν, φορτίον φορτωμένον. στ) Καθορισμὸς τύπου παραδόσεως. Ἐπὶ μεταφορᾶς διὰ σιδηροδρόμου. Εἰς τὸ κατάστημα τοῦ πωλητοῦ. Εἰς τὸν σταθμὸν φορτώσεως. Ἐπὶ τοῦ βαγονίου εἰς τὸν σταθμὸν φορτώσεως. Ἐπὶ τοῦ βαγονίου εἰς τὸν σταθμὸν προορισμοῦ. Εἰς τὸν σταθμὸν προορισμοῦ. Εἰς τὸ κατάστημα τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἐπὶ μεταφορᾶς διὰ θαλάσσης. Εἰς τὴν προκυμάϊον τοῦ λιμένος τῆς φορτώσεως. Ἐπὶ τῆς φορτηγίδος εἰς τὸν λιμένα φορτώσεως SOTTO PALANCO, F.O.B., C.I.F. ζ) "Οροι ἀναφερόμενοι εἰς τὸν χρόνον καὶ τρόπον πληρωμῆς. Διακανονισμὸς τοῖς μετρητοῖς. Διακανονισμὸς ἐπὶ πιστώσει. η) Προσδιορισμὸς τιμῆς. θ) Αἷτια ἐπηρεάζοντα τὰς τιμὰς. ι) Διατυπώσεις ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς. ια) "Αμμοὶ ἀγοραπωλησίαι. "Εμμοὶ ἀγοραπωλησίαι. ιβ) Ἀγοραπωλησίαι διὰ δημοπρασίας. Μειοδοτικαὶ — πλειοδοτικαί, ἐκούσiai, ἀναγκαστικαί. ιγ) "Εγγράφα ἀγοραπωλησίας. "Εγγράφα ἀποδεικνύοντα τὴν σύναψιν τῆς ἀγοραπωλησίας, συμφωνητικὸν ἀγοραπωλησίας, ἐπιστολὴ παραγγελία. Δελτίον παραγγελίας. "Εγγράφα ἐκδιδόμενα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀγοραπωλησίας. (Ζυγολόγιον, μετρολόγιον, τιμολόγιον, ἀπόδειξις παραλαβῆς, δελτίον εἰσαγωγῆς — ἐξαγωγῆς, πιστοποιητικὸν προελεύσεως). "Εγγράφα ἐκδιδόμενα κατὰ τὸν διακανονισμὸν τῆς ἀγοραπωλησίας. Ἀπόδειξις πληρωμῆς. Γραμμάτιον εἰσπράξεως, ἔνταλμα πληρωμῆς. ιδ) "Αλλα ἐμπορικὰ ἔγγραφα. (Χρεωστικὸν σημεῖωμα. Πιστωτικὸν σημεῖωμα. Δελτίον ἀποστολῆς. Ὑποδείγματα τούτων).

ΣΤ'. Ἀνταγωνισμὸς — ἀποτελέσματα ἀνταγωνισμοῦ. Θεμιτὸς καὶ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς. Νομοθετικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ.

Ζ'. Ἐμπορικὰ ἐπαγγέλματα. Κύρια καὶ βοηθητικὰ πρόσωπα τοῦ ἐμπορίου. Ἐξηρημένα: Πωλητῆς — πλασιὲ περιοδεύων. Ἀνεξάρτητα: Παραγγελειοδόχος, μεσίτης, ἀντιπρόσωπος.

Η'. Πίστις, πίστωσης. Ἡ πίστις εἰς τὸ ἐμπόριον. Πιστωτικὰ ὄργανα. Γραμμάτιον εἰς διαταγήν. Συναλλαγματική, ἐπιταγή (σημασία τούτων, "Οχι νομικὴ ἄποψις).

Θ'. Συγκοινωνία — Μέσα συγκοινωνίας. Σημασία συγκοινωνίας. Μεταφοραὶ διὰ σιδηροδρόμων — αὐτοκινήτων — πλοίων (διατυπώσεις ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς).

Ι'. Ταχυδρομεία — ἐπιστολαὶ — δέματα — δειγματα — ἐπιταγαί.

ΙΑ'. Τηλεγραφεία, τηλέφωνα — σημασία τούτων.

ΙΒ'. Τελωνεῖα. Σκοπὸς, σημασία, δασμοί, δασμολόγιον, διάκρισις ἐμπορευμάτων ἀπὸ τελωνειακῆς ἀπόψεως — ἐκτελωνισμὸς, διασαφήσεις, εἰσαγωγή. Δικαιώματα ὑπερμερίας, ἀζήτητα ἐμπορεύματα. Ἐξαγωγή. Ἀποταμίευσις. Διαμετακό-

μισις — Μεταφορά — Τελωνειακαὶ ἀμφισθητήσεις. Τελωνειακὴ στατιστικὴ.

Π'. Λαθρεμπόριον. Ἐλευθέρα ζώνη. Ἐλευθερος λιμὴν.

13. Πενικαὶ Ἀρχαὶ Δικαίου:

α'. Ὅρισμός - διαίρεσις (Δημόσιον - Ἰδιωτικόν).

β'. Ἀστικὸν Δίκαιον. Ὅρισμός. Πηγὰι (Νόμοι - ἔθιμα).

γ'. Κατάργησις κανόνος δικαίου.

δ'. Συρροή νόμων.

ε'. Εἶδη κανόνων δικαίου - ἐρμηνεῖα κανόνων δικαίου.

στ'. Δικαιώματα. Ὅρισμός. Εἶδη δικαιωμάτων, πραγματικὰ προσωπικὰ. Εἶδη προσωπικῶν, δικαιωμάτων, εἶδη πραγματικῶν δικαιωμάτων. Διαίρεσις δικαιωμάτων. Κτῆσις - ἀλλοιώσις, ἀπώλεια δικαιωμάτων.

ζ'. Ἀξίωσις - ὅρισμός - διακρίσεις - ἀγωγή - ἔνστασις.

η'. Περὶ προσώπων. Φυσικὰ πρόσωπα. Ἀρχὴ τοῦ φυσικοῦ προσώπου, διατάξεις ἀσφαλιστικαὶ τῆς ζωῆς καὶ γεννήσεως τοῦ ἐμβρύου. Διατάξεις καθ' ἃς ὁ μελλογεννήτος θεωρεῖται ὡς γεννηθεὶς καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ συμφέρον αὐτοῦ. Τέλος τοῦ φυσικοῦ προσώπου - θάνατος ἀφάνεια.

θ'. Διακρίσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὰ πρόσωπα αα) Ἰθαγένεια, ββ) διαφορὰ θρησκείας, γγ) καταγωγή, δδ) ὑπαλληλικὴ ιδιότης, εε) ὡς πρὸς τὸ φύλλον, σσστ) ὡς πρὸς τὴν τιμὴν, ζζ) ὡς πρὸς τὴν κατοικίαν, ηη) ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν, θθθ) ὡς πρὸς τὴν ὑγείαν, ιι) δικαίωμα ἐπὶ προσωπικότητος, ια ια) τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα, ιβ ιβ) συγγένεια, ιγ ιγ) διαφάμισις.

ι'. Νομικὰ πρόσωπα - Ὅρισμός - Διακρίσεις. Βούλησις τοῦ Νομικοῦ προσώπου. Σωματεῖον - Ἴδρυμα - Ἐρανικαὶ Ἐπιτροπαί.

ια'. Περὶ πραγμάτων - διακρίσεις τούτων.

ιβ'. Περὶ νομικῶν γεγονότων.

ιγ'. Δικαιοπραξίαι. Εἶδη δικαιοπραξιῶν, περιεχόμενον δικαιοπραξιῶν.

ιδ'. Προαπαιτούμενα δικαιοπραξιῶν. α) Ἰκανότης πρὸς τὸ πράττειν, (πρόσωπα, ἀπολύτως ἰκανὰ - πρόσωπα ἀνίκανα, πρόσωπα περιορισμένης ἰκανότητος). β) Βούλησις πρὸς τὸ δικαιοπραγεῖν. γ) Δήλωσις τῆς βουλήσεως. δ) Συμφωνία δηλώσεως καὶ βουλήσεως (πλάνη - φόβος). ε) Ἀναγνώρισις τοῦ περιεχομένου τῆς δηλώσεως ὑπὸ τοῦ νόμου.

ιε'. Αἰρέσεις, εἶδη αἰρέσεων - στάδια αἰρέσεων.

ιστ'. Προθεσμία.

ιζ'. Ὅροι ἢ τρόποι.

14. Φορολογικὸν Δίκαιον καὶ Δημόσιον Λογιστικόν.

Α'. Σκοπὸς καὶ ἐπιδιώξεις κώδικος φορολογικῶν στοιχείων.

Β'. Ὑπόχρεοι εἰς τὴν τήρησιν βιβλίων καὶ στοιχείων.

Γ'. Βιβλία καὶ στοιχεῖα ὑποχρέων πρώτης, δευτέρας, τρίτης καὶ τετάρτης κατηγορίας.

Δ'. Βιβλίον ἀποθήκης - βιβλίον παραγωγῆς προϊόντων. Καταχώρισις συναλλαγματικῶν - καταχώρισις ἐπιταγῶν.

Ε'. Ἀποδεικτικὰ δαπανῶν τῆς ἐπιχειρήσεως.

ΣΤ'. Θεώρησις καὶ χαρτοσήμανσις βιβλίων.

Ζ'. Χρόνος ἐνημερώσεως βιβλίων.

Η'. Ἀπογραφή περιουσίας ἐπιχειρήσεως - ἀποτίμησις στοιχείων περιουσίας - Ἰσολογισμὸς ἐπιχειρήσεως.

Θ'. Τιμολόγιον χονδρικῆς ἀγορᾶς γεωργικῶν κλπ. προϊόντων.

Ι'. Τιμολόγια χονδρικῆς πωλήσεως ἀγαθῶν.

ΙΑ'. Τιμολόγια παροχῆς ὑπηρεσιῶν.

ΙΒ'. Δελτία ἀποστολῆς ἀγαθῶν εἰς τρίτους.

ΙΓ'. Φορτωτικά.

ΙΔ'. Δελτίον καὶ ἡμερολόγιον μεταφορᾶς ἀγαθῶν δι' αὐτοκινήτου ἰδιωτικῆς χρήσεως.

ΙΕ'. Ἀρίθμησις στοιχείων.

ΙΣΤ'. Βιβλία καὶ στοιχεῖα ἐλευθέρων ἐπαγγελματιῶν.

ΙΖ'. Διαφύλαξις βιβλίων καὶ στοιχείων.

ΙΗ'. Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ λογιστικῶν βιβλίων.

ΙΘ'. Ὑποβολὴ στοιχείων διὰ τὰ τιμολόγια καὶ διατακτικὰς.

Κ'. Ὑποβολὴ στοιχείων διὰ τὰς ἐκκαθαρίσεις ἐπὶ πωλήσεως, ἢ ἀγορᾶς ἢ κατεργασίας κλπ. διὰ λογαριασμὸν τρίτων.

ΚΑ'. Ὑποβολὴ φορτωτικῶν καὶ ἡμερολογίου κινήσεως.

ΚΒ'. Ὑποβολὴ βιασφῆσεων εἰσαγωγῆς — ἐξαγωγῆς.

ΚΓ'. Ὑποβολὴ καταστάσεων κλπ., διὰ τὰς ἀμοιβὰς τρίτων.

ΚΔ'. Ὑποβολὴ καταστάσεων διὰ προσθέτους ἀμοιβὰς.

ΚΕ'. Ἀρμόδιος οἰκονομικὸς ἔφορος διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν στοιχείων.

ΚΣΤ'. Δικαιώματα οἰκονομικοῦ ἐφόρου.

ΚΖ'. Κυρώσεις.

15. Τεχνικά. (Α' τετράμηνον 1 ὥρα ἑβδομαδιαίως). Γραμμογραφία—Ἐπιγραφοποιία—Καλλιγραφία.

16. Στενογραφία.

Συστηματικὴ διδασκαλία τῆς στενογραφῆσεως γραμμάτων, μεμονωμένων ἢ συμπλεγμάτων τοιούτων, λέξεων καὶ φράσεων.

Ἐμπέδωσις τῶν ἐκάστοτε διδασκομένων δι' ἀσκήσεων προσφύρων, ἐπεξεργαζομένων ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐν τῷ σχολείῳ καὶ κατ' οἶκον.

Ἀσκήσεις εἰς στενογράφησιν περικοπῶν ἐξ ἐγγράφων ἢ ἐπιστολῶν τοῦ ἐμπορίου.

17. Δακτυλογραφία—Μηχανολογιστική.

α) Πλήρης καὶ πρακτικὴ σπουδὴ τοῦ χειρισμοῦ τῶν ἐν τῷ σχολείῳ χρησιμοποιουμένων γραφομηχανῶν.

Ἀσκήσεις δεξιότητος τῶν δακτύλων. Σπουδὴ τοῦ ἀλφάβητου (ἀπλοῦ καὶ διπλοῦ). Ἀπόστασις τῶν σειρῶν, περιθώρια, κίνησις τῆς ταινίας κλπ. Διορθώσεις. Γραφὴ φράσεων ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος καὶ συντόμων ἐπιστολῶν ἢ ἐγγράφων.

β) Ἀνάπτυξις ἀπλῆ καὶ συστηματικῆ τῶν ἀρχῶν, εἰς τὰς ὁποίας στηρίζεται ἡ λειτουργία πολυγραφικῶν μηχανῶν, τῶν συνηθεστάτων ἐν τῷ ἐμπορίῳ συστημάτων. Πρακτικαὶ ἀσκήσεις εἰς τὴν χρησιμοποίησιν πολυγράφου.

γ) Τεχνικαὶ γνώσεις ἐπὶ τοῦ χειρισμοῦ ἀθροιστικῶν καὶ ἐν γένει λογιστικῶν μηχανῶν. Ἐγγραφα εἰς πολλαπλᾶ ἀντίτυπα—σκοπὸς καὶ χρησιμοποίησις αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Τριτάξιον Ναυτικὸν Λύκειον

Ἄρθρον 36.

Ὁρολόγιον Πρόγραμμα Α' τάξεως

Μαθήματα

Ὁραὶ ἑβδομ. διδ(λ)ίας

1. Ὄρησκευτικά	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά	7
3. Νέα Ἑλληνικά	3
4. Ἱστορία	2
5. Μαθηματικά	5
6. Φυσικά	4
7. Γυμναστική	3
8. Ἀγγλικά	5
9. Γεωγραφία	2
10. Ἱστορία Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ	1
11. Τεχνικά	1
12. Στοιχεῖα Ναυτιλίας καὶ Ναυτικῆς Τέχνης	3

Σύνολον 38

Ἄρθρον 37.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Α' τάξιν τῶν τριταξίων Ναυτικῶν Λυκείων καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

1. Ὄρησκευτικά: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ παρόντος Β.Δ. διὰ τὴν Α' Τάξιν τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου.

2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά.

Α) Ἀνάγνωσις συγγραφέων: α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα ἐνὸς ἐκ τῶν Ὀλυνθιακῶν καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν Φιλιππικῶν τοῦ Δημοσθένους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου πρὸς συναγωγὴν τῶν κυριωτάτων νοημάτων αὐτοῦ.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν, ταξινόμησιν καὶ ἐκτίμησιν τόσον τῶν γενικῶν συνδηκῶν, αἱ ὁποῖαι προεκάλεσαν ἐν Ἑλλάδι τὴν γένεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ συμβουλευτικοῦ εἶδους τοῦ ρητορικοῦ λόγου, ὅσον καὶ τῶν εἰδικῶν καὶ σχετικῶν πρὸς τοὺς ἀναγιγνωσκόμενους λόγους πολιτικῶν, πολιτικῶν κλπ. συνδηκῶν.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε, ἀναγιγνωσκομένων πρὸς καθαρωτέραν διαγραφὴν τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν κυρίων μερῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ ὕφους, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλπ.

Ὁ Δημοσθένης ὡς ρήτωρ. Ἡ ρητορεία ἐν Ἀθήναις.

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα τῆς Α' καὶ Β' ἐπιστολῆς τοῦ Ἰσοκράτους πρὸς Φίλιππον, κατ' Ἰανουάριον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ πραγματικὴ ἐκτίμησις αὐτῶν.

γ) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα κατ' ἐκλογὴν ἱστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου ἀποτελούντων ἐνιαῖα σύνολα (λ.χ. Πλαταικὰ, Λεσβιακὰ κ. ἄ.).

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων.

Ὁ Θουκυδίδης ὡς ἱστορικὸς συγγραφεύς. Γενικὴ τις σύγκρισις τούτου πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Ξενοφῶντα. Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς Ἱστοριογραφίας.

δ) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους μέχρι τέλους Ἰανουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα ἐκ δοκίμου μεταφράσεως 3—4 ραφωδῶν τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας (κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν α, ε, ζ, ι, κ, λ, μ, καὶ ν), τῶν ἐνδιαμέσων καὶ ὑπολοίπων παρεχομένων ὑπὸ μορφήν συντόμων γλαφυρῶν περιλήψεων (1 ὥρα ἑβδομαδιαίως). Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα ἐκ δοκίμου μεταφράσεως τῶν Σικελικῶν (Βιβλ. ΣΤ' καὶ Ζ') τοῦ Θουκυδίδου.

Βαθυτέρα ἐπεξεργασία τῶν ἐκ δοκίμου μεταφράσεως διδασκομένων κειμένων ὡς ἐν τῇ Α' τάξει: τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου Τύπου (βλ. ἀνωτέρω).

Β) Γλωσσικὴ διδασκαλία. α) Γραμματικὴ: Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου ἐπανεξέτασις τῶν σχετικῶν μερῶν μετ' ἀναλόγων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐμπειώσεως. β) Συντακτικόν: Συμπληρωματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ποιικίλῃ ἐργασίᾳ τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζομένων, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει τῶν ἑξαταξίων Γυμνασίων.

3. Νέα Ἑλληνικά: ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ παρόντος Β.Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

4. Ἱστορία: ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ παρόντος Β.Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

5. Μαθηματικά: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ παρόντος Β.Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου.

6. Φυσικά: ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἀντιστοίχου ἄρθρου 26 τοῦ παρόντος Βασ. Δ)τος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν τριταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου.

7. Γυμναστική: ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων κλασικῶν Γυμνασίων. (Βλ. Β.Δ. 5)9.11.35, ΦΕΚ 537).

Ἐπὶ πλέον οἱ μαθηταὶ διδάσκονται καὶ ἀσκοῦνται ἰδιαίτε-
ρως εἰς τὴν κολύμβησιν, τὴν κωπηλασίαν καὶ τὴν ἰστιοπλοίαν,
διὰ τὰς ὁποίας διατίθενται τὸ ἥμισυ τῶν ὑπὸ τοῦ ὠρολογίου
προγράμματος προβλεπομένων ὥρων.

8. Ἀγγλικά: ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 31
τοῦ παρόντος Β.Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν τριταξίων Λυ-
κείων ἐνιαίου τύπου.

Ἰδιαιτέρα φροντίς δέον νὰ καταβάλλεται διὰ τὴν ἐκμάθη-
σιν ναυτιλιακῶν, ἐμπορικῶν καὶ τεχνικῶν ὄρων χρησιμοποιο-
μένων πρὸς τοῦτο καταλλήλων κειμένων ὡς καὶ χαρτῶν τοῦ
Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου πρὸς ἐκμάθησιν τῶν συμβόλων ὁρολο-
γίας καὶ τῆς συντήσεως αὐτῶν.

9. Γεωγραφία:

Ἡ ἐξάρτησις τῆς γεωγραφικῆς καταστάσεως τῆς ἐπιφα-
νείας τῆς γῆς ἐκ τῆς φύσεώς της ὡς οὐρανίου σώματος καὶ
ἐκ τῶν σχέσεών της πρὸς τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, καὶ ἰδίως
τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. Ἡ γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα. Ἡ σφαι-
ρικότης της. Μέγεθος τῆς γῆς (περίμετρος καὶ διάμετρος).
Ἡ κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα (γῆϊνος ἄξων, χρό-
νος, ἡμέρα, νύξ). Γεωγραφικὸν μῆκος καὶ πλάτος. Ἡ γῆ ἐν
ταῖς σχέσεσιν αὐτῆς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, ἰδίως
δὲ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. Μέγεθος τοῦ ἡλίου ἐν σχέσει
πρὸς τὸ τῆς γῆς. Ἀπόστασις ἀπ' αὐτῆς. Κίνησις τῆς γῆς περὶ
τὸν ἥλιον. Μορφή τῆς τροχίᾶς τῆς γῆς. Διεύθυνσις τοῦ ἄξο-
νός της. Τροπικοὶ καὶ πολικοὶ κύκλοι. Ζῶναι τῆς γῆς. Ὁραὶ
τοῦ ἔτους. Ἡ σελήνη. Τὸ μέγεθος της, ἡ ἀπόστασις της ἀπὸ
τῆς γῆς καὶ αἱ κινήσεις της. Αἱ φάσεις της. Χρόνος τῶν κι-
νήσεων. Ἀμφοτίς καὶ πλημμυρίς. Ἐκλείψεις ἡλίου καὶ σε-
λήνης. Ἡμερολόγιον καὶ μέτρησις τοῦ χρόνου. Μεσευρωπαϊ-
κὸς χρόνος.

Ὀκεανός, θάλασσα, πέλαγος, κόλπος, ὄρμος, λιμὴν, μυχός, στενόν, διώρυξ, πορθμός, ὕφαλος, σκόπελος (ἐννοιαί). Μεσόγειος καὶ Ἀδριατικὴ—Εὐξείνιος πόντος. Οἰκονομικὴ ἐξέτασις τῶν περιθρεχόμενων ὑπ' αὐτῶν χωρῶν (παραγωγὴ, φυσικὸς πλοῦτος, εἰσαγωγαί, ἐξαγωγαί, συγκοινωναί, νόμισμα). Κύριοι λιμένες τῶν χωρῶν τούτων καὶ ἐμποροναυτικὴ κίνησις αὐτῶν. Πλωτοὶ ποταμοί. Λιμένες ἐφοδιασμοῦ καὶ ἐπισκευῆς πλοίων εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ αἰτία ἀναδείξεως αὐτῶν.

Εἰδικωτέρα ἐξέτασις τῆς Ἑλλάδος, τῶν λιμένων καὶ τῶν νήσων τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω. Βαθμοὶ ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων τοιῶν τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ Ἐμπορίου καὶ παράγοντες ἐπιδρῶντες ἐπὶ τῆς σημερινῆς θέσεως αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους. Ἐπίδρασις τῆς μορφολογίας τοῦ ἐδάφους καὶ ὑπεδάφους τῆς χώρας ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας καὶ ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ναυτικοῦ πνεύματος τῶν Ἑλλήνων.

10. Ἱστορία Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος εἶναι ἡ ἀπόκτησις παρὰ τοῦ μαθητοῦ μιᾶς συνοπτικῆς ἀλλὰ ἱκανοποιητικῆς εἰκόνης τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἐμπορικοῦ πλοίου ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι καὶ τῆς σημερινῆς ἐπιδόσεως τῶν διαφόρων χωρῶν εἰς τὰ θάλασσα ἔργα.

Διὰ ταῦτα, μεταξὺ τῶν θεμάτων τῆς διδασκείας ὕλης, θὰ εἶναι καὶ τὰ θέματα τῆς σημερινῆς συγκροτήσεως τῆς διεθνούς ἐμπορικῆς ναυτιλίας ἐν τῷ συνόλῳ τῆς καὶ κατὰ σημαίας, τῆς ἐνεστῶσης ὀργανώσεως τῶν διεθνῶν θαλασσίων μεταφορῶν κατὰ τομεῖς δραστηριότητος, τῶν χαρακτηριστικῶν στοιχείων ἐκάστης κατηγορίας (ἐλευθέρων φορτηγῶν, πλοίων γραμμῶν, δεξαμενοπλοίων κλπ.), ἐν συναρτήσει πάντοτε πρὸς τὴν ἐνεστῶσαν ὀργανώσιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

Ἐνδεικτικῶς διὰ τὴν Α' τάξιν: Ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι τοῦ μεσαίωνος.

11. Τεχνικά.

1. Ἰχνογραφία.

α) Σπουδαὶ ἐκ τοῦ φυσικοῦ συνθετώτεροι.

β) Διακοσμητικὴ Ἰχνογραφία: διακοσμητικὰ σχέδια ἀρχαῖα, βυζαντινὰ καὶ νεώτερα.

γ) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογράφησις μνημείων τῆς βυζαντινῆς ἰδίως τέχνης.

2. Ἀντὶ τῆς χειροτεχνίας οἱ μαθηταὶ ἀσκοῦνται εἰς τὴν ἀπόκτησιν εἰδικῶν δεξιότητων ἀναφερομένων εἰς τὰ πρακτικὰ ἔργα, διατιθεμένου πρὸς τοῦτο τοῦ ἡμίσεος τοῦ ὑπὸ τοῦ ὄρολογίου προγράμματος προβλεπομένου χρόνου διδασκαλίας.

12. Στοιχεία Ναυτιλίας καὶ Ναυτικῆς Τέχνης.

Γεωγραφικοὶ ὁρίσμοι καὶ συντεταγμένοι — Διαφορὰ μήκους — πλάτους. Βορρᾶς ἀληθῆς — Ἀπόκλισις μαγνητικῆς βελόνης — Μαγνητικὸς Βορρᾶς — Μεταβολὴ τῆς ἀποκλίσεως — Πυξίς μαγνητικὴ — Βορρᾶς πυξίδος — Παρεκτροπὴ — Παραλλαγή — Ἀνεμολόγιον καὶ διαιρέσεις αὐτοῦ — Πλευσίς — Διόρθωσις πλευύσεων — Ναυτικὸν μίλλιον — Κόμβος — Δίαρμα — Δρομόμετρον — Εἶδη δρομαμέτρων (Γενικά). Στροφόμετρον — Εἶδη πλοῦ — Γενικά περὶ ὀρθοδοξίας — λοξοδρομίας — Ἀπλῆ σύγκρισις αὐτῶν — Εὐθὺ καὶ ἀντίστροφον λοξοδρομικὸν πρόβλημα (Γενικά).

Κανὼν — Διαβήτης — Διαπαράλληλος — Μοιρογνωμόνιον — Διόπτρα πρισματικὴ, ἀξιμουδιακὴ καὶ κοινὴ διόπτρα. — Πυξίς (περιγραφή καὶ χρησιμότης) — Διόπτεισις — Ναυτικοὶ χάρται — Εἶδη αὐτῶν (Γενικά). Μερκατορικὸς χάρτης — Ἀρχαὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται — Κλίμακες καὶ μονάδες μήκους καὶ πλάτους — Σύμβολα καὶ ἐπιτηθεῖς ἐπὶ τοῦ χάρτου — Ἰσοβαθεῖς — Φάροι καὶ χαρακτηριστικὰ τῶν — Ἀνάγνωσις χάρτου — Ἀναγνώρισις ἀκτῆς ἐπὶ τοῦ χάρτου — Χρησιμοποίησις τοῦ χάρτου εἰς τὴν ναυτιλίαν. Καθορισμὸς συντεταγμένων σημείου τινὸς καὶ τοποθέτησις αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ χάρτου — Χάραξις Πορείας ἐπὶ τοῦ χάρτου μετὰ διόρθωσιν αὐτῆς. Καθορισμὸς τῆς πλευύσεως διὰ πλοῦν μεταξὺ δύο σημείων ἐπὶ τοῦ χάρτου — Μέτρησις ἀποστάσεων — Προσδιορισμὸς τῆς διαφορᾶς πλάτους καὶ μήκους μεταξὺ δύο σημείων — Ἐπίλυσις ἐπὶ τοῦ χάρτου τῶν λοξοδρομικῶν προβλημάτων — Ρεῦμα — Ἐκπτώσις — Προσδιορισμὸς τῆς ἐκπτώσεως πλοῦ ὑπὸ ρεῦμα (Γενικά) — Ναυτικὰ βιβλία (Φαρδείκτης, Πλοηγός, Ἀγγελίαι τοῖς Ναυτιλλομένοις κλπ.) καὶ χρησιμοποίησις αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

ΤΕΤΡΑΤΑΞΙΟΝ ΝΥΚΤΕΡΙΝΟΝ ΔΥΚΕΙΟΝ

(Ἐνιαίου τύπου)

Ἄρθρον 38.

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Α' ΤΑΞΕΩΣ

Μαθήματα	ὧραι ἐβδομαδιαίας διδ(ι)λίας
1. Ὄρησκευτικὰ	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	6
3. Νέα Ἑλληνικὰ (Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία)	3
4. Ἐξένη Γλῶσσα (Ἀγγλικὴ ἢ Γαλλικὴ)	2
5. Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία Πολιτισμοῦ	2

6. Μαθηματικά	3
7. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι	3
8. Στοιχεῖα Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ Δικαίου	1
9. Ὑγιεινὴ	1
10. Γυμναστικὴ	1
	<hr/>
Σύνολον	24

Ἄρθρον 39.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Α' τάξιν τῶν τετραταξίων Νυκτερινῶν Λυκείων (ἐνιαίου τύπου) καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

1. Ἐρησιευτικά: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 22 τοῦ παρόντος Β. Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου.

2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία:

Α'. Ἀνάγνωσις συγγραφέων: α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνὸς ἐκ τῶν Ὀλυμπιακῶν καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν Φιλιππικῶν τοῦ Δημοσθένους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου πρὸς συναγωγὴν τῶν κυριωτέρων νοημάτων αὐτοῦ.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν, ταξινομήσιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν γενικῶν συνθηκῶν αἱ ὁποῖαι προεκάλεσαν ἐν Ἑλλάδι τὴν γένεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ συμβουλευτικοῦ εἶδους τοῦ ρητορικοῦ λόγου ὅσον καὶ τῶν εἰδικῶν καὶ σχετικῶν πρὸς τοὺς ἀναγινωσκομένους λόγους πολιτικῶν, πολιτικῶν κ. λ. συνθηκῶν.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων πρὸς καθαρωτέραν διαγραφὴν τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ ὕφους, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλπ.

Ὁ Δημοσθένης ὡς ρήτωρ. Ἡ ρητορεία ἐν Ἀθήναις.

β) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰανουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατ' ἐκλογὴν ἱστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου ἀποτελούντων ἐνιαῖα τμήματα (λ.χ. Πλαταιικά, Λεσβιακά).

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ δοκίμου μεταφράσεως τῶν Σικελικῶν (ΣΤ' καὶ Ζ' βιβλ.) τοῦ Θουκυδίδου (1 ὥρα ἐβδομαδιαίως).

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων. Ὁ Θουκυδίδης ὡς ἱστορικὸς συγγραφεὺς. Γενικὴ τις σύγκρισις τούτου πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Ξενοφῶντα. Συμπλήρωσις τῆς ἐγνωσῆς τῆς ἱστοριογραφίας.

Β'. Γλωσσικὴ διδασκαλία: α) Γραμματικὴ. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμμα-

τικὴν τοῦ Ἀπτικοῦ πεζοῦ λόγου ἐπιανεξέτασις τῶν σχετικῶν μερῶν μετ' ἀναλόγων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐμπεδώσεως. β) Συνακτικόν. Συμπληρωματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συνακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ποικίλαι, ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζομένων, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει τῶν ἐξαταξίων κλασσικῶν Γυμνασίων.

Σημ. Βαθυτέρα ἐπεξεργασία τῶν ἐκ δοκίμου μεταφράσεως διδασκομένων κειμένων ὡς ἐν τῇ Α' τάξει τῶν ἡμερησίων Λυκείων (ὄλ. ἀνωτέρω).

3. Νέα Ἑλληνικά (Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία): Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ παρόντος Β. Δ) τος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

4. Γαλλικά — Ἀγγλικά: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τῶν ἀντιστοίχων ἄρθρων 30 καὶ 31 τοῦ παρόντος Β. Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

5. Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία Πολιτισμοῦ.

Ἱστορία τῶν μέσων χρόνων ἀπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντινίου μέχρι καὶ τῆς 4ης Σταυροφορίας εὐρύτερον ἐκτιθεμένης τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν σταυροφόρων.

6. Μαθηματικά:

α) Ἀ λ γ ε β ρ α. Σύντομος ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῆς προβλεπομένης διὰ τὴν τρίτην τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων διδασκτέας ὕλης. Ἐπίλυσις συστημάτων πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲ ἰσαριθμούς ἀγνώστους. Ρίζαι καὶ ιδιότητες αὐτῶν. Παράστασις τῶν ριζῶν ὡς δυνάμειον. Δυνάμεις μὲ βάσιν θετικὸν ἀριθμὸν καὶ ἐκθέτην ρητὸν ἀριθμὸν. Ἀσύμμετροι ἀριθμοί, δεκαδικὴ παράστασις αὐτῶν. Μιγαδικοὶ ἀριθμοί. Ἐπίλυσις δευτεροβαθμίου ἐξισώσεως μὲ ἓνα ἄγνωστον. Προβλήματα.

β) Γ ε ω μ ε τ ρ ί α (Ἀπὸ τὴν Ἐπιπεδομετρίαν). Σύντομος ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῆς προβλεπομένης διὰ τὴν τρίτην τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων διδασκτέας ὕλης. Ἐμβαδὸν εὐθυγράμμου σχήματος. Τὸ Πυθαγόρειον θεώρημα καὶ αἱ ἐπεκτάσεις αὐτοῦ. Ἰδιότητες παραλλήλων εὐθειῶν τεμνουσῶν δοθεῖσας εὐθείας. Ἰδιότητες παραλλήλων εὐθειῶν τεμνομένων ὑπὸ σύγκλινουσῶν εὐθειῶν (διερχομένων δηλαδὴ διὰ τοῦ αὐτοῦ σημείου). Ὅμοια τρίγωνα καὶ πολύγωνα. Σχέσις μεταξὺ τῶν περιμέτρων καὶ σχέσις μεταξὺ τῶν ἐμβαδῶν δύο ὁμοίων πολυγώνων.

γ) Σ ύ ν ο λ α. Ἐννοια τοῦ συνόλου καὶ καθορισμὸς τοῦ συνόλου. Ὑποσύνολα συνόλου. Τὸ κενὸν σύνολον. Βέννια διαγράμ-

ματ. ἴσα σύνολα. Ἰσοδυναμικά σύνολα. Ἐνωσις συνόλων. Τομή συνόλων. Συμπλήρωμα συνόλου. Τὸ σύνολον τῶν φυσικῶν ἀριθμῶν. Τὸ μηδέν. Πληθικὸς ἀριθμὸς συνόλου. Σύνολον μὲ πεπερασμένον πλήθος στοιχείων. Σύνολον μὲ μὴ πεπερασμένον πλήθος στοιχείων (ἀπειροσύνολον). (Θὰ χρησιμοποιηθοῦν τὰ σύμβολα τῶν: «ἀνήκει», «εἶναι ὑποσύνολον», «ένωσις», «τομή», «συνεπάγεται», «ἰσοδυναμεῖ μὲ»).

7. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι:

α) Φυσικὴ (ὥρα 2). β) Ἀνθρωπολογία (Α' τετράμηνον, ὥρα 1). γ) Στοιχεῖα Γεωλογίας καὶ Ὀρυκτολογίας (Β' τετράμηνον, ὥρα 1): Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ παρόντος Β. Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου.

8. Στοιχεῖα Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ Δικαίου: Ἡ ὕλη τῶν ἐξ (6) πρώτων κεφαλαίων (Τὸ Κράτος καὶ ἡ καταγωγή του — Τὸ Πολίτευμα — Ἡ Πολιτικὴ Δημοκρατία — Αἱ ἀτομικαὶ ἐλευθερίαι — Ἡ Κοινωνικὴ Δημοκρατία — Ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία), ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ παρόντος Β. Δ)τος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου.

9. Ὑγιεινὴ: ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ παρόντος Β. Δ)τος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου.

10. Γυμναστικὴ: ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ παρόντος Β. Δ)τος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ
ΤΕΤΡΑΤΑΞΙΟΝ ΝΥΚΤΕΡΙΝΟΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΛΥΚΕΙΟΝ

Ἄρθρον 40.

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Α' ΤΑΞΕΩΣ

Μ α θ ή μ α τ α :	Ὑραὶ ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας
1. Θρησκευτικὰ	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ	5
3. Νέα Ἑλληνικὰ	2
4. Ἱστορία	1
5. Ἀγγλικά	2
6. Μαθηματικά	2
7. Οἰκονομικὰ Μαθηματικά	1
8. Φυσικὰ	2

9. Γεωγραφία, Γεωλογία και 'Ορυκτολογία	1
10. Γυμναστική	1
11. Λογιστική	3
12. Τεχνική Συναλλαγών (Έμπορολογία)	1
13. Γενικά αρχαί δικαίου	1
14. Τεχνικά (Α' τετράμηνον)	1
15. Δακτυλογραφία (Β' τετράμηνον)	1

Σύνολον 26

*Άρθρον 41.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Α' τάξιν τῶν τετραταξίων Νυκτερινῶν Οἰκονομικῶν Λυκείων καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

1. Θρησκευτικά: ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ άρθρου 22 τοῦ παρόντος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου.

2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά:

Α'. Ἀνάγνωσις συγγραφέων: α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνὸς ἐκ τῶν Ὀλυνθιακῶν καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν Φιλιππικῶν τοῦ Δημοσθένους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου πρὸς συναγωγὴν τῶν κυριότερων νοημάτων αὐτοῦ.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν, ταξινομήσιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν γενικῶν συνθηκῶν αἱ ὁποῖαι ἐπροκάλεσαν ἐν Ἑλλάδι τὴν γένεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ συμβουλευτικοῦ εἴδους τοῦ ρητορικοῦ λόγου, ὅσον καὶ τῶν εἰδικῶν καὶ σχετικῶν πρὸς τοὺς ἀναγιγνωσκομένους λόγους πολιτειακῶν, πολιτικῶν κλπ. συνθηκῶν.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων πρὸς καθαρωτέραν διαγραφὴν τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ ὕφους, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλπ.

Ὁ Δημοσθένης ὡς ρήτωρ. Ἡ ρητορεία ἐν Ἀθήναις.

β) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰανουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατ' ἐκλογὴν ἱστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου, ἀποτελούντων ἐνιαῖα τμήματα (λ.χ. Πλαταικά, Λεσβιακά).

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων.

Ὁ Θουκυδίδης ὡς ἱστορικὸς συγγραφεὺς. Γενικὴ τις σύγκρισις τούτου πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Ξενοφῶντα. Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς Ἱστοριογραφίας.

γ) Καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν ἐβδομαδιαίως ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ δοκίμου μεταφράσεως εὐρυτάτων περικοπῶν ἐκ τοῦ Τραπεζιτικοῦ τοῦ Ἰσοκράτους, τοῦ Οἰκο-

νομικοῦ καὶ τῶν Πόρων καὶ Προσόδων τοῦ Ξενοφώντος καὶ τῶν Σικελικῶν (Βιβλ. ΣΤ' καὶ Ζ') τοῦ Θουκυδίδου, τῶν ἐνδιαμέσων μερῶν παρεχομένων ὑπὸ μορφήν συντόμων γλαφυρῶν περιλήψεων.

Βαθυτέρα ἐπεξεργασία τῶν ἐκ δοκίμου μεταφράσεως διδασκομένων κειμένων, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει τῶν Ἰταξίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου (βλ. ἀνωτέρω).

Β'. Γλωσσικὴ διδασκαλία: α) Γραμματικὴ: Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου, ἐπανεξέτασις τῶν σχετικῶν μερῶν μετ' ἀναλόγων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐμπεδώσεως.

β) Συντακτικόν: Συμπληρωματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζομένων, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει τῶν ἑξαταξίων κλασσικῶν Γυμνασίων.

3. Νέα Ἑλληνικά: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 24 τοῦ παρόντος Β.Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

4. Ἱστορία: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τῆς παραγρ. 5 τοῦ ἀρθροῦ 39 τοῦ παρόντος Β. Δ) τος διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν τετραταξίων Νυκτερινῶν Λυκείων ἐνιαίου τύπου, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

5. Ἀγγλικά: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 31 τοῦ παρόντος Β.Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

6. Μαθηματικά.

Α'. Ἀ λ γ ε β ρ α: Ἐπίλυσις συστημάτων πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲ ἰσαριθμούς ἀγνώστους καὶ σχετικὰ προβλήματα ἐφαρμογῆς. Ρίζαι καὶ ιδιότητες αὐτῶν. Παράστασις τῶν ριζῶν ὡς δυνάμειον. Δυνάμεις μὲ βάσιν θετικὸν ἀριθμὸν καὶ ἐκθέτην ρητὸν ἀριθμὸν. Ὅρια μεταβλητῶν ποσοτήτων καὶ σχετικὰ θεωρήματα. Ἀσύμμετροι ἀριθμοί, δεκαδικὴ παράστασις αὐτῶν. Μιγαδικοὶ ἀριθμοί. Ἐπίλυσις δευτεροβαθμίου ἐξισώσεως μὲ ἓνα ἄγνωστον. Πρόβλήματα.

Β'. Γ ε ω μ ε τ ρ ί α: Σημεῖα εὐθείας, τῶν ὁποίων αἱ ἀποστάσεις ἀπὸ δύο δοθέντα σημεῖα αὐτῆς ἔχουν δοθέντα λόγον. Ἰδιότητες παραλλήλων εὐθειῶν τεμνουσῶν δοθείσας εὐθείας. Ἰδιότητες παραλλήλων εὐθειῶν τεμνομένων ὑπὸ συγκλινουσῶν εὐθειῶν (διερχομένων, δηλαδὴ διὰ τοῦ αὐτοῦ σημείου). Ὅμοια τρίγωνα καὶ πολύγωνα. Σχέσις μεταξὺ τῶν περιμέτρων δύο ὁμοίων πολυγώνων.

Γ'. Σ ύ ν ο λ α. Ἐννοια τοῦ συνόλου καὶ καθορισμὸς τοῦ συνόλου. Ὑποσύνολα συνόλου. Τὸ κενὸν σύνολον. Βέννια διαγράμματα. Ἴσα σύνολα. Ἴσοδυναμικὰ σύνολα. Ἐνωσις συνό-

λων. Τομή συνόλων. Συμπλήρωμα συνόλου. Τὸ σύνολον τῶν φυσικῶν ἀριθμῶν. Τὸ μηδέν. Πληθικὸς ἀριθμὸς συνόλου. Σύνολον μὲ πεπερασμένον πλῆθος στοιχείων (ἀπειροσύνολον). (Θὰ χρησιμοποιηθοῦν τὰ σύμβολα τῶν: «ἀνήκει», «εἶναι ὑποσύνολον», «ἔνωσις», «τομή», «συνεπάγεται», «ἰσοδυναμεῖ μὲ»).

7. Οἰκονομικὰ Μαθηματικά: Τὰ ἐκ τῆς Πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς διδασκόμενα περὶ ἀπλοῦ τόκου πρὸς ἐσωτερικὴν ἐκπαιδευσίν. Βαθυτέρα ἐπεξεργασία τούτων ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μορφώσεως τῶν σχετικῶν ἀλγεβρικῶν τύπων, ὅταν ὁ χρόνος ἐκφράζεται εἰς ἔτη, μῆνας ἢ ἡμέρας.

Ἀντίστοιχοι τύποι δι' ἕν ἕκαστον τῶν εἰσερχομένων ποσῶν. Ἐφαρμογαὶ δι' ἀσκήσεων.

Περὶ τοκαρίθμου καὶ σταθεροῦ διαιρέτου (ἔτος ἐμπορικῶν ἢ πολιτικῶν). Τύπος χρηγῶν τὸν τόκον συναρτῆσαι τοῦ τοκαρίθμου καὶ σταθεροῦ διαιρέτου. Διάφορα προβλήματα. Προβλήματα εὐρέσεως τόκου, ὅταν περισσότερα κεφάλαια τακίζονται πρὸς τὸ αὐτὸ ἐπιτόκιον εἰς διαφόρους χρόνους.

Διάφοροι κανόνες πρὸς σύντομον ὑπολογισμὸν τοῦ τόκου ἐπὶ διαφόρων περιπτώσεων.

Ἐφαρμογαὶ τοιούτων κανόνων εἰς τὴν μέθοδον τῶν ἀπλῶν μερῶν (κεφαλαίου, τόκου, ἐπιτοκίου).

Προβλήματα τόκου εἰς τὰ ὅποια εἶναι γνωστὸν τὸ ἄθροισμα τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ τόκου ἢ ἡ διαφορά μεταξὺ τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ τόκου. Σχετικοὶ τύποι καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν πρακτικοὶ κανόνες. Ἐφαρμογαὶ (μαθήματα 12).

Μέσον ἐπιτόκιον.

Περὶ προεξόφλησεως γενικῶς. Παρούσα ἀξία - Μέλλουσα ἀξία - Ὑφαίρεσις ἢ προεξόφλημα.

Πλήρης ἀλγεβρικὴ ἐπεξεργασία τοῦ θέματος ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἀντιστοιχῶν εἰς ἕκαστην περιπτώσιν τύπων. Ἐφαρμογαὶ εἰς τὴν διὰ τῶν τύπων ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων.

Τὸ ἀνωτέρω θέμα ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι κατὰ τὴν προεξόφλησιν θεωροῦνται καὶ διάφορα ἔξοδα.

8. Φυσικά: Φυσικὴ 1 ὥρα. Χημεία 1 ὥρα. Ἡ ὕλη τῶν κλάδων τούτων ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ παρόντος Β.Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου πλὴν τῆς θερμότητος ἐκ τῆς Φυσικῆς.

9. Γεωγραφία - Γεωλογία - Ὀρυκτολογία: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τῆς παραγρ. 9 τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ παρόντος Β.Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Οἰκονομικῶν Λυκείων.

10. Γυμναστικὴ: Ἡ ὕλη ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ παρόντος Β.Δ. διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ἐνιαίου τύπου, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον διδασκαλίας.

11. Λογιστικὴ:

Α' Οἰκονομικοὶ ὀργανισμοί.

Β' Περιουσία. Διάκρισις περιουσίας Ε.Π. καὶ Κ.Π. Διαχείρισις περιουσίας.

Γ' Λογιστική. Όρισμός - αντικείμενον - σκοπός - σημασία. Κλάδοι λογιστικής.

Δ' Απογραφή - είδη απογραφής - Νομικαί διατάξεις περί απογραφής. Περιπτώσεις οικονομικής καταστάσεως. Ίσολογισμός.

Ε' Μεταβολαί περιουσίας - Διαδοχικοί ίσολογισμοί. Διαχειριστική χρήσις.

ΣΤ' Λογαριασμός - μορφαί λογαριασμών. Τεχνικοί όροι τμηρήσεως λογαριασμών. Κατηγορίαι λ)σμών. Κανόνες χρεώσεως και πιστώσεως λ)σμών. Έφαρμογαί.

Ζ' Θεωρία διαγραφικής μεθόδου. Μεταβολαί. Ανάλυσις οικονομικών πράξεων - διγραφική διατύπωσις πράξεων. Μεταφορά εις τούς λογαριασμούς. Σύνταξις ίσολογισμού.

Η' Συνήθεις λογαριασμοί έπιχειρήσεων Ε.Π. και Κ.Π.

Θ' Διάκρισις τών λογαριασμών αναλόγως τού περιεχομένου των: α) Γενικοί ή περιληπτικοί και ειδικοί ή αναλυτικοί λογαριασμοί. β) Λογαριασμοί άξιών. γ) Προσωπικοί λογαριασμοί. δ) Λογαριασμοί έσόδων. ε) Λογαριασμοί έξόδων. στ) Λογαριασμοί έκμεταλλεύσεως. ζ) Λογαριασμοί άποτελεσμάτων. η) Άμιγείς και μικτοί λογαριασμοί. θ) Άντίθετοι ή άρνητικοί λογαριασμοί. ι) Διάμεσοι λογαριασμοί. ια) Λογαριασμοί τάξεως. ιβ) Λογαριασμοί τακτοποιήσεως.

12. Τεχνική Συναλλαγών (Έμποριολογία).

I. Όρισμός. Χρησιμότης. Άνάγκαι και διάκρισις τούτων. Μέσα θεραπείας τών αναγκών. Άγαθά και διάκρισις τούτων. Καταμερισμός τών έργων. Φυσική άνταλλαγή. Άξία. Δυσχέρειαι φυσικής άνταλλαγής. Χρήμα - νόμισμα - νομισματική μονάς - τιμή.

II. Έμπόριον - Έννοια έμπορίου. Λόγοι δημιουργίας τού έμπορίου. Αίτια ανάπτυξεως τού έμπορίου. Έπίδρασις τού έμπορίου εις την καθόλου οικονομίαν. Κατηγορίαι έμπορίου. (Έν σχέσει πρὸς τήν φύσιν, τών αντικειμένων με τὰ όποία ασχολείται, πρὸς τήν μεσολάθησιν ενὸς ἢ περισσοτέρων προσώπων, πρὸς τήν άκτίνα δράσεως, πρὸς τὸ πάγιον ἢ μὴ τῆς έγκαταστάσεως, πρὸς τήν προέλευσιν και τὸν προορισμὸν τῶν έμπορευμάτων). Περιορισμοί τού έμπορίου. Σημασία τού έμπορίου.

III. Έμπορεύματα - Πότε ένα αντικείμενον χαρακτηρίζεται ὡς έμπόρευμα.

IV. Έμπορικαί αγοραπωλησίαι. Όρισμός. Άντικείμενον αγοραπωλησίας. Τίμημα. Δικαιώματα και ύποχρεώσεις συμβαλλομένων.

V. Συμπληρωματικοί όροι αγοραπωλησιῶν: α) "Όροι προσδιορισμοῦ ποιότητος (δείγμα, σῆμα, τύπος, χημική ανάλυσις, ὑπὸ δοκιμήν, ὑπὸ εξέτασιν), β) "Όροι καθορισμοῦ ποσότητος (μονάς θάρους, ὄγκου, μήκους κ.λ.π. κατ' άποκοπήν). Μικτὸν θάρους, άπόθαρων, είδη άποθάρου, καθαρὸν θάρους, μικτὸν διά καθαρὸν. Άπομείωσις, έκπτωσις. γ) "Όροι συσκευασίας. δ)

"Οροι καθορισμοῦ χρόνου παραδόσεως. "Αμεσος παράδοσις, μελλοντικὴ παράδοσις (εἰς ὠρισμένην ἡμέραν ἢ ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας). Τμηματικὴ παράδοσις, παράδοσις, ἅμα τῇ αἰσίᾳ ἀφίξει τοῦ ἀτμοπλοίου. ε) "Οροι ἀναφερόμενοι εἰς τὴν φόρτωσιν. "Αμεσος φόρτωσις, ταχεῖα φόρτωσις. Φόρτωσις εἰς ὠρισμένην ἡμέραν, φόρτωσις ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας, πρῶτον ἀτμόπλοιον, ὠρισμένον ἀτμόπλοιον φορτίον ἐν πλῆ, φορτίον ὑπὸ φόρτωσιν, φορτίον φορτωμένον. στ) Καθορισμὸς τόπου παραδόσεως. Ἐπὶ μεταφορᾶς διὰ σιδηροδρόμου. Εἰς τὸ κατάστημα τοῦ πωλητοῦ. Εἰς τὸν σταθμὸν φορτώσεως. Ἐπὶ τοῦ βαγονίου εἰς τὸν σταθμὸν φορτώσεως. Ἐπὶ τοῦ βαγονίου εἰς τὸν σταθμὸν προορισμοῦ. Εἰς τὸν σταθμὸν προορισμοῦ. Εἰς τὸ κατάστημα τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἐπὶ μεταφορᾶς διὰ θαλάσσης. Εἰς τὴν προκυμαίαν τοῦ λιμένος τῆς φορτώσεως. Ἐπὶ τῆς φορτηγίδος εἰς τὸν λιμένα φορτώσεως SOTTO PALANCO, F.O.B., C.I.F. ζ) "Οροι ἀναφερόμενοι εἰς τὸν χρόνον καὶ τρόπον πληρωμῆς. Διακανονισμὸς τοῖς μετρητοῖς. Διακανονισμὸς ἐπὶ πιστώσει. η) Προσδιορισμὸς τιμῆς. θ) Αἷτια ἐπηρεάζοντα τὰς τιμὰς. ι) Διατυπώσεις ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς. ια) "Αμεσοὶ ἀγοραπωλησῖαι. Ἐμμεσοὶ ἀγοραπωλησῖαι. ιβ) Ἀγοραπωλησῖαι διὰ δημοπρασίας. Μειοδοτικαὶ - πλειοδοτικαὶ ἐκούσῃαι—ἀναγκαστικαὶ. ιγ) Ἐγγραφα ἀγοραπωλησίας. Ἐγγραφα ἀποδεικνύοντα τὴν σύναψιν τῆς ἀγοραπωλησίας, συμφωνητικὸν ἀγοραπωλησίας, ἐπιστολὴ παραγγελεία. Δελτίον παραγγελίας. Ἐγγραφα ἐκδιδόμενα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀγοραπωλησίας (Ζυγολόγιον, μετρολόγιον, τιμολόγιον, ἀπόδειξις παραλαβῆς, δελτίον εἰσαγωγῆς - ἐξαγωγῆς πιστοποιητικὸν προελεύσεως). Ἐγγραφα ἐκδιδόμενα κατὰ τὸν διακανονισμὸν τῆς ἀγοραπωλησίας. Ἀπόδειξις πληρωμῆς. Γραμμάτιον εἰσπράξεως, ἔνταλμα πληρωμῆς. ιδ) Ἄλλα ἐμπορικὰ ἔγγραφα. (Χρεωστικὸν σημεῖωμα. Πιστωτικὸν σημεῖωμα. Δελτίον ἀποστολῆς. Ὑποδείγματα τούτων).

13. Γενικαὶ Ἀρχαὶ Δικαίου:

- Α'. Ὅρισμός—διαίρεσις (Δημόσιον—Ἰδιωτικόν).
- Β'. Ἀστικὸν δίκαιον. Ὅρισμός. Πηγαὶ (Νόμοι—ἔθιμα).
- Γ'. Κατάργησις κανόνος δικαίου.
- Δ'. Συρροή νόμων.
- Ε'. Εἶδη κανόνων δικαίου—ἐρμηνεῖα κανόνων δικαίου.
- ΣΤ'. Δικαιώματα. Ὅρισμός. Εἶδη δικαιωμάτων: πραγματικά, προσωπικά. Εἶδη προσωπικῶν δικαιωμάτων, εἶδη πραγματικῶν δικαιωμάτων. Διαίρεσις δικαιωμάτων. Κτῆσις—ἀλλοίωσις, ἀπώλεια δικαιωμάτων.
- Ζ'. Ἀξίωσις—ὄρισμός—διακρίσεις—ἀγωγή—ἔνστασις.
- Η'. Περὶ προσώπων. Φυσικὰ πρόσωπα. Ἀρχὴ τοῦ φυσικοῦ προσώπου διατάξεις ἀσφαλιστικαὶ τῆς ζωῆς καὶ γεννήσεως τοῦ ἐμβρύου. Διατάξεις καθ' ἃς ὁ μελλογέννητος θεωρεῖται ὡς γεννηθεὶς καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ συμφέρον αὐτοῦ. Τέλος τοῦ φυσικοῦ προσώπου—θάνατος—ἀφάνεια.

Θ'. Διακρίσεις αναφερόμεναι εἰς τὰ πρόσωπα. α) Ἰθαγένεια, β) διαφορὰ θρησκείας, γ) καταγωγή, δ) ὑπαλληλική, ἰδιότης, ε) ὡς πρὸς τὸ φύλον, στ) ὡς πρὸς τὴν τιμὴν, ζ) ὡς πρὸς τὴν κατοικίαν, η) ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν, θ) ὡς πρὸς τὴν υἰεῖαν, ι) δικαίωμα ἐπὶ προσωπικότητος, ια) τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα, ιβ) συγγένεια, ιγ) διαφήμισις.

Γ'. Νομικὰ πρόσωπα—Ὅρισμός—Διάκρισις. Βούλησις τοῦ Νομικοῦ προσώπου. Σωματεῖον—Ἴδρυμα—Ἐρανικαὶ Ἐπιτροπαί.

ΙΑ'. Περὶ πραγμάτων—διάκρισις τούτων.

ΙΒ'. Περὶ νομικῶν γεγονότων.

ΙΓ'. Δικαιοπραξίαι. Εἶδη δικαιοπραξιῶν, περιεχόμενον δικαιοπραξιῶν.

ΙΔ'. Προαπαιτούμενα δικαιοπραξιῶν α) Ἰκανότης πρὸς τὸ πράττειν, (πρόσωπα ἀπολύτως ἰκανὰ—πρόσωπα ἀνίκανα, πρόσωπα περιορισμένης ἰκανότητος), β) Βούλησις πρὸς τὸ Δικαιοπρατεῖν, γ) Δήλωσις τῆς βουλήσεως, δ) Συμφωνία δηλώσεως καὶ βουλήσεως (πλάνη—φόβος) ε) Ἀναγνώρισις τοῦ περιεχομένου τῆς δηλώσεως ὑπὸ τοῦ νόμου.

ΙΕ'. Αἰρέσεις—εἶδη αἰρέσεων—στάδια αἰρέσεων.

ΙΣΤ'. Προθεσμία.

ΙΖ'. Ὅροι ἢ τρόποι.

14. Τεχνικά: Α' τετράμηνον. Καλλιγραφία, Γραμμογραφία, Ἐπιγραφοποιία.

15. Δακτυλογραφία: Β' τετράμηνον. Πλήρης καὶ πρακτικὴ σπουδὴ τοῦ χειρισμοῦ τῶν ἐν τῷ σχολεῖῳ χρησιμοποιομένων γραφομηχανῶν. Ἀσκήσεις δεξιότητος τῶν δακτύλων. Σπουδὴ τοῦ ἀλφαβήτου (ἀπλοῦ καὶ διπλοῦ). Ἀπόστασις τῶν σειρῶν, περιθώρια, κίνησις τῆς ταινίας κλπ., Διορθώσεις. Γραφὴ φράσεων Ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος καὶ συντόμων ἐπιστολῶν ἢ ἐγγράφων.

Ἄρθρον 42.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος καταργεῖται.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας Ὑπουργόν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἰανουαρίου 1966

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Β.

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΤ. ΑΛΛΑΜΑΝΗΣ

